

Költségvetés és adó adás

Az 1990-92 közötti gazdaságpolitikai program vitájával folytatta munkáját az Országgyűlés.

Elsőként **Hellner Károly** kért szót. Véleménye szerint a piaci lakásgazdálkodási rendszer kialakítása csak távoli cél lehet. Tiltakozott az ellen, hogy a kormány január 1-jével a lakbérek 50 százalékos emelését tervezi. Igazságtalannak tartotta a kedvezményes lakáshitelek kamattámogatásának csökkentésére kidolgozott kormányzati variációkat is.

Szirtesné dr. Tomsits Erika kifogásolta, hogy máig sincs kidolgozva komplex adórendszer, 1989 „adósságai” között említette, hogy a kormány nem hozta létre a gazdasági csúcsmiszteriumot, a költségvetési és kartellhivatalt, nem pótolta „elveszett” államminiszterét, nem fejlesztette kellően a cégbíróságot, nem intézkedett a vállalati szerkezetátalakulásról.

A veszteséges vállalatok felszámolásakor nem törte meg a monopóliumokat és a monopol árakat, nem hozta létre a versenyfeltételeket, nem teremtette meg az állami vagyon értékelésének és értékesítésének feltételeit, nem örködött az állami vagyon felett, nem hozta létre a tulajdonosi illetve vagyongazdálkodási intézetet. A kormány gazdaságpolitikai programját mindezeket túlmenően rosszul időzítettnek, kidolgozatlannak tartotta. Nem gondoskodik például arról a húszszer bányászról és kohászról, akik a közeljövőben kerülnek utcára, jóllehet helyzetük megoldására éves szinten 6-7 milliárd forintra lenne szükség. Stratégiailag is kórosnak tekinthető, hogy az előterjesztés a vasútra, illetve a helyi tömegközlekedésre nem fordít kellő hangsúlyt. A lakáskérdéssel kapcsolatban hangsúlyozta: a lakásárakat le kell törni, a lakhatás árát a keresetekbe kell építeni, fel kell számolni a spekulációra, a pazarlásra felépített rendszert. Végezetül kifogásolta, hogy a kormányzat erőteljes antiinflációs politika helyett a fogyasztási, illetve az import forgalmi adó növelésével további 1,5-1,8 százalékos fogyasztói áremelést és inflációt helyez kilátásba.

Mayer Bertalan a kormányprogramot elfogadhatatlannak, a benne tükröződő kormányzati felfogást túlzottan magabiztosnak és önkritikátlanak minősítette.

Nagy Sándor arra figyelmeztetett, hogy bár helyi-közzel kialakultak a többpártrendszeren alapuló képviselői demokráciába történő békés átmenet politikai és jogi feltételei, ám hiányoznak gazdasági és szociális alapjai. Annak a véleményének adott hangot, hogy a kormányprogramot, a költségvetés irányelveit és az adótörvényeket nem szabadna külön tárgyalni, hiszen

ezek egymással szoros kapcsolatban vannak. Indítványozta: ezekben a kérdésekben egymással összehangolt döntéseket kell hozni, mert egyébként kezelhetetlenné válik az egész döntési sorozat.

Sasvári József hároméves program terület- és településfejlesztési, valamint környezetvédelmi kérdéseivel kapcsolatban arra hívta fel a figyelmet, hogy a koncepció még nem tekinti a gazdaságfejlesztés aktív tényezőjének a terület- és településfejlesztést.

Király Zoltán üdvözölte Németh Miklós beszédét, amelyben a miniszterelnök vállalta a múlttal való szembeesülést, és végérvényesen leszámolt az elmúlt évtizedek politikai gyakorlatával. Bevallotta ugyanis a valós, a teljes deviza- és államháztartás-adósságunkat, amelyet kormányaink mind eddig eltitkoltak az ország és a Nemzetközi Valutaalap elől, s ez utóbbiak teljesíthetetlen ígéreteket tettek. Ez volt, ez lehetett az oka annak – vélekedett –, hogy a Nyugat tanácstalan volt mindaddig Magyarország megsegítését, ha úgy tetszik, adósságunk finanszírozását illetően. Ebben az új helyzetben viszont, bár kétségtelenül nehezebb körülmények között, ám őszintén és tisztán nézhetünk mind tárgyalópartnereink szemébe, mind saját jövőnkbe.

A képviselő a továbbiakban azt javasolta, hogy a parlament ne készítse és ne kötelezze a kormányt olyasmikre, amelyekért már nem ő fogja vállalni a felelősséget. A mai kormány ugyanis – mondotta – az MSZMP szétbomlásával, az alkotmányos rendszerváltozással elveszítette politikai alapját, és az ügyvezető kormány helyzetébe jutott. Nem vállalhat felelősséget hosszabb távú programokért, helyette egy rövid távú, hat hónapos vagy legfeljebb egy éves időtartamra kell terveznie. Kérte, hogy a Minisztertanács egy ilyen időtartamot felölölő csomagtervet terjesszen be a parlament decemberi ülészakára. A pénzügyi helyzet helyes áttekintése érdekében szükségesnek tartotta, hogy a Magyar Nemzeti Bankot helyezték már most követlenül az Országgyűlés felügyelete alá. Kérte továbbá: mondják ki, hogy a lakosság forint- és devizabetétjei érinthetetlenek a kormány által. Haladéktalanul kezdeményezni kell a monopolista külkereskedelmi vállalatok átalakítását, s a magyar és a külföldi beruházók egyenrangúvá tételét, mert a mai szabályozás méltatlanul igazságtalan a magyar befektetővel szemben. Elodázhatatlannak tartotta a mezőgazdasági tulajdonreform mielőbbi megindítását, valamint a fizetésképtelen vállalatok törvény által kötelező felszámolását.

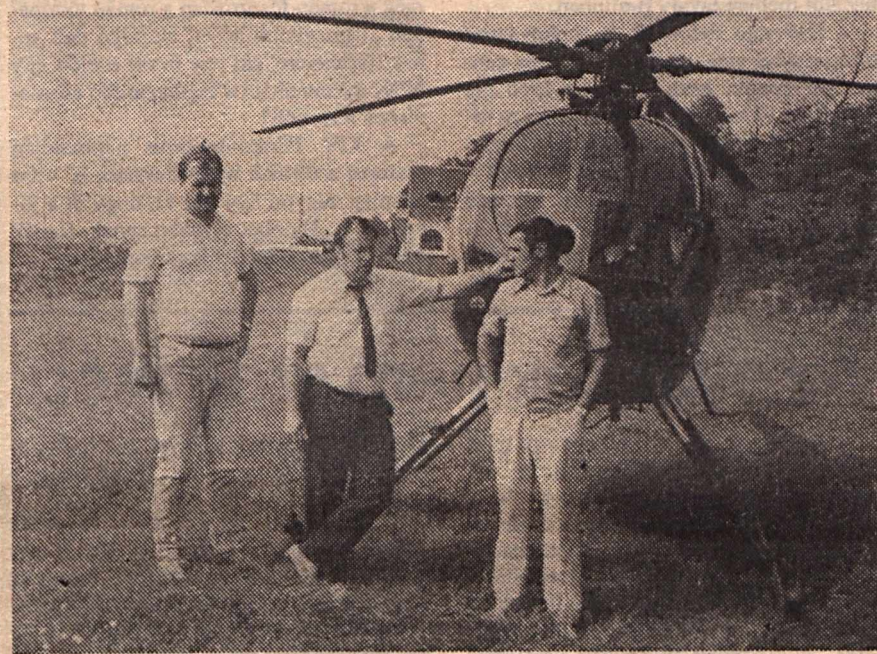
(folytatás a 3. oldalon)

Parasztnyúzás '89

(Írásunk az 5. oldalon)

Hol vagyon a szakszervezeti vagyon?

(Leltározgató a 7. oldalon)

Tizenhét alkalommal mentettek életet

Az Aerocaritas 1990-ben már négy autópályán – az M1-esen, az M3-ason, az M5-ösön és az M7-esen – kívánja ellátni sürgősségi közúti és légi mentőszolgálatát. A karitatív alapon működő helikopteres mentőegyesületet nyolc hónapja 25 szegedi orvos, jogász, közlekedési szakember alapította az országutakon bekövetkezett balesetek rászorulóinak gyors mentésére. A program megvalósítását ez év tavaszán az M1-es autópályán kezdték, három földi állomással, a MÉM Repülőgépes Szolgálattól bérelt Wilga típusú motoros figyelő repülőgéppel, illetve a képünkön látható amerikai helikopterrel. A 101 ügyeleti napon összesen 228 esetben nyújtottak segítséget, 243 sérültet gondoztak s 17 alkalommal mentettek életet. A munkatársak önkéntesek, csak költségtérítést kapnak, munkabért nem. A társaság munkáját mintegy 2 millió forintos tőkével kezdte. A nyáron életre hívott Aerocaritas Alapítvány csekkszámájára (Postabank: 219-98636/00235) folyamatosan érkeznek a támogatások.

Ro Te Vu látogatása

Szerdán hivatalos látogatásra Budapestre érkezett Ro Te Vu, a Koreai Köztársaság elnöke. A magas rangú politikus először tesz látogatást szocialista országban. Utjára elkísérte felesége, Ro Ok Szuk, valamint a külügy- a kereskedelmi és ipari, a tudományos és technológiai miniszter, valamint 27 vezető üzletember, s több mint negyven újságíró.

Az elnököt a repülőtéren a Magyar Néphadsereg díszszázada, Szűrös Mátyás ideiglenes köztársasági elnök fogadta. Délután az Országházban megkezdődtek a hivatalos tárgyalások, amelyen részt vettek a külügyminiszterek is.

Az elnök magyarországi útjával a koreai lapok bő terjedelemben foglalkoznak. „Az öt európai országot érintő körút csúcspontja a magyarországi látogatás és ezen belül a parlamentben sorra kerülő beszéd lesz” – írja kommentárjában a The Korea Herald szemleírója. Megállapítja: Magyarországnak, mint még a Varsói Szerződés szervezetéhez tartozó országnak a felkérésével Ro Te Vun ún. északi politikájához keres támogatást. Ez a politikai legvégsőbb céljának a Koreai-félsziget egyesítését tekinti. A lap szerkesztőségi cikke rámutat: az államfő látogatása több, mint a kétoldalú kapcsolatok jelképe. Ro Te Vu személyében Bush után a második nyugati államfő keresi fel Magyarországot. „Azt kívánom, hogy a Szöul és Budapest közötti kapcsolatrendszer a kelet-nyugati megbékélés egészének a jelképe legyen” – idézi a cikk az elnököt.

(folytatás a 3. oldalon)

Berlini bírálat Ceausescunak

„Meddig dicsőítik még?”

Az alaposan lehült NDK-román viszony újabb jeleként a CDU központi lapja, a Neue Zeit szerdán kritikus hangvételű kommentárban foglalkozik a romániai helyzettel, különös tekintettel Ceausescu személyi kultuszára.

Berlinben már az is feltűnést keltett, hogy az RKP XIV. kongresszusára az NSZEP meglehetősen alacsony rangú képviselőt küldött Bukarestbe, egyértelműen jelezve, hogy Berlin immár távolról sem érez akkora rokonszenvet, mint Honecker országlása alatt. Az újságok is közölték a lipcsei tüntetők egyik követelését, miszerint az államtanács fossa meg Ceausescut a Karl-Marx Érdemrendtől, amelyet tavaly ítélték oda neki 70. születésnapja alkalmából, s Honecker személyesen tűzött a conducator mellére tavaly Berlinben.

– Hajlongó dalnokok és rímkovácsok tucatjai által magasztalva, a 71 éves conducator (vezér, azaz Führer...) 1965 óta irányítja a balkáni ország sorsát, s ez az ország eközben csaknem valamennyi területén fejlődésnek mélypontjára süllyedt – írja a CDU-lap kommentátora, Michael Albrecht. Emlékeztet arra, milyen áron fizette vissza Románia külföldi adósságait, s

hogy milyen iszonyú hiány uralkodik valamennyi alapvető közszükségleti cikkből, milyen tragikusan alacsonyak a jegyrendszer megszabta fejadagok. Sajnálattal állapítja meg, hogy Romániában „még az egyházakban sem volt meg eddig a bátorság ahhoz, hogy szavakkal és tettekkel energikusan szembeszálljanak az elviselhetetlen személyi kultusszal”. Abból a tényből, hogy az RKP XIV. kongresszusára egy sor jelentős párt nem küldött delegációt, mindenki számára világossá válhat, mennyire eltávolodott a bukaresti rezsim a nemzetközi élettől, s micsoda elszigeteltségbe jutott az ország.

Ez a rendszer képtelen a reformokra és könyörtelen a bírálókkal szemben – állapítja meg a cikk. Vajon meddig éneklik még a román fővárosban a román történelem „legnagyobb hőseit” dicsőítő dalt annak tiszteletére, aki egy évvel ezelőtt egy NDK-kitüntetéssel a legmagasabb elismerésben részesült?

A XIV. Pártkongresszus napirendjén szerepel a főtítár megválasztása is – ám jelenleg nagyon úgy néz ki, hogy őt a jövőben is Nicolae Ceausescunak fogják hívni – fejeződik be a kommentár.

Az ellenzék nem szélsőség

„Alig indult el a kocsí, az imponáló kezdősebességtől megijedve az új vezetés máris rálépett a fékre. Ezt tükrözi a BKP KB Politikai Bizottságának minap közzétett, szélsőséges tendenciák jelentkezésére figyelmeztető állásfoglalása – nyilatkozta „A bulgáriai nyíltságot és átalakítást támogató klub” elnevezésű független szervezet – egyik vezetője, Zselev. – A szélsőségtől való félelem azonban teljesen alaptalan. Fegyelmességével s kulturáltságával meggyőzően bizonyította ezt a független szervezetek által rendezett múlt szombati nagygyűlés. Személyes véleményem szerint nem valami barátságos gesztus, hogy az új vezetés máris a szélsőséges vádjának kártyáját játssza ki, hisz a nagygyűlésen valamennyi független szervezet szónoka a párbeszédet és a

civilizált kapcsolattartást szorgalmazta, mind a hatóságokkal, mind pedig a szervezetek között.”

A szombati nagygyűlésnek 100–150 ezer vagy még ennél is több résztvevője volt, ám semmiféle incidens nem történt. A nyugati hírközlő szervek azért emlegettek mindegyre ötvenezres tömeget, mert az egyik szónok, anélkül, hogy körülnézett volna, üdvözölte a „függetlenek felhívására megjelent ötven ezer embert.” A Glasznoszt-klub iránt egyre nagyobb az érdeklődés: fiókszervezetek alakultak Plovdivban, Burgaszban, Pazardzshikban és Szmoljanban. A független szervezetek valamilyen koordinációs szervezettel készülnek életre hívni, amely összehangolná akcióikat.

Nagy Károly (Szófia),
MTI-Panoráma

A VILÁG HÍREI

– Pokolgépes merénylet áldozata lett szerdán a nemrégiben megválasztott René Moavand libanoni elnök. Kora délután a bejrúti elnöki palotából páncélozott gépkocsin távozott katonai kísérettel és a konvoj útjában hatalmas erejű pokolgép robbant. A merényletnek számos halálos és sebesült áldozata van.

– A két német állam viszonya Modrow szerint nem csupán kettejük ügye. Kijelentette, hogy a német–német viszony alakításában figyelembe kell venni a Szovjetunió és az egész Varsói Szerződés biztonsági érdekeit. Az NDK és az NSZK különböző szövetségi rendszerekhez tartozását senki sem hagyhatja figyelmen kívül – vélekedett.

– Bush elnök jóváhagyta kedden az Egyesült Államok 286 milliárd dolláros védelmi költségvetését, amely első ízben csökkenteti a „csillagháborús” programra szánt kutatási összegeket.

– A jaltai „befolyási övezetek” elindult felbomlása arra indította az olasz szélsőjobboldalt, hogy felélessze területi követé-

léseit Jugoszláviával szemben. Az újfasiszta párt parlamenti képviselői szerdán tüntetőt rendeztek Goriziában „a kettéosztott város olasz nemzeti egységének” követelésével.

– Waldheim osztrák államfő szerdán Jazov szovjet honvédelmi miniszterrel megbeszélésen méltatta a szovjet–osztrák együttműködés jószomszédi jellegét és azt a konstruktív szerepet, amelyet országaik az összeurópai folyamat fejlesztésében játszanak.

– Horn Gyula táviratban fejezte ki jókívánásait Thorvald Stoltenbergnek, az ENSZ Menekültügyi főbiztosává történt kinevezése alkalmából. A nemzetközi erőfeszítések jelentőségét hangsúlyozva külügyminiszterünk együttműködési készségünkről biztosította a genfi szervezet új vezetőjét.

– Az USA és Izrael az ENSZ-közgyűlés által javasolt terv alapján összehívandó közel-keleti nemzetközi békekonzferencia ellen foglalt állást. – Pérez de Cuellar ENSZ-főtítár jelentése szerint „sem a Biztonsági

Kohl beszéde az Európai Parlamentben

Az NSZK ki akarja fejezni háláját

Eljött a szolidaritás ideje – jelentette ki az Európai Parlamentben Kohl nyugatnémet kancellár. Részletesen szövegezte Strasbourgban a magyar reformpolitika jelentőségéről, arról, hogy anélkül az NDK-ban kibontakozott változásokra sem kerülhetne sor és leszögezte, hogy az NSZK ki akarja fejezni háláját. Hitet tett az Európai Közösségek további építése mellett és a német egység kérdését szorosán összekapcsolta az európai egység megteremtésével.

A kelet-európai változások nem lettek volna lehetségesek a Gorbacsov által megkezdett változtatások nélkül – az NDK-beli fejlemények sem a magyar és lengyel reformok nélkül – hangsúlyozta.

A II. világháború vége óta először lehet remélni a kelet-nyugati konfliktus túllépését és a stabilitást a szabadságban egész Európa számára – fejtette ki. Hozzáfűzte: nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni a kockázatokot sem, a kudarc lehetőségét. A kancellár ugyanakkor biztosítani kívánta nyugat-európai partnereit arról, hogy a németek, akik most a szabadság jegyében találkoznak, soha nem jelentenek a jövőben

veszélyt Európa számára. Németország megosztottsága Európa megosztottságának látható és különösen fájdalmas megnyilvánulása volt. Fordítva is igaz, Németország egységét csak akkor lehet megvalósítani, ha az öreg kontinens egysége is előre lép.

Az NDK-beli fejleményekről kijelentette, azok csak a kezdetet jelentik: a reformoknak tovább kell haladniuk és visszafordíthatatlanná kell válniuk.

Valamennyi német joga a teljes önrendelkezésre még nem valósult meg – mondtotta a kancellár. Az NDK állampolgárainak maguknak kell meghatározniuk, milyen utat kívánják követni a jövőben és ebben nem szorulnak rá senkinek a tanácsaira – fejtette ki.

Ez vonatkozik a német kérdésre, az újraegyesítés problémájára is. Ami az NSZK-t illeti, a szövetségi kormány fenntartja az Adenauer idejében megfogalmazott célt: „Egy szabad Európában egy szabad és egységes Németország.” Kohl az európai képviselők előtt megerősítette, hogy hamarosan az NDK-ba látogat.

„A probléma ugyanaz, mint '68-ban”

Pattanásig feszült a helyzet Csehszlovákiában, a diáktüntetések Morvaországra és Szlovákiára is áterjedtek, a vidéki főiskolák hallgatói kedden az utcákra vonultak. Pozsonyban „Közvélemény az erőszak ellen” néven új mozgalom alakult, amely a pénteki rendőráccióval kapcsolatos kormányálláspont megváltoztatását, párbeszédet követel. A mozgalom fel szólította a sajtót, hogy csak igazi információkat közöljön. Csatlakoztak a tiltakozó mozgalomhoz a hírszolgálati iroda szerkesztősegei is: elítélik a pénteki rendőri akciót, kivizsgálást és felelősségvontást követelnek. A diákok és a színészek követeléseit képzőművészek és filmművészek támogatják a megújulást követelőket, akár csak a szlovák írószövetség, a Cseh Zenészerzők és Koncertművészek Szövetsége, a Prágai Szimfonikusok, a prágai Nemzeti Galéria dolgozói. Tanácskozást tartottak a Csehszlovák Szocialista Párt vidéki vezetői, akik

támogatásukról biztosították a párt elnökségének és titkárságának a pénteki rendőrácció elítélő, valódi dialógust követelő nyilatkozatát. A követelések egyelőre nem találtak visszhangra a legfelső pártvezetés körében, csupán Adamec kormányfő kedden fogadta a diákok, a színészek és a polgári fórum képviselőit.

A pártvezetés változatlanul keményvonalas maradt: ezt Jakes pártfőtítár tv-beszéde is érzékeltette s az is, hogy a CSKP prágai bizottsága igen harcias, a sztrájkokat és tüntetéseket bíráló határozatot fogadott el. Hangoztatták, hogy az átalakítás került veszélybe, a városközpont olyan helyszínre vált, ahol „az ellenzék és szocialistaellenes erők igyekeznek megfojtani a gazdasági és politikai reformokat”. Az érzelmek felkorbácsolásával és hisztériakeltéssel vádolták az ellenzéki erőket és bíralták, hogy a sajtó egy része felsorakozott mögöttük s a „szocialistaellenes erők” megnyerték maguknak a prágai művészek nagy részét, illetve az ifjúságot és diákságot.

„A politikai probléma ma Csehszlovákiában ugyanaz, mint 1968-ban. Nagyon jó lenne, ha a hatalom megtalálná a társadalommal folytatandó párbeszéd útját. Remélem, lesznek a pártvezetésben olyanok, akik felemelik a hangjukat és kimondják, hogy így nem folytatható tovább” – jelentette ki Alexander Dubcek egy olasz magánrádióknak.

A 68-as „prágai tavasz” vezetője rámutatott: a feszültség azért halmozódott fel Csehszlovákiában, mert nem oldották meg a múltból maradt problémákat az úgynevezett normalizálással. S érthetetlennek nevezte, hogy a jelenlegi vezetés néhány pragmatikus eleme, mint Adamec kormányfő, nem látja ezt, és a párbeszéd szükségét.

Tanács tagjaival, sem a konfliktus megoldásában érdekelt országokkal nem sikerült megegyezésre jutni a konferencia megrendezését illetően.”

– Bulgáriát a politikai pezsgés jellemzi ezekben a napokban.

A múlt heti szófiai nagygyűlésekhez hasonló megmozdulások voltak Plovdivban, Burgaszban, Vracában, Ruzséban, Blagoevgradban, Plevnenben és másutt. Ezekben kifejezésre jutott az új vezetés támogatása, és az az igény, hogy most már jöjjenek a tette, a szavakból elég, ígérni eddig is tudtak.

– A Szovjetunió nagykövete, a szíriai hírtügyönség szerint „elégedetlenségét fejezte ki egyes sajtószerzők próbálkozásai miatt, amelyekkel kétségeket igyekeznek kelteni a Szovjetunió és Szíria között.”

A nagykövet kijelentette, hogy a szovjet vezetők „bizalommal viseltetnek Szíriának a közel-keleti térségben játszott fontos szerepe iránt és ezt a bizalmat senki sem tudja megintatni”.

Ro Te Vu látogatása

folytatás az 1. oldalról

Szűrös Mátyás pohárköszöntőjét 20 órakor mondta el a Parlamentben. – Történelmi eseményeink krónikája ma egy újabb lappal gazdagodik. Ro Te Vu úr személyében először köszönt-hetjük hazánkban a Koreai Köztársaság elnökét. Szimbolikus jelentőségű, hogy ön az első külföldi államfő, aki a Magyar Köztársaság kikiáltását követően hivatalos látogatásra hazánkba érkezett. A magyar nép nagy megütszeltetésnek és elismerésnek tekintti, hogy már államközi kapcsolataink teljes rendezésének első évében elhozta hozzánk koreai barátaink üdvözlését – mondotta.

– Országainkat több ezer kilométeres távolság választja el, mégis vannak közös vonások, amelyekben az egymás iránti kölcsönös rokonszenv, barátság érzései gyökereznek. Összeköt bennünket közös ázsiai eredetünk, nemzeteink feltételezett rokonsága. Népeink történelme a függetlenségért, kultúránk és nemzettudatunk megőrzéséért, az idegen betolakodók ellen

évszázadokon át folytatott küzdelem története. Nem idegen a magyar néptől az azonosulás a koreai népnek nemzete megosztottsága felett érzett fájdalomával, hiszen bizonyos értelemben hasonló sors jutott a mi népünknek is.

Ezután a Magyarországon zajló gyökeres átalakulásról, megújulásról szólt: összhangot igyekszünk teremteni a politikai és gazdasági reformok között – mondotta. – Korszerű, hatékony és versenyképes piacgazdaság kiépítése a célunk, amely igényli a nemzetközi együttműködés kínálta lehetőségeket. A már törvények által is garantált változások kedvező feltételeket biztosítanak a koreai vállalkozások számára is. Meggyőződés – mutatott rá –, hogy az új viszonyok között kialakítandó partneri viszonyban mindkét fél megtalálhatja a maga számítását és kapcsolatainkban új távlatok nyílnak.

Szűrös Mátyás végül a vendégek egészségére, a koreai nép boldogulására, a két nép barátságára, együttműködésére emelte poharát.

Kemenes Ernő a vitatható szavazási procedúra utáni szünetben elmondta: szerinte az elnök helytelenül tette fel szavazásra a kérdést, amit a képviselők úgy értelmezhetek, mintha tartalmi jóváhagyásra volna szükség. Ezt azonban nem tehetik meg, hiszen világos, hogy a döntést a programról a második olvasásban kell meghozni. Erre a későbbiekben már az elnök is utalt.

Valószínűleg az elnök sem volt teljesen tisztában azzal, kell-e egyáltalán szavazásra bocsátania a tájékoztatót – fejtette ki, hozzátéve: ily módon csak politikai pikantériából értelmezhető az első szavazási eredmény a kormány le-szavazásának.

A kormány szándéka a helyzetfeltárás, a kiütékes lehetséges módozatainak elemzése és a képviselői gondolkodás egyfajta tesztelése volt az első olvasásos tájékoztatóval – mutatott rá. A vitában egyébként láthatóvá vált, hogy a legérzékenyebb pontok az életszínvonal-alakulással függnek össze, így a lakáskonceptióra vonatkozó különböző variánsok kapták a legtöbb bíráló megjegyzést.

A második szavazás már korrekt volt, amikor is a képviselők arról döntöttek, hogy az elhangzott javaslatok figyelembevételével a kormány hozza ismét az Országgyűlés elé javaslatait.

Képviselői költségvetés

A költségvetés irányelveiről szóló vita során szinte óhatatlanul felmerül a kérdés: vajon mekkora személyi kiadásokkal jár maga a képviselőség? Meglehető, mindez annál is inkább időszerű, mivel egyre kevesebbet ér a forint, miközben a képviselőkre háruló feladatok csak sokasodnak. A honatyákkal folytatott folyosói beszélgetésekből egyértelműen kiderült, hogy a részükre folyósított költségterítés már alig-alig fedezi kiadásait. 1985-ben 2000 forint járt ilyen címen. Akkoriban ez elegendőnek tűnt, miután évente csak négy alkalommal ülésezett a parlament. Azóta viszont sok minden megváltozott. Igaz, ma havi hétezer forintból gazdálkodhatnak a képviselők (a fővárosiak ötezerből), de például az országgyűlés különböző bizottságainak tagjai rendszeresen távol vannak otthonuktól, munkahelyüktől. Elsősorban a vidéken élők kénytelenek sokszor a saját zsebükbe nyúlni, miután a szállás, a közlekedés és az étkezés költségei igen csak számottevőek. A reggeltől estig tartó üléseken naponta akár 2–300 forintot is elkölthetnek az amúgy színvonalas parla-

menti étteremben és büfében. És a szállás? Azok vannak szerencsés helyzetben, akik rokonnál, ismerősnél térhetnek nyugovóra. De a nagy távolságban élő, és a fővárosi – bizottsági, parlamenti – üléseken havonta akár 10–15 alkalommal is résztvevő képviselőknek már sokkal kedvezőlenebb a helyzete. Ezért ki-ki úgy segít magán, ahogy tud. Például sokan vesznek igénybe – vállalati beleegyezéssel – cégük gépkocsiját. Erre azonban nincs mindenkinek lehetősége.

A sok távollét nyilván a munkahelyeken is problémákat okoz időnként, noha sok helyütt már hozzászokhattak a képviselőmunkatársak állandó távollétéhez. Mi tehát a végső megoldás? Képviselőség főállásban. A jelenlegi képviselők többsége azonban – úgy tűnik – a szakmai sikereket és a továbblépés lehetőségét nem cserélné fel a hivatásos politizálással. És nem csak azért, mert esetleg anyagilag rosszabbul járnának, hanem azért is, mert a nyilvánosságot és az ezzel járó felelősséget nem mindenki viselné jószívvel.

(t.h.f.)

Költségvetés és adó adás

Dobos Józsefné a lakásgazdálkodás reformterveiről mondott véleményét. Varga Lajos támogatandónak, fejlesztendőnek tartotta azokat az ágazatokat, melyek jelentős keményvalutabevételhez juttatják az országot. A vitában elhangzott, az infrastruktúra helyzetét ért kritikákra Udvari László államtitkár reagált. Sziráki András Vona Ferenc képviselő kijelentését: „az iparvállalatoknál pazarló gazdálkodás folyik”, visszautasította.

Mivel a kormányprogram vitájához több felszólaló nem jelentkezett, a szünet után Kemenes Ernő, az Országos Tervhivatal elnöke válaszolt a felvetésekre. Elmondotta, hogy a szünetben ülést tartott a kormány, és a képviselői javaslatok többségét beépítik a kormányprogramba. Elismerte, hogy a legnagyobb bizonytalanság a szocialista együttműködési lehetőségek alakulásában van, elsősorban azért, mert

– Ugye, mondtam neked, hogy ne nézzük az Országgyűlést...

Önfelosztás?

A parlamenti képviselők független csoportja a magyar történelmi pártok álláspontjával azonosulva támogatja a hivatalban lévő Parlamentet és kormányt, ellenzi, hogy az Országgyűlés mandátumának lejárta előtt feloszlassa önmagát – jelentette ki Eke Károly, a független képviselőcsoport nevében. A jelenlegi Parlament biznyságot tett arról, hogy az átalakulást, a rendszerváltást igentli és mindent elkövetett azért, hogy olyan törvényeket alkosson, amelyek alapján előrehaladhat az ország a fejlett demokrácia, a szabad választások megteremtéséhez. A független képviselői csoport a kormánynak bizalmat szavaz, igaz, bírálja is. Amennyiben megszavaznák az MDF és Bánffy György indítványát az önfelosztásról, az Országgyűlés jogilag ugyan működőképes maradna, erkölcsileg azonban lehetlenné tenné magát, az átmeneti periódusban nem tudná a közmegegyezést szolgálni.

a szovjet gazdaság alapvető gondokkal küszködik. Decemberben az egyéves terv részeként egy fél éves részletes, mindenre kiterjedő akcióprogramot is beterjeszt. Ezután határozathozatalra került sor, ám a kormány beterjesztett programját nem fogadták el. Vita kerekedett a határozathozatal értelmezéséről. Eke Károly a kormány leszavazásaként értékelte az eredményt. Időszerűnek tartotta, hogy a Parlament döntsön Bánffy György indítványáról: az Országgyűlés oszlassa fel önmagát. Amint kiderült, ezzel ő és a magyar történelmi pártok nem értenek egyet. Ezután újjól szavaztak, s elfogadták, hogy a kormány mostani előterjesztését csak első olvasatnak tekintik, s decemberben foglalnak állást a programról.

A következőkben Békesi László terjesztette elő a jövő évi költségvetés irányelveit. A tervezet lényege, hogy csökken a költségvetés részesedése a GDP-ből, mérséklődik az állami jövedelemelosztás és újraelosztás mértéke, csökkennek a gazdasági szféra támogatásai, az állami beruházások nagyságrendje, a védelem és igazgatás költségeinek részaránya, miközben nő az egészségügy, az oktatás és szociálpolitika részesedése. Mérséklődni fog a költségvetés hiánya is. A költségvetés vitája után a képviselők a tájékoztatót általánosságban fogadták el. Határoztak viszont az 1989. évi költségvetési törvény módosításáról, és lehetővé tették azt, hogy a MÁV 400 millió forintot használjon fel bérpreferencia címén, és a tanácsok az idén egész évben a lakosság lélekszámával arányosan részesedjenek az adóbevételekből. Csütörtökön az adótörvények tárgyalásával folytatják a munkát.

Czinege Lajos zuhanórepülése nyilván hosszú ideig foglalkoztatja majd a közvéleményt. A lapok egymás után írják az exminiszterelnök-helyettes további sorsáról, juttatásáról, megmaradt kívánságairól. De hogyan éltek ezt meg, miként érznek ebben a fölöttébb szokatlan helyzetben főtisztjeink, talán ez sem mellékes. Sajnos, a kérdéssel kapcsolatos parlamenti puhatolkozásunk nem sok sikerrel járt. A honvédelmi tárca jelenlévő képviselője, Mórocz Lajos vezérezredes ugyanis elhárította a kérdést, mondván:

– A miniszterelnök már nyilatkozott, a honvédelmi miniszter szintén, nincs hozzá kommentálás.

– A tisztikar körében nincs is visszhangja az egykori legfőbb előljárójuk példa nélküli bukásának?

– Nem úgy! Számunkra ez nem úgy! – így a határozott, nyomatékos válasz.

És ha mégis? ezek után nyilván azt gondolják a Honvédelmi Minisztériumban: ez nem a közvéleményre tartozik. Nesze neked nyilvánosság!

(t.h.f.)

A harmadik oldal

Egy Ferencz József-érme került a kezembe. Nézegetem ezt a forgalomtól kivont kemény valutát, a történelem egy kis darabját. Eszembe jut a történelmi kor gazdasági ereje és stabilitása. Mennyivel erősebb és nívósabb volt ez a pénz a mainál. A díszes veretű KORONA anyaga ezüst volt. A Monarchia bármely országában elfogadták mint fizetőeszközt. Névértéke sem ingadozott annyira mint későbbi utódaié. Ennek az érmenek volt még egy tulajdonsága, amit kevesebben tudnak róla. Nevezetesen az, hogy a két oldalán kívül a harmadikat is feliratozták. Az összebékíthetetlen „jobb és bal oldal” közötti peremen ez olvasható: Bizalmunk az ősi erényben. A mostani pénznek erre a helyére került a bizalom helyett a rece. Pedig az éppen most kialakult politikai helyzetben lenne legnagyobb szükségünk az ősi erényre, és bizalomra. Nem lehet vitás, hogy a köztársaság elnöke csakis olyan ember lehet, akiben az egész magyar nép bíz. Akiről elhiszi, hogy szükségéből erényt tud kovácsolni. Az egész magyarság bizalmára szükség lesz ehhez a munkához. Most már csak az a kérdés adódik, hogy kiből bízunk a nép? Mint az elmúlt 30 év is bizonyítja:... a magyar nép nem bízik olyan emberben, olyan vezetőben, aki az ő jóváhagyása nélkül, mintegy önkényes módon került hatalomra. Nem bízunk meg olyan emberben sem, akit nem ismer, akit mások jelölnek helyette, aki már egyszer bebizonyította alkalmatlanságát és tehetetlenségét. A mai társadalmat egy sajátos bizalmatlanság jellemzi. Az átlag magyar most csak egyben bíz és reménykedik. A túlélésben. A jól bevált gyakorlatban, miszerint; legjobb meghúzódni a háttérben. Ebből nem lehet baj.

A politikai rivaldafény számára túlságosan vakító és gyanús. Hiszen megszokta már, hogy történjen bármi a politikában, mindig a kisember fizet rá. Ezért marad távol a politikától, a pártoktól. Ezért bizalmatlan. Ha most nem megy el szavazni, csakis ezért teszi. A kopogtató cédulát elolvassa többször is. Bonyolultsága miatt mindjárt el is bizonytalanodik. Egyrészt szeretne minél előbb egy köztársasági elnököt (akitől azt reméli, hogy saját sorsa is jobbra fordul), másrészt attól tart, hogy ezt az embert helyette fogják megválasztani. Hiszen, ha az első kérdésre igennel felel, úgy állítólag lemond arról a jogáról, hogy ő válasszon. A tv-ben viszont azt hallja, hogy ha nem szavaz, úgy a régire szavaz. Mondjon négy igent! Régen is helyette választottak (ezt nem akarja) de ha ez első kérdésre igennel szavaz, akkor is a régire szavaz. A másik három kérdést érti. Úgy látszik, hogy ezek egyszerűbbek. Biztosan azért is tudták már azokat a politikusként is megoldani... De ha már megoldottak, akkor minek kell szavazni? Kérdések kavarnak benne és egyre nő a bizonytalansága. A bizonytalansággal a bizalmatlansága. De azért munkálkodik benne a tenniakarás. Szavazni kell, meghozza nem csak most! Ez után mindig és mindenben, hogy ő is kormányozza ezt a kicsiny országot, hogy ő is jelölhesse a köztársaság elnökét (mert csak saját jelöltjében bíz), hogy az ő véleménye is érvényre jusson, hogy újra tudjon bízni, hogy a jövő nemzedéke megérhessen egy olyan kort, mint azok a „boldog békeidők” voltak, hogy újra átérezhessük, a kibékíthetetlen ellentétes oldalak között; bizalmukat az ősi erényben.

Figler Csaba

Miért nem hirdet bojkottot az MSZP?

A vasárnapi népszavazás előtt a Magyar Szocialista párt választási irodájának vezetőjét, Szandtner Ivánt arra kértük, összegezze a párt állásfoglalását a népszavazással kapcsolatban.

– Az MSZP álláspontja változatlan, továbbra is helyteleníti, kiereszkoltnak, fölöslegesnek és politikailag károsnak tartja ezt a népszavazást. Mindenekelőtt azért, mert olyan kérdésekben kell az állampolgároknak szavazni, amelyekben az Országgyűlés korábban már a közakaratnak megfelelően döntött. Ami a köztársasági elnök megválasztásával kapcsolatos kérdést illeti, az MSZP álláspontja az, hogy ahogy ez most a választópolgárok számára kérdés-ként megjelenik, hátráltatja a kibontakozást. Véleményünk szerint az emberek többsége mielőbb és maga akarja megválasztani a köztársasági elnököt. A népszavazás kezdeményezői ezzel szemben arra akarják rábírní őket, hogy mondjanak le választói jogukról. Ez az érvelés azért is ellentmondásos, mert azt sugallja, hogy a nép nem tudna jól dönteni.

Mi nem pártérdekből mondjuk, hogy legyen mielőbb köztársasági elnök, mindenekelőtt a mai politikai torzalkodás sürgeti, hogy minél hamarabb legyen egy biztos pont a magyar közéletben. Mégpedig egy olyan személy, aki a bizalmat közvetlenül a néptől kapta. Ha az országnak van elnöke, ez a külföld szemében is stabilizálja az országról kialakult képet, márpedig a nemzetközi pénzvilág bizalmára elengedhetetlenül szükség van a gazdasági válság elhárításához.

– Ha ilyen sok érv szól a népszavazás ellen az MSZP megítélése szerint, miért nem a bojkottot választották?

– Mi nem agítalunk a részvétel ellen, hiszen törvényes aktusról van szó. Döntsének a választópolgárok. Mi azt javasoljuk, ha elmennek, az első kérdésre mondjanak nemet, mert így megőrizhetik közvetlen választójogukat és ők dönthetnek majd arról, hogy ki legyen a Magyar Köztársaság elnöke. (MTI-Press)

Rajtunk már spóroltak!

Azt mondják, hogy a szavazásválasztás – közel vagy túl – kétszázmillió forintba rúg. Rajtam már spórolt a választási bizottság. Szombaton reggel hozta a postás a kopogtató cédulát. Egy borítékot. Az egy borítékban két cím, én és a feleségem. Egy borítékban kettőt kopogtattak, tehát öt forinttal csökkentem – vajon még hányan az országban? – a kétszázmillió forintot? – Pj –

Eskütétel

Az Országos Választási Bizottság újabb négy tagja – Ader János, dr. Eörsi Mátyás, dr. Staub Pál, dr. Takács Albert – szerdán dr. Fodor István, az Országgyűlés megbízott elnöke előtt letette a hivatali esküt. Az eskütételen jelen volt dr. Kara Pál, az Országos Választási Bizottság titkára.

SZDSZ álláspont

Az idő szorításában kissé megkésve ugyan, de megkaptuk a Szabad Demokraták Szövetségének hivatalos álláspontját tételesen kifejtő kiadványát, melynek címe NÉPSZAVAZÁSI KISKATÉ. Terjedelmi okokból az egészet nem tudjuk közreadni, ám élve a lehetőséggel, a lakosságot, a választópolgárokat leginkább izgató kérdésre kikerestük a sajátos SZDSZ-választ.

Külön örömeinkre szolgált, hogy a kérdést önmaguknak úgy tették fel, mint ha ezt politikai ellenfeleiktől hallanánk...

Miért kezdeményezett a Szabad Demokraták Szövetsége népszavazást a népszavazás ellen? Miért nem tartja a Szabad Demokraták Szövetsége alkalmasnak a népet arra, hogy maga válasszon köztársasági elnököt?

A Szabad Demokraták Szövetsége nem a népet tartja alkalmatlannak arra, hogy köztársasági elnököt válasszon, hanem a szóba jöhető politikusokat tartja – saját esetleges jelöltjét is beleértve – alkalmatlannak arra, hogy a lakosság által közvetlenül megválasztott köztársasági elnöként működjének, illetve a jelen helyzetet tartja alkalmatlannak arra, hogy az ország népszavazással válasszon köztársasági elnököt.

Miért alkalmatlan a helyzet? Azért, mert egyelőre nincsenek meg a feltételek ahhoz, hogy az elnökválasztás szabad választás legyen. Az elnökjelöltet állító MSZP vagy Hazafias Népfőnt továbbra is hatalmas apparátussal, ingatlanokkal, telefonokkal, napi sajtóval rendelkezik, jórészt költségvetési támogatásból. Azok az ellenzéki és független szervezetek, amelyek elvileg szabadon versenyezhetnek az MSZP-vel és Népfőnttel, mindentől meg vannak fosztva. A kormánypártnak és a kormánynépfőntnek a maguk apparátusával ugyanannyi idő alatt kell jelöltjük mellett ötvenezer aláírást gyűjteni, mint az ellenzéki pártoknak és szervezeteknek, vagy az elnökválasztási törvény szerint jelöltállításra jogosult független állampolgároknak. A kormányt, a parlamentet, a választási elnökséget, a rádiót és televíziót még mindig az MSZP ellenőrzi.

Alkalmatlan a helyzet azért is, mert az elmúlt évek az egyik fél jelöltjeit tették ismertté a közvéleményben. Ők naponta szerepeltek a tv-ben, az újságok-

feketén –

ban, míg a mai ellenzék szóba jöhető jelöltjei ismeretlenek. Hányan tudják az országban, hogy kicsoda Rácz Sándor vagy Für Lajos?

És amikor azt mondjuk, hogy a helyzetet nem tartjuk alkalmasnak a közvetlen elnökválasztásra, akkor arra is gondolunk: egy ilyen pártok közötti elnökválasztási csatának kifejezetten destabilizáló hatása lenne. Mint Schmidt Péter államjogász professzor rámutatott: „Ha az elnökválasztás az első választás, ez ki fogja élezni a pártok versenyét, amit még fokoz, hogy ott csak „egyetlen mandátum” van. A képviselőválasztásnál 386 mandátumon lehet arányosan osztozni. Ebben a helyzetben a köztársasági elnök személyét illetően nem jöhet létre közmegegyezés, ehelyett a választási procedúra során egyre élesebbek a politikai harcok. Valószínű, hogy az elnök személye csak a második választási fordulóban dől el, amikor már lesznek közös jelöltek, de ez méginkább az ellentéteket fogja felszínre hozni. A békés átmenet szempontjából mindez nem lenne kívánatos.” Tegyük hozzá: az egyaránt válságos helyzetben levő MSZP és Hazafias Népfőnt számára talán még súlyosabb ma a bizonyítási kényszer, mint az MDF vagy más ellenzéki szervezetek számára. A kiéleződött választási kampány győztese már aligha tudná a nemzet egyesítőjeként kompenzálni azt, ahogyan maga a kampány elmélyítette az ellentéteket. Még egy olyan „bejáratott” demokráciában is, mint a szomszédos Ausztria, a közvetlen elnökválasztási kampány Waldheim személye kapcsán jobban megosztotta az osztrákokat, mint a háború óta bármi. Stabilizáló szerepe egy pártközi megállapodás alapján az új országgyűlés által megválasztott elnöknek lehet, aki olyan szerepet játszhat, mint egy Pertini Olaszországban vagy egy Weizsäcker az NSZK-ban. Idézzük ismét Schmidt Pétert: „Az elnök személyét illetően megegyezés csak a parlamentben, a pártok közös cselekvése alapján jöhet létre, közvetlen választással nem.”

Aki tehát olyan köztársasági elnököt akar, aki valóban a pártok fölött állva az egész nemzetet képes képviselni, az IGEN szavazatával lépjen fel az elnökválasztás elhalasztása, a pártokat képviselő elnökjelöltek haszontalan csatározása ellen.

fehéren

Dátum vitaiskola

Vezeti: dr. Bóra Ferenc

Konfliktusmegoldás vitával és megbeszéléssel

egyeztést, kompromisszumot eredményezhet. Társadalmunkban a közösségek tevékenységének és aktivitásának konfliktusait, a politikai érdekegyeztetéseket, az intézmények és vállalatok strukturális változásait stb. vita keretében lehet rendezni. A vita tényleges szellemi küzdelmet – sok esetben támadást és védekezést – jelent. A társadalmi kérdések megvitatásában sokszor az a kívánatos, hogy legyen ellenzője (ellenzéke) a megegyezésnek, s a megoldás több elképzelésre támaszkodva haladjon tovább. A felmerült társadalmi problémák nagyobb részében lehetséges és szükséges a megbékélés és a megoldás.

A konszenzusvitákban – érvelés és cáfolás keretében – szembesülnek a vélemények, kibontakoznak a konfliktusok okai, megfogalmazódnak az igények a konfliktusok feloldására, körvonalazódnak a megegyezések, amellyel a többség azonosul, s létrejön a konszenzus, amely kompromisszumokkal, esetleg az elvek feladásával jár.

A konszenzusvita végterméke a megegyezés, amelynek két szakasza van. Az első szakaszban fogalmazódik meg az indító ajánlat, mely két megoldást tartalmaz: a megegyezés feltételeinek szélsőséig feszítését, vagy a feltételek túl szerény megfogalmazását. Az előbbi megoldás gyakran a visszajára fordul, mert a vitafeleket a magas igény elriasztja a vita folytatásától. Az utóbbi indító ajánlat követelménye

az igénytelen megegyezés lehet. A konszenzusvita második szakasza a kölcsönös engedmények megtétele. A vitafelek mérlegelik és eldöntik meddig mehetnek el az ajánlattevésben.

A konfliktuskezelés hatékony módszere a beszélgetés (megbeszélés). Témája változatos, leggyakrabban az aktuális társadalmi-politikai-gazdasági konfliktusokat foglal magába. A közösségeket, kisebb-nagyobb csoportokat foglalkoztató kérdések közvéleményalakító hatással bírnak. Igazi aktivitás jellemzi a konfliktusokkal foglalkozó beszélgető feleket. Székelyhidi Ágoston írja: „Összehajolnak, szinte összefonódnak és beszélgetnek, csak beszélgetnek, szenvedélyesen és szakadatlanul. A különös feszültség, a rejtett izgalom, a fölcsigázott akarat azt célozza, hogy végre beszéljenek, beszélgessenek, kibeszéljenek, megbeszéljenek.”

Gondolatszabadság és az igazságkeresés igénye, az igazság iránti kommunikációs éhség hozta létre a közelmúlt magánzférájába kényszerített beszélgetéseit. A tömeges megbeszélésekből kiszorult az őszinteség, s bensőséges baráti csoportok vették át a politikai-társadalmi-gazdasági konfliktusokról való gondolkodást és eszmecserét. „A hivatalos propaganda javaslatait és rosszallásait a közönség eleve gyanúperrel fogadja, mert nincs törvényes ellenjavaslat és ellenroszszállás. A véleményirányítás minden

eszköze az állam kezében van. A magánbeszélgetések ellenőrizhetetlen tengerében kezd alakot ölteni saját értékrendszerünk, ami nem azonos az állami „értékrendszerrel.” Az idézet Konrád Györgytől való, aki kifejti, hogy a baráti beszélgetésekben a fiatal értelmiségiek erkölcsi öntudata, „körülírhatatlan szellemi jószándéka”, szabadságvágya, társadalompolitikai elképzelése nyilvánult és nyilvánul meg. Egyetértünk a beszélgetések alulról és oldalról elindult szerveződésével is, mely a konfliktusok felszámolásában nem a tisztviselők szerepét hangsúlyozza, hanem az „előgondolkodókat.”

Jelenünkben – s még inkább a közeljövőben – a társadalmi pluralizmus megköveteli a konfliktusok nyílt megbeszélését. Erénnyé válik a szókimondás, a való tények felsorakoztatása, a közösségek érdekeinek megfogalmazása beszélgetés keretében. „Mihelyt a maga igazát mondja valaki – fogalmazza meg álláspontját Farkas László –, szétfoszlanak a frázisok, emberibb lesz a beszélgetés.” Ma már a megbeszélés és beszélgetés fontos feltétele a beszélgetőpartnerek hitelessége, megbízhatósága, jó szándéka, önzetlensége, türoképesége, figyelemösszpontosítása, segítőkészsége, humánuma, érzelmegzagsága, hite, azonosulása, szuggesztivitása. A nyíltság társadalmi méretű kiszélesítése lehetővé teszi a leglényegesebb kérdések megbeszélését. A nyílt szinterű beszélgetések célja a társadalmi közmegegyezés a kardinális konfliktusok felszámolására. Ehhez a különböző – olykor egymásnak ellentmondó – vélemények feltárására, egyeztetésére, feldolgozására és továbbformálására van szükség.

Dr. Bóra Ferenc

A konfliktusmegoldó vita és megbeszélés társadalmi igényből fakad. A pluralista társadalomban gyakorivá válnak a konfliktusok, melyeket higadtan, kulturáltan kell megoldani. A vita konstruktív változásokat eredményezhet, de csak megfelelő típusú sainkat rendező eszmecserék segítők, toleránsak, vagy rombolóak lesznek-e.

Szinte az egész ország tanulja a konfliktusvitát, amelynek szakaszait érdemes megismerni. Első szakasza: a konfliktus pontos és reális megfogalmazása, amely tulajdonképpen a megoldás alapja. Ezért a szembenálló felek teljesítményüket tárják fel. Ezt követi a lehetséges megoldások keresése, amely javaslatokat foglal magába. A vitafelek értékelik a megoldásokat, bizonyítékokkal és érveléssel támasztják alá javaslataikat. A legjobb megoldás kiválasztása (döntéshozatal) olyan megoldások kiemelését jelenti, amelyek egyértelműen, mindenki által elfogadottak. A megoldás sikerességének utólagos értékelése beszélgetés keretében fényt derít a konfliktus felszámolására vagy továbbélésére.

Eltorzul a vitában szembenállók ítéllete, ha félnek egymástól, partnereiket gyanakvással fogadják, s ott is konfliktusokat látnak, ahol ezek teljesen kizártak. A félreértések álkonfliktust hozhatnak létre. E helyzetben nem a szembenállás foglalja le az emberek idejét és energiáját, hanem a félreértés tisztázása. Ha az adott konfliktusban az eredeti okok nem ismertek, vagy részben ismertek és ellentétet szítanak, sértődések jelzik az álkonfliktus jelenlétét. A valódi konfliktusok hasznosak a társadalom számára: változtatásra, a régi meghaladására ösztönöznek.

A konfliktuskezelés alapvető módszere a konszenzusvita, mely meg-

A veszprémi Naplónál, amint bizonyára másutt is, örömmel értesültek a bulgáriai fejleményekről. A legdehűsebbnek egy fiatal, ám háromgyermekes családanya látszott. Teljes névén: Straub Zoltánné Varga Ibolya. A hetvenes években, azok második felében, a szófiai Kliment Ohridszki Egyetemen volt vendéghallgató. A bolgár nyelvet és a bolgár irodalmat tanulmányozta. Ezekből kapott diplomát.

– *Ib! Miért örülsz ennyire a bulgáriai változásoknak?*

– Mert úgy vélem, hogy ezekkel megnyílt az út a bolgár nép számára Európa felé. Kiviláglik felette a szellem fénye. Otjártomban számos derék ember fejtegette előttem, hogy hazájában milyen magas az életszínvonal, holott nagyon alacsony volt. Csak ultraszocialista butítással magyarázhatom, hogy engem, a magyar diáklányt, úgy lefasiztattak, hogy égnek állt tőle a szemüvegem.

– *Mármint a hajad...*

– Azzal volt az egyik félreértés, mivel szóke. A másik a szememmel, ami kék, ráadásul elég nyugára nőtem. A megtevesztett emberek tudatában a német azonos volt a fasisztával. Minden okuk megvan rá, hogy gyűlöljék a fasizmust. Önerejükől verték ki őket a háború végén.

– *Mintha azt hirdették volna Bulgáriában, hogy a felszabadulás a Vörös Hadseregnek köszönhető... Akkor még ez volt a Szovjet Hadsereg neve... Találsz erre magyarázatot?*

– Bulgária szerintem mást köszönhet a Szovjetunióknak. Jelentős anyagi támogatást. Sok bolgár azt hitte, hogy a Szovjetunió tejjel-mézszel folyó Ká-

lyát az import vécépapírtól lehet kapni. Mivel pedig hazai gyártmányú nemigen akadt, a Rabotnicseszko Delo példányaival kellett beérni. Az említett lap nagyjából a Népszabadsággal tekinthető egyenértékűnek.

Maradjunk még az egészségügynél... A bolgár egyetemisták havonta kapták meg ösztöndíjukat.

Boldogan Bulgáriáról

naán, ezért szerette volna, hogy Bulgária tagköztársaságként csatlakozzék a SZU-hoz.

– *Hát ezt honnan veszed?!*

– A parkból, a piacról, olykor sorbanálláskor a bolt előtt. Nem hallgatóztam, csak meghallottam.

Ha nem ismerném egy évtizede kedves pályatársamat, olykor még azt hinném, hogy lódit. Tényként, felháborodás nélkül beszélte el többek között, hogy a külföldi diákokat, diáklányokat havonta ellenőrizték, nincse tetű a hajukban. Természetesen nem volt. Az állampolgárokat úgy (is) óvták a nemibetegségektől, hogy figyelmeztették őket, különféle rossznyava-

lyát az import vécépapírtól lehet kapni. Mivel pedig hazai gyártmányú nemigen akadt, a Rabotnicseszko Delo példányaival kellett beérni. Az említett lap nagyjából a Népszabadsággal tekinthető egyenértékűnek.

Maradjunk még az egészségügynél... A bolgár egyetemisták havonta kapták meg ösztöndíjukat.

– *Fiatallány voltál akkoriban.*

– *Egy-két divatplettykát kérnék.*

– Akkoriban a miniszoknya járta. A rendőrök éberren figyelték, melyik lány viseli. A szoknya alján a combját lemoshatatlan festékkel stemplizték le. Ezzel arra a nyárra befuccsolt a strandolásnak. Azt nem tudom, hogy kinek, s miért volt baja a szakállas fiatalemberekkel, azt viszont igen, hogy a diák klubba csak simára borotváltakat engedtek be. A farmert sem nézték jó szemmel.

– *Tanulni mentél, nem divatozni... Megítélésed szerint jól tanítottak az egyetemen?*

– Igen! Ludmilla Zsivkova, a lemondott pártfőtitkár korán elhunyt leánya, művelődési miniszter, európai látókörü nő volt. Azzal politizált, hogy valódi értékeket akart megtanítani. Európéer, ahogyan te mondanád.

– *Hol találkoztál először Petar Mladenov nevével? Mi a véleményed programjáról?*

– A napi sajtóban, ahol elírták a nevét... Programjával tökéletesen egyetérték. Fel akarja számolni a marxizmus-leninizmus-sztalinizmust Bulgáriában. Itt az ideje.

– *Szerintem is. Köszönöm kollektív tájékoztatásodat, Ib!*

Borváró Zoltán

(Az interjút azzal egészítettem ki, hogy Bulgária még nem szűnt meg rendőrállamnak lenni. Olyan államnak, ahol még nemrégiben is négy óra hosszat faggattak egy külföldi diáklányt, mivel „megsértette a rendőrlámpát.” A leányzó ugyanis felelősségre vonása alkalmával, miszerint mikor lépett le a járdáról, ezt mondta: Amikor én leléptem, a lámpa még zöld volt, utána lett csak narancs.

A szerk.)

Mire használható az alapítvány?

A Co-Nexus Gazdálkodási és Pénzügyi Tanácsadó Rt. A Bp. III. kerület vezetőivel egyetértésben például úgy döntött, hogy külföldi partnerével alapítványt tesz Óbuda fejlesztésére. Meg is fogalmazták az alapító okiratot, s azt, annak rendje és módja szerint, jóváhagyás céljából elvitték a III. kerületi Tanács igazgatási osztályára. A hatóságtól a jóváhagyást megkapták: az alapítvány augusztusban létrejött.

A nagy és magas szintű célkitűzés – Óbuda fejlesztése – természetesen sokak érdeklődését felkeltette, de mivel egyértelmű tájékoztatást senki nem kapott, az érdeklődés helyébe a gyanakvás lépett, s a kerület ellenzéki szervezetei – MDF, MSZDP, SZDSZ – az ügyészségtől kérték a magyarázatot.

Dr. Bakó Károly, a Legfőbb Ügyészség osztályvezető-helyettese a következőket mondja a hozzá került iratok áttanulmányozása után:

– Önmagában kifogásolhatatlan, hogy ötleként felmerül Óbuda fejlesztésének gondolata. Csak az a kérdés, hogy ha ezt komolyan gondolják, akkor milyen jogi formát választanak a célkitűzés megvalósításához. A Co-Nexus-féle alapítvány alapító tagjai Óbuda fejlesztését gazdasági vállalkozásokkal igyekeznek elérni. Ehhez megkapták a tanács hozzájárulását. Megvizsgáltuk, hogy a tanács igazgatási osztálya helyesen járt-e el, amikor megadta a hatósági jóváhagyást az alapítványhoz.

A kerületi igazgatási osztály törvénysértő módon járt el. Az alapítvány két alapító tagja – a magyar Co-Nexus Rt. és külföldi partnere – a III. kerület fejlesztését úgy képzelel el, hogy vállalkozások és vegyesvállalatok útján

szállodákat, üzletközpontokat, irodaházakat és szükséges infrastrukturális rendszereket építenek; viszont az életre hívott alapítvány vagyona mindösszesen kétmillió forint, amiből egy milliót készpénzként a Co-Nexus adott, a másik milliót a külföldi partner természetben, számítógép, telefax, másológép formájában biztosította.

Az alapítványokról szóló törvény azt mondja, hogy az alapítvány jogi személy, mely a tartós közérdekű cél megvalósításához szükséges vagyonnal rendelkezik. Óbuda fejlesztése egymillió forint készpénzből és némi számítógépes berendezésből megvalósíthatatlan. Az alapítványi cél elérésére tehát az alapítóknak nincsen fedezetük. Arra számítanak, hogy az alapítványhoz csatlakozni fognak magánszemélyek, társadalmi szervezetek, és vállalkozásaik bruttó árbevételeiből évente 5%-ot befizetnek majd az alapítvány javára.

Az alapítvány tehát mások vállalkozására épít. Ezt a célt hagyta jóvá a tanács igazgatási osztálya. És ez az, ami törvénysértő! Hiszen kézenfekvő, hogy az említett vagyon nagysága a fejlesztést nem fedezi. Még akkor sem, ha önmagát nyílt alapítványnak tekinti, mint amilyen például a Soros-alapítvány. A két alapítvány között azonban az a nagy különbség, hogy a Soros-alapítvány induló vagyona magába véve is elegendő kitűzött céljának a megvalósításához. Tetézi a tanács jogszabálysértő magatartását az is, hogy az alapítvány kuratóriumában tagként szerepel a III. kerületi tanács elnöke, Kiss Imre, elnökhelyettese, egy vb-tagja és két vezető állású tanácsi dolgozó. Amikor az igazgatási osztály jóváhagyta az alapítványt a hatóság vezetője felettesével, a tanácselnökkel nem akart ellentétbe kerülni; vagyis pártatlanságról nem beszélhetünk közöttük. Az összeférhetlenségi

ok miatt a kerületi tanács igazgatási osztálya eleve nem járhatott volna el az alapítvány jóváhagyásában.

A kuratórium egyébként 15 tagú. A tagok feladatukat társadalmi munkában végzik, ezért évi tiszteletdíjat és havi költségterítési átalányt kapnak.

Az alapítvány távolabbi céljai között szerepel az, hogy tanácsi ingatlanokat is kezelni fog. Ha ezt a távolabbi célt összevetjük azzal a ténnyel, hogy a kuratóriumban tanácsi vezetők vannak, akik az alapítvány gazdálkodási kérdéseiben döntenek, akkor nyilvánvaló, hogy ez is összeférhetlenségi szituáció.

Az a furcsa helyzet alakult ki Óbudán, hogy a tanácselnök, aki első számú felelőse a III. kerület fejlesztésének, tagja egy alapítványnak, amely szintén Óbuda fejlesztését akarja szolgálni. Ami az ingatlanokat illeti: az alapítvány tanácsi kezelésben lévő ingatlanokat kíván bevonni a vállalkozásaiba. De ezeket az ingatlanokat – különösen azokat, amelyek az Óbudai (hajógyári) szigeten vannak – a Fővárosi Tanács már korábban zárta, mert az esetleges világhírlítmás egyik lehetséges helyszínétől szolgálnának, ha rájuk esne a választás.

Summázva tehát azt állapítottuk meg, hogy a Co-Nexus elképzelését hiába öntötte alapítványi okiratformába, az mégsem alapítvány, hanem vállalkozás, illetve vállalkozások szervezése, ami viszont más jogi formát követel magának. Ami pedig a tanácsiak magatartását illeti, nyilvánvalóvá vált, hogy egy kétszázéves városrészt közösségi érdekét egyéni érdekek szolgálatába kívánják helyezni. Ezért aztán az ilyen személyi érdekérvényesítésekkel szemben fel szoktunk lépni. Jelen esetben a Legfőbb Ügyészség arra az álláspontra jutott, hogy a jogszabálysértések miatt a Fővárosi Főügyészséget utasítja arra, hogy az alapítványt jóváhagyó államigazgatási határozattal szemben nyújtson be törvényességi óvást.

KISS-FA

1989. november

AZ ÓBUDAI SZIGET MARADJON A NÉPÉ!

A Május 9-e parkot a '70-es években nagy költséggel, jelentős részben társadalmi munkában telepítették. Ma ez a főváros legszebb parkja, ahol a III. kerület több, mint százezer lakótelepi lakosa friss levegőt szívhat és mozoghat. A parti galéria-erdő sok száz ember számára elegendő oxigént termel, védi a partot és menedéket nyújt a még megmaradt élőlényeknek.

A kerületi tanács vezetőknek szemében mindez nem számít. A szigetet pusztán úgymond „fejlesztendő”, „rendezendő”, sőt, „hasznosítandó” teleknek tekinti, és a zöldterület mintegy egyharmadát át akarja adni hasznosításra 199 évre (!) hazai és külföldi cégeknek.

Ezzel a lépéssel a sziget egyszer s mindenkorra megszűnne, mint a lakótelepek zöld menedéke és oxigén-forrása!

TILTAKOZUNK! Egy talpalatnyit se engedjünk elvenni az óbudai sziget zöldterületéből!

A ZÖLD PÁRT

Nem irigylem a kapitalistákat

Nem én, bizony. Legalábbis azokat az osztrák bankárokat nem, akiknek az üzletébe a minap betértem. Mert csődbe fognak menni, muszáj lesz nekik, átlátam én ezt rögtön.

Mert mit tapasztaltam abban a bécsi bankfiókban? Először is azt, hogy seholy nem állnak sorban. Minálunk – akárki láthatja – van forgalom: minden ügyintéző ablakánál sorban állnak. Ott meg? Úgy látszik, alig van ügyfél.

Aztán: nem telik nekik személyzetre. Jön egy polgár, be akar fizetni a betétkönyvébe – odamegy a pénztárhoz. Jön egy másik, az meg schillinget akar dollárra váltani. Az is odamegy a pénztárhoz. Ugyanahhoz. Minálunk három ember foglalkozik ezekkel az ügyekkel, három ablaknál. Az egyiknél lekönyvelik a betétet, a másiknál kiszámítják és utalványozzák a valutát, a harmadiknál (a pénztárnál) pedig a tényleges ki- és befizetést lehet lebonyolítani. Ezt nevezem rendnek, nem azt a bécsi összevisszaságot.

És még egy: ezeknél az osztrákoknál még rendes könyvelés sincs. Nem úgy, mint nálunk, ahol előbb szépen előkeresik az ügyfél betétkönyvi kartotékját, rávezetik a bevagy kifizetést, adnak a félnek egy

számozott szelvényt, amivel elmehet a pénztárhoz, hogy ott a pénz átadása után a betétkönyvbe is beírják a változást. A hebehurgya bécsi bankpénztáros mit tesz mindezek helyett? Benyomkod valami gombokat, befűzi a betétkönyvet egy kis masinába, és már kész is. Ugyanilyen elkapkodva megy a pénzváltás: scholy egy külön papírlap, maradandó bizonylat, még csak az újraoltási bizonyítványt sem kéri el a kucsáftól.

Kérem, a szemem látára történt, hogy bejött abba a bécsi bankfiókba egy pasas, odaadott a pénztárosnak hat köteg bankót (amit az nyomban lepergetett egy pénzzámláló készüléken), fölvette a bankókért járó egy kötegni schillinget, és azt tüstént vissza is fizette a betétkönyvébe. Az egész tranzakció három percig tartott. Minálunk ugyancsak átlagosan egy óra.

Hát ebben a kapkodásban fognak tönkremenni.

Annál is inkább, mivel – hogy el ne felejtsem mondani – az a hat köteg bankó hatszázezer magyar forint volt. Nos, akik ennyire meggondolatlanul vásárolják a forintot, azoknak igazán nem jósolok nagy jövőt.

- 6

Parasztnyúzás '89

Semmi sem tökéletes – mondhatná A kis herceg című mese rókája, ha ismerné a magyar törvénykezés elmúlt félévi teljesítményét. Egy ilyen felemás változásról nyilatkozott lapunknak Gyórfy László téveszelnök, ostffyasszonyfai képviselő.

– A mezőgazdasági szövetkezekről szóló törvény július óta lehetővé teszi, hogy a nettó tulajdon ötven százalékát vagyonyjegyként a tagság nevére írják. Ugyanakkor az adótörvény módosítási javaslata az ilyen vagyont az értékpapírok közé sorolja, amely után húsz százalékos forrásadót kell fizetni. Mivel ehhez a vagyonyhoz a tévesztag pillanatnyilag nem jut hozzá, az adófizetési kötelezettség halasztódik, amíg a vagyony meg nem mozdul – például feloszlik a tévesz, kilép a tag, vagy halálozás miatt valaki örökli a vagyont.

– **Miért jelent ez egyedi problémát a termelőszövetkezetek, illetve a tévesztagok esetében?**

– Igaz, hogy ezt a vagyont most írják a tagok nevére, de ezt ők az elmúlt harminc év munkájával gyűjtötték össze, tehát eddig is az övék volt. Ebben az esetben az állam az adótör-

vény előtti szerzett tulajdont akarja megadóztatni jogtalanul és elvtelelenül. Ez olyan, mintha az adórendszer bevezetése előtt elhelyezett takarékbetétek nemcsak a hozadékát akarnák adóztatni, hanem magát a betétet is.

– **Gyakorlatilag nem származhat anyagi kára az érdekelt tévesztagoknak, hisz a tervek szerint az így kifizetett forrásadót le lehet írni a személyi jövedelemadóból.**

– Sajnos, nem ilyen egyszerű a helyzet. Az emberek túlnyomó része nem keres annyit, hogy ilyen tetemes összeget le tudjon írni a jövedelemadójából. A másik probléma inkább az adófizető lakóhelyét sújtja, ugyanis amíg a forrásadót a központi költségvetésbe kell befizetni, addig ennek ellenértékét a lakóhely fenntartását szolgáló személyi jövedelemadóból lehetne visszaigényelni. Így a központi költségvetés nem károsodna – pontosabban jogtalan bevételekre tenne szert –, a lakóhelyi közösség pedig elvesztené a neki járó személyi jövedelemadó egy részét.

Gy. Á.

Vörös Vince úrnak,
a Független Kisgazda-, Földmunkás és Polgári Párt
elnökének

Igen Tisztelt Elnök Úr!

A „Politikai Bizottság” „döntést” hozott Faludi Sándor, Lányi Zsolt, dr. Pálos György, dr. Ravasz Károly kizárására, Hardi Péternek a főtitkárhelyettesi tisztségéből való felfüggesztésére, a nagybudapesti vezetőség működésének felfüggesztésére, dr. Simó Zoltán pedig levelet kapott, melyben eltanácsolta nevezett a Kisgazdapártból. A „Politikai Bizottság” határozatát többségi „döntés” alapján hozta, figyelmen kívül hagyva a főügyész és a kisebbség figyelmeztetését, hogy a „döntés” jogellenes. A „döntést” sem az alulírott érintett személyek, sem a nagybudapesti szervezet nem veszi tudomásul, miután az semmis.

1.) A „Politikai Bizottság” nem jogosult arra, hogy párttagokat zárjon ki a pártból. A pártból kizárni csak fegyelmi határozattal lehet, fegyelmi eljárásra azonban nem került sor, a „döntés” tehát jogellenes.

2.) A „Politikai Bizottság” „döntése” előtt nem hallgatta meg az érintett személyeket és a budapesti szervezetet sem. Minden politikai szervezet, mely igényt tart arra, hogy demokratikus pártnak tekintse, tiszteletben tartja azt a több ezer éves jogi elvet, hogy a „vádlatot” meg kell hallgatni. A „Politikai Bizottság” sajnálatos módon folytatta egyre erősödő antidemokratikus gyakorlatát és ex cathedra ítél személyi antipátia alapján anélkül, hogy előzetesen beszélt volna az érdekeltekkel.

3.) Hardi Pétert nem a „Politikai Bizottság”, hanem az országos nagyválasztmány választotta meg, fegyelmi eljárás az ő esetében sem volt, ez a

döntés is jogellenes. Faludi Sándor ellen csak a Nógrád Megyei Fegyelmi Bizottság járhatott volna el, Faludi Sándor azonban a Nógrád megyei szervezet teljes bizalmát élvezte.

4.) Lányi Zsoltot a nagybudapesti nagyválasztmány választotta meg és Lányi Zsoltnak a „Politikai Bizottság” által kifogásolt lépéseit a budapesti vezetőség előzetesen jóváhagyta. Dr. Pálos György és dr. Ravasz Károly tevékenységüket minden esetben Vörös Vince elnök úrral egyeztetve folytatták, ez okmányszerűen bizonyítható.

5.) Dr. Simó Zoltánt az országos nagyválasztmány választotta meg az országos Fegyelmi Bizottság elnökévé. A „Politikai Bizottság” saját magát teszi nevetségessé, amikor más pártba való lépést javasol dr. Simó Zoltánnak azért, mert kötelességének eleget téve rámutat arra, hogy a „Politikai Bizottság” „döntése” jogellenes.

6.) A nagybudapesti vezetőség működésének felfüggesztése beletartozik a „Politikai Bizottságnak” abba a polgárelles vonalvezetésébe, melyet a vidéki szervezetek is élesen elítélnek, és ami azzal jár, hogy a Kisgazdapártot a fővárosban lejárhatja. A nagybudapesti vezetőségnek nincs szüksége felülről jött irányításra, illetőleg gyámkodásra, mert szabályos választás alapján jött létre és nem puccs-szerűen, mint Érden a „Politikai Bizottság”.

7.) A „Politikai Bizottság” „döntése” annyit jelent, hogy ez a szerv teljesen elszakadt a Kisgazdapárt demokratikus hagyományaitól, nem az 1930-45-ös Kisgazdapárt szellemi, politikai örökségét képviseli, mindent megtesz a kritika elfojtására, az ellenvéleményen lévő eltávolítására a diktatórikus pártokra jellemző módszerek alkalmazásával.

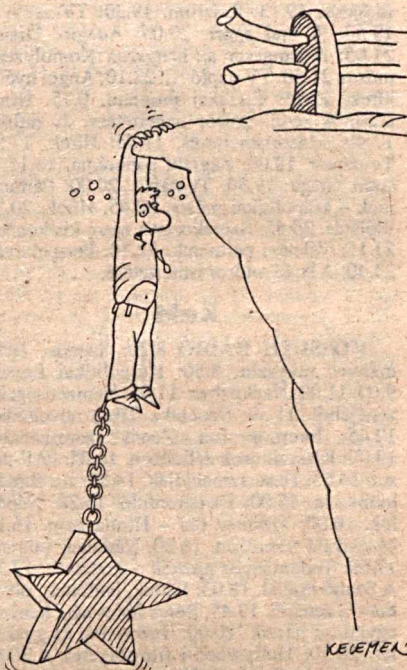
8.) A „Politikai Bizottság” többségi határozata újabb fejezete annak a szomorú kísérletnek, hogy az 1930-1945-ös Kisgazdapártból 1947-1949-es Kisgazdapártot hozzon létre. Ehhez mi semmi körülmények között nem adunk sem erkölcsi, sem politikai támogatást.

Felhívjuk a „Politikai Bizottságot”, hogy a semmis, apolitikus, a Kisgazdapártnak súlyosan ártó és a magyar társadalom demokratikus átalakulását megzavaró döntését vonja vissza. Amennyiben erre nem kerül sor, mindent el fogunk követni országos nagyválasztmány összehívására, hogy az jogszerűen tevékenykedő és működőképes vezetőket válasszon.

Budapest, 1989. november 16.

Faludi Sándor
Hardi Péter
Lányi Zsolt
Dr. Pálos György
Dr. Ravasz Károly
Dr. Simó Zoltán

Szakszervezeti vagyon a közösből

Lógek a szeren...

Az adótörvény módosításához közeledve mindig felerősödik a tiltakozás a szakszervezeti tagdíjak megadóztatása ellen. A közteherviselés korában nézzük meg ezt a kérdést a szervezetlen dolgozók oldaláról is. A kérdés akkor így hangzik: miért vonhatja ki az adózás alól a jövedelmének egy részét az, aki szakszervezethez tartozik?

Januártól a személyi jövedelemadó a helyi társadalmak működésének egyik alapforrásává válik. Ha megmaradna a fenti hasonló kedvezmény, akkor a jövedelemtől függően száz forinttól több ezer forintig terjedhet személyenként az az összeg, amely nem kerül a lakóhely kincstárába. Eddig könnyen viseltük az ilyen kedvezményeket, mert nem éreztük át közvetlenül a hátrányos hatásukat. Januártól már tudni fogjuk, hogy egy szakszervezeti funkcionárius fenntartása miatt lakóhelyünkön kevesebb járda fog épülni, sötétebb lesz esténként az utcán, vagy szénstünetet rendelnek el az iskolában.

Sajnos, nem én vagyok demagóg, a helyzet rettenetes.

-gyökér-

Szárnyakat próbál Tolnában is a SZIM

Országszerte megkezdődött a SZIM szervezeteinek létrehozása, önszerveződése, működési formáinak kiépítése. A mozgalom elnevezése mint betűszó *Szociáldemokrata Ifjúsági Mozgalmat* jelent, de ezen kívül még sok mindent. Többek között a *Szolidaritás Ifjúsági Mozgalma*t, amennyiben olyan fiatalok csatlakozását várjuk, akik a társadalmi szerveződés alapelveinek a szolidaritást vallják. Azt a szolidaritást, amely önálló (autonóm) személyiségek egymást segítő közösségeit hozza létre, s ezen – ugyancsak egymást segítő – közösségekből szervezi meg magát a társadalmat. Ez a szolidaritás csak a szociálisan gondolkodók körében lehetséges. Így szerveződő közösségeinket nevezhetnénk *Szociális (gondolkodók) Ifjúsági Mozgalmanak* is. A szociális gondolkodás az esetleges, a hátrányos helyzetben lévő, a szegények, a magukra maradtok, a magukon segíteni nem tudók önkéntes segítségének érzelmi és intellektuális mozgatója, a legnemesebb, a legemberibb érték, amit egy fiatal egész életére alapeszmének vállalhat. Ezen értékek vállalása és képviselése az emberi szabadságjogokra, a gondolat- és lelkiismereti szabadságra épül, így a SZIM egyben a *Szabadelvéük Ifjúsági Mozgalma* is.

Nevükben tehát a szociáldemokrata megjelölés e három alapérték (szolidaritás, szociális gondolkodás és szabadságelvűség) gyűjtőfogalmát jelenti. A SZIM a szociáldemokratákkal és szociálliberális szervezetekkel szövetségben, azok támogatásával, de független és autonóm ifjúsági mozgalomként akar tevékenykedni, és nem kíván bármely párt ifjúsági szervezeteként

működni. Szervezetünk nem diákszervezet, amely az iskolák falai között ál- és pótcselekvésekkel kívánná a diákközösségek, önkormányzatok – egyébként igen fontos – funkcióit pótolni vagy kiváltani.

A SZIM diáktagjai révén részt kíván és vállal az iskolai önkormányzatok életében, de nem tekinti e tevékenységet alapfunkciónak. Ifjúmunkás tagjai révén az üzemek, vállalatok, fiatal értelmiségi tagjai által pedig a szellemi műhelyek életében vesz részt hasonló módon. Belső életünkben a három alapértékre építjük a közösségeink életét. Magunk kívánjuk megszervezni szórakozásunkat, művelődésünket, önképzésünket, érdekeink érvényesítésének demokratikus formáit. Alapvetően önfenntartó közösségeink bárkitől elfogadnak erkölcsi vagy anyagi segítséget, de nem kérnek az atyáskodó irányítgatásból, beavatkozásból, és elhatárolják magukat az ifjúság szükségletein élősködő, azok kielégítése címén harácsoló „intézmény-rendszerektől”.

Mozgalmunk az egész világra kiterjedő nemzetközi mozgalom része, ennek megfelelő széles körű nemzetközi tapasztalatokkal. A testvérszerkezetekkel való kapcsolattartás célja és értelme a felzárkózás Európához, a majdani népközösség létrehozása, a politikusok irányítúinak „világtáj-kijelölése” nélkül.

Hívunk, várunk, gyertek közénk!

a SZIM Tolna Megyei és
Szekszárd Városi Szervezői
7102 Szekszárd 2. Pf.: 528

A PROLETÁRDIKTATURA
VÉDELMEBEN
1956. DECEMBER 10-ÉN
ITT HALT HŐSI HALÁLT
KASPAROV KURSEN
ÖRMESTER
EPILÉRE ÖRÖKKÉ ELNI FOG
MISKOLC VÁROS DOLGOZÓI
В ЗАЩИТУ ДИКТАТУРЫ
ПРОЛЕТАРИАТА 10-ОГО
ДЕКАБРЯ 1956-ОГО ГОДА
ЗДЕСЬ ПАЛ СМЕРТЮ
ХРАБРЫХ МЛ. СЕРЖАНТ
КАСПАРОВ КУРШЕН
ТРУДЯЩИЕСЯ ГОРОДА
МИШКОЛЬЦА

RTV 1989. november 27 – december 3.

Hétfő

KOSSUTH RÁDIÓ 8.20: A hét zeneműve. 8.50: A hét költője: Keszthelyi Zoltán. 9.00–11.00: Napközben. 11.05: Hagyományápolók. 11.34: Szobotka Tibor novelláiból. 12.45: Egy házban. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Értékmegőrző. 14.35: Kóruspódium. 15.00: Az olvasás gyönyörűsége. 15.30: Zenei Tükör. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Miska bácsi negyed-óraja. 16.30: Nyitnikék – Kisiskolások műsora. 17.00: Eco-mix. Gazdasági magazin. 17.30: Beszélgetés zenéről. 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk. 19.40: Népdalok nádsípon, dorombon, kortermuzsikán és citerán. 19.50: Gong. 20.00: Első kézből. 21.00: Huszas stúdió. 21.10: Tárjak ajtókat. 22.00: Hírvilág. 22.33: Halló, itt vagyok! 23.30: Haydn: B-dúr szimfónia No. 51.

PETŐFI RÁDIÓ 8.05: Rivaldafényben: Francia szonok. 9.05: A Zsebrádiószínház bemutatója. 9.24: Kálmán Imre operettjeiből. 10.00: Magyarán néprajz. 10.15: A heavy metal kedvelőinek. 11.05: Hogy tetszik lenni? 11.35: Vukán György szerzeményeiből. 12.10: Nóták. 12.53: Kis magyar néprajz. 13.05: Slágerműzeum. 14.00: Kettőtől ötig... 17.05: Kölyökkrádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Vissza... 20.00: Összjáték. 21.05: Webber-est a Madách Színházban. 21.50: Nóták gitáron. 22.05: Rockújság. 23.20–0.14: Álom számyán – könnyűzene.

BARTÓK RÁDIÓ 9.06: Zenekari muzsika. 10.00: Pászthy Júlia operáriátka énekel. 10.30: Zengjen a muzsika. 11.00: Romantikus kamaramuzsika. 12.05: Az Osztrák Rádió énekarának hangversenye a Bécsi Rádióban. 13.00: Toll és mikrofon. 14.00: Zenekari muzsika. 14.55: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. 16.05: Busoni: Doktor Faustus. 17.10: Zenekari muzsika. 18.30: Tört/rész. 19.05: Kommt mit! 19.35: Kapcsoljuk a Zeneakadémia kistermét. 20.35: A politikus rektor. Kb. 21.30: Basszusáriák. 22.00: A Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekara játszik. 22.51: Magyar zeneszerzők. 23.29: A hét zeneműve.

TV1 9.00: Képjóság. 9.05: Tévétoma nyugdíjasoknak. 9.10: Csongor és Tünde. Tévétáték. 10.30: A HÉT. 11.30: Delta. 11.50: Képjóság. 16.25: Hírek. 16.30: Déli vidóújság. 16.40: Hírek román nyelven. 16.45: Három nap tévéműsora. 16.55: Kuckó. 17.45: Szám-adás. 18.00: Egy szó, mint száz. Nyelvi fejtorjáték. 18.45: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: Új cím-cím. Irodalmi rejtényműsor gyerekeknek. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Új Nyitott Könyv. 21.05: Panoráma. 21.50: Reklám. 21.55: Iparterv. 22.45: Híradó 3.

TV2 Képjóság. 17.15: TV2. 17.45: Kérdezz! Felelek. 18.00: Hétfőn hatkor. 18.25: Gyerekeknek! 18.50: TV2. 19.00: A Forsyte Saga. Angol családregény. 19.50: TV2. 20.00: Körzeti tévé-stúdiók műsora. 20.55: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Telesport. Kb. 23.00: TV2. Napzárta.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Csodálatos évek. 9.30: Osztrák képek. 9.55: Akkoriban. 10.00: Iskolatév. 10.30: A színésznő. Amerikai film. 12.00: Az orosz kenyér. Dokumentumfilm. 13.00: Hírek. 13.05: – Jogi esetek. 13.35: Heti kérepl. 14.00: A világ metrói. 14.15: Batman. Akciófilm-sorozat. 14.40: Praxis Bülowbogen. 15.35: Kum Kum. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: Mini színpad. 16.30: Vif-zack. 17.10: Janna. 17.35: Mini tudósítás. 17.55: Mackóék. 18.00: Mi. 18.30: Jack Clementi. 19.30: TV-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Hétfői sport. 21.15: Miami bűn. Krimisorozat. 22.00: Oldalpillantások. 22.10: A fiú. 23.10: A barátok. Olasz film. 0.50: Hírek. 2. műsor: 16.50: Művészlexikon. 17.00: Találkozás az állatorvosnál. 17.30: Hársfa utca. 18.00: Csodálatos évek. 18.30: Wurlitzer. 19.00: Tartományok mai napja. 19.30: TV-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Két müncheni Hamburgban. Filmsorozat. 21.15: Schilling. Gazdasági magazin. 22.00: TV-híradó 2. 22.25: Mesterséges tavak. 23.10: Othon vagyunk ebben a világban. 0.00: Hírek.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Hírek. 8.20: TV-naptár. 8.30: Aliz a csodák földjén. Sorozat gyermekeknek. 9.00: Iskolatélevízió. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatélevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották – nézzék! 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek. 15.15: Éjszakai program. ism. 16.30: Magyar híradó. 17.15: TV-napló I. 17.35: Oktatóműsor. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Látóköp. 19.10:

Időjárás. 19.13: Rajzfilm. 19.30: TV-napló II. 19.53: A mai sport. 20.05: Adagió. Dráma. 21.05: A hangszer az hangszer. Komolyzenei műsor. 21.50: TV-napló III. 22.10: Angol nyelvű hírek. 22.15: Éjszakai program. 0.15: Hírek. 0.20: A keddi műsor ismertetése. 2. műsor: 17.40: Műsorismertetés. 17.45: Hírek. 17.50: TV-naptár. 18.00: Zágrábi panoráma. 18.15: A sport világa. 19.30: TV-napló. 20.00: Párhuzamosok – külpolitikai műsor. 20.45: Hírek. 20.52: Időjárás. 20.55: Szórakoztató zenei kis koncert. 21.15: Véletlen partnerek. 22.10: Perspektívák. 23.40: A keddi műsor ismertetése.

Kedd

KOSSUTH RÁDIÓ 8.20: Szonda. Tudományos magazin. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00–11.00: Napközben. 11.05: Nemzetiségünk zenéjéből. 11.39: Szobotka Tibor novelláiból. 12.45: Internifikon. Zene szomszédolás. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: PAF-műsor. 14.35: Dzsesszelődiák. 14.55: Az ébredés himnusza. 15.00: Ezredforduló. 15.28: Népdalok. 16.00: Tizenhat óra – Hírmagazin. 16.15: Muzsikáló természet. 16.20: Kérhetek valamit? 17.00: Tudományos mozaik – Izraelből. 17.30: A Szabó család. 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk – a zenéről. 19.45: Béres János népi kamaragyűjtése játszik. 20.00: Tudomány és gyakorlat. 20.30: Hollywoood-i filmsláger a 30-as, 40-es évekből. 21.00: Huszas stúdió. „Aki szegény, az a legszegényebb”. 21.25: Kiválasztottak és beavattottak. 22.00: Hírvilág. 22.30: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. Kb. 23.30: Régi híres énekesek műsorából.

PETŐFI RÁDIÓ 8.05: Rivaldafényben. 9.05: Társalgó. 10.05: Operettkedvelőknek. 11.05: Helykereső. 11.20: APRÓ-CSEPRŐ – gyerekek. 11.40: Ki kopog? A Gyermekrádió műsora. 12.10: Asztali muzsika. 13.05: Popzene sztereóban. 14.00: Iránytű. 15.05: Csúcsforgalom. 17.05: Tárcsázz! 17.30: Helykereső. Esélyekről, lehetőségekről – fiataloknak. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Táncházi muzsika. 19.30: Daráló. 20.00: A Rock Gyermek Klubja. 21.05: Tükörképek. A legszilárdabb intézmények? 21.15: Rólunk van szó! 21.20: Népdal-körök pódiuma. 21.50: Alison Moyet és a Stendhal trió felvételeiből. 22.20: Vándormotívumok az irodalomban: a hallgatás. 23.20: A dzsessz története – 80/54. rész. 24.00–0.14: Virág-énekek.

BARTÓK RÁDIÓ 9.08: Ernest Blanc és Marcella Pobbe operáriátka énekel. 9.54: Felejthetetlen hangversenyek. közben: 10.40: Mivé lesz jó erőnk, mivé? 11.11: A hangversenyközvetítés folytatása. 12.05: Századunk fűvös kamarazenejéből. 12.29: Jugoszláv kórusok énekelnek. 13.00: Rádiószínház. 14.13: Zenekari muzsika. 15.29: Fiatalok muzsikálnak. 15.45: Labirintus. 16.05: Busoni: Doktor Faustus. Opera hat képből. 17.44: Soproni József műveiből. 18.30: A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.05: A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.35: Kapcsoljuk a Budapesti Kongresszusi Központot. Kb. 21.00: Új lemezeinkből. Kb. 22.18: Operáriátka. 22.37: Nyelvrokonaink zenéje. 23.01: „De ugart kell tömünk és mi ugart tömünk...” Emlékezés Szenteleky Kornélra.

TV1 9.00: Képjóság. 9.05: Tévétoma nyugdíjasoknak. 9.10: Szép hangok özöne. Angol filmsorozat. 10.40: Panoráma. 11.25: Mozgató. 11.25: Képjóság. 17.05: Hírek. 17.10: Pannon Krónika. 17.20: Hírek német nyelven. 17.25: A szegedi körzeti stúdió szlovák nyelvű nemzetiségi magazinja. 17.55: Szép magyar dal. 18.00: RTV Közösségszolgálat. 18.05: Szám-adás. 18.20: A tenger. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: A korona ékköve. Angol tévéfilmsorozat. 20.55: Reklám. 21.00: Stúdió '89. 21.45: Kovbojok. Dokumentumfilm. 23.05: Híradó 3.

TV2 17.00: Képjóság. 17.15: TV2. 17.45: Kérdezz! Felelek. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.48: TV2. 19.00: „W” időpont. Lengyel dokumentumdráma. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.45: Napzárta. 22.30: A gagman. Csehslavák komédiáisorozat. 23.00: Gondolkodó. Kb. 23.45: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Csodálatos évek. 9.30: Angol nyelvűtanfolyam kezdőknek. 10.00: Iskolatév. 10.30: A férfiaknak ilyennek kell lenniük. Német film. 12.05: Hétfői sport. 13.00: Hírek. 13.10: Mi. 13.40: Trükkdoboz. 13.50: Az állatok Paradisomai. 14.15: Batman. Akciófilm-sorozat. 14.40: Praxis Bülowbogen. 15.35: Alice

Csodaországban. 16.00: An-tan-ténusz. 16.30: Nevelés és lehetséges történetek. 16.55: Mini TV-híradó. 17.05: Figyelj jól! 17.10: Astrid Lindgren a gyermekekért. 17.35: Mni találkozó. 17.55: Mackóék. 18.00: Mi. 18.30: Jack Clementi. 19.30: TV-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Univerzum. Az Antarktis jege alatt. 21.07: A fűge Gerdi. TV-sorozat. 22.00: Oldalpillantások. 22.10: Zöld tűz. Amerikai kalandfilm. 23.45: Mike Hammer. Krimisorozat. 0.35: Hírek. 2. műsor: 16.50: Művészlexikon. 17.00: Iskolatév. 17.30: Tájékozódás. 18.00: Csodálatos évek. 18.30: Wurlitzer. A tartományok mai napja. 19.30: TV-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Zengő Ausztria. 21.07: Külpolitikai magazin. 22.00: TV-híradó 2. 22.25: Klub 2, majd: Hírek.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Hírek. 8.20: TV-naptár. 8.30: Gyermekműsor. 9.00: Iskolatélevízió. 10.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották – nézzék! 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek. 15.15: Éjszakai program. ism. 16.30: Magyar híradó. 17.15: TV-napló I. 17.35: Gyermekműsor. 18.30: Tudományos grafikon. Tudományos program. 19.10: Időjárás. 19.13: Rajzfilm. 19.30: TV-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Lottóhúzás. 20.05: Játékfilm. 21.40: TV-napló III. 22.00: Témák és dilemmák. 22.30: Hírek külföldi turisták számára. 23.35: Éjszakai program. 1.35: Hírek. 1.40: A szerdai műsor ismertetése. 2. műsor: 16.55: Műsorismertetés. 17.05: Hírek. 17.10: TV-naptár. 17.15: Iskolatélevízió. 18.15: Zágrábi panoráma. 18.30: Szlavóniai és baranyai körzeti program. 19.30: TV-napló. 20.00: Komolyzenei műsor. 20.45: Hírek. 20.52: Időjárás. 20.55: Kutatások. Dokumentumsorozat. 21.40: Szórakoztató kedd. 23.10: A szerdai műsor ismertetése.

Szerda

KOSSUTH RÁDIÓ 8.20: Eco-mix. Gazdasági magazin. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00–11.00: Napközben. 11.05: Népdalkörök énekelnek. 11.37: Szobotka Tibor novelláiból. Cecil, a légy – Állatbarátoknak. 12.45: Törvénykönyv. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Elfelejtett költők – elfelejtett költemények Hegedűs Géza sorozata. 14.24: Fűvöszenekari hangverseny a 6-os stúdióban. A Békéscsabai Ifjúsági Fűvöszenekari játszik. 15.00: Népzenei Hangos Újság. 15.48: Fagyöngy. 16.00: Tizenhat óra – Hírmagazin. 16.15: Éneklő Ifjúság. 16.25: Test-örögen. Egészséges életmódról – gyerekeknek. 17.05: Poggász. Tudnivalók utazóknak. 17.30: A Jugoszláv Szövetségi Szocialista Köztársaság nemzeti ünnepe. 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk. 19.40: Népdalok. 19.50: Gong. 20.00: Ami a hírekből kimaradt... 20.30: Ars poetica. Életéről és műveiről beszél Balassa Sándor zeneszerző. 21.08: Áthangol. 21.42: Filmzene. 22.00: Hírvilág. 22.30: Megszámáltunk. 22.40: Arckép korhű keretben. 23.10: A Magyar Rádió és Televízió szimfonikus zenekara játszik.

PETŐFI RÁDIÓ 8.05: Rivaldafényben. 9.05: Búcsúfellelés. 10.05: Hajszálygökörek. Egy arc a magyar jogtörténelemből: Eckhart Ferenc. 10.20: Magnórol magnóra. 11.05: Családi tükör. 11.35: Rólunk van szó! 11.40: Túrót ettem... Óvodások műsora. 12.10: Nóták. 13.05: A tegnapi slágerjele. 14.00: „Ot, ahol a hatos kocsi befordul...” 15.05: Zenerulett. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Garázs. 19.35: Egy hajóban. 20.05: Albumajánlat. 21.05: Zene kívánság-műsor. 22.00: Taksony napján – Taksonyban. 23.20: Országok, tájak népzeneje. 23.40–0.14: Könnyűzene Jugoszláviából.

BARTÓK RÁDIÓ 9.08: Kamarazene. 9.52: Tamásy Zdenko: Vendégek. Egyfelvonásos vígjopra. 10.30: A magyar nyelv századai. 10.45: Albán költők versei. 11.00: Országok, tájak népzeneje. Albánia. 11.10: Barokk zene. 12.05: A kamarazene kedvelőinek. Két kvintett. 13.00: Nevek jürügén. G. Gould. 14.00: A Berlini Rádió szimfonikus Zenekarának hangversenye a Berlini Rádió hangversenytermében. 15.37: A Tomkins Énekegyüttes Tomkins madrigálokat énekel. 15.46: Fiatalok muzsikálnak. 16.05: Jugoszláviai költők versei. 16.25: „Zenes esték Istriában”. Összeállítás évszázadok horvát muzsikájából. 17.00: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. Kb. 18.00: Operarészletek. 18.30: A Magyar Rádió szlovák nyelvű nemzetiségi műsora Szegedről. 19.05: Por favor. Spanyol nyelvlecke kezdőknek. Mi familia. 19.20: Follow Through. Angol társalgás középhaladóknak. 19.35: Zenekari muzsika. 20.41: Kovács Kolos operáriátka énekel. 21.22: Bécsi Modern Zenei Fesztivál – 1988. 23.00: Kritikus füll.

TV1 9.00: Képjóság. 9.05: Tévétoma nyugdíjasoknak. 9.10: Indiánok, lappok, beduinok között. NDK dokumentumfilm. 9.35: Hármak között. 10.20: Stúdió '89. 11.05: Képjóság. 16.55: Hírek. 17.00: Déli vidóújság. 17.10: Hírek szlovák nyelven. 17.15: Tenger és kaland. NSZK dokumentumfilm. 18.00: Betűreklám. 18.05: France Gall a Zenith Színházban. Francia

zenés film. 19.05: Reklám. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Alapképlet. Tévétóm. 21.10: Reklám. 21.15: Loriot. NSZK szórakoztató film. 21.35: Kovbojok. Dokumentumfilm. 23.00: Híradó 3.

TV2 17.00: Képjóság. 17.15: TV2. 17.45: Kérdezz! Felelek. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek. 18.48: TV2. 18.00: Az idő és a szél. Brazil tévéfilmsorozat. 19.51: TV2. 20.30: A rock gyermekei. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.55: Miss Julie. Finn tévéfilm. Kb. 22.55: TV2. Napzárta.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Csodálatos évek. 9.30: Francia nyelvűtanfolyam. 10.00: Iskolatév. 10.30: Hogyan fogunk milliions ferjet? Amerikai filmvígjáték. 12.00: Vasutak. 12.10: Külpolitikai magazin. 13.00: Hírek. 13.10: Mi. 13.40: Akkoriban. 13.45: Találkozás az állatorvosnál. 14.15: Batman. 14.40: Praxis Bülowbogen. 15.35: Heathcliff és Riffraff. 16.00: Vigyázat, csélesapl! Bábszínház. 16.35: Mini műterem. 16.55: Mini TV-híradó. 17.10: Gyerekek a harmadik világban. 17.35: Mini klub. 17.55: Mackóék. 18.00: Mi – Nők. 18.30: Jack Clementi. Krimisorozat. 19.30: TV-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: A Guldenburgok öröksége. Filmsorozat. 21.00: Zsaru vagy csirkefogó. Francia film. 22.45: Oldalpillantások. 22.55: 1–2-X. 23.00: Dr. Jekyll és Mr. Hyde. Amerikai horrorfilm. 0.30: Hírek. 2. műsor: 16.50: Művészlexikon. 17.00: A próbakövön. 17.30: Tájak és emberek. 18.00: Csodálatos évek. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: TV-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Hősök tere. 23.30: Sport. 0.30: Hírek.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Hírek. 8.20: TV-naptár. 8.30: Pipi a Hosszú Harisnya. Sorozat gyermekeknek. 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek. 15.15: Éjszakai program. ism. 17.15: TV-napló I. 17.35: sorozat gyermekeknek. 18.05: Számok és betűk. 18.35: Dokumentumprogram. 19.10: Időjárás. 19.13: Rajzfilm. 19.30: TV-napló II. 20.00: Játékfilm. 22.35: TV-napló III. 22.55: Angol nyelvű hírek. 23.00: Éjszakai program. 1.00: Hírek. 1.05: A csütörtöki műsor ismertetése. 2. műsor: 19.30: TV-napló. 20.00: Alkalmi program. Hírek. A csütörtöki műsor ismertetése.

Csütörtök

KOSSUTH RÁDIÓ 8.20: Ez aktuális. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00–11.00: Napközben. 11.05: Cigány népdalok. 11.25: A Szabó család. 12.45: Válaszok hallgatóinknak. 13.00: Klasszikusok délidőben. Vonós muzsika. 14.05: A külpolitikai rovat műsora. 14.35: Mese-zene-gyerekeknek. Csinn-Bumm Cirkusz. 15.00: Szórol szóra. 16.00: Tizenhat óra – Hírmagazin. 16.15: Labirintus. 17.00: Tájkép – kongresszus után. 17.30: Beszélgetés zenéről. 17.50: Már-már felnőtt vagyok. Keszthelyi Zoltán versei. 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk. Művészet és művelődéskritika. 19.40: Magyar népi gyermekdalok. 19.50: Újraolvasva. 20.00: Tanakodó. 21.00: Diszkotéka. 22.00: Hírvilág. 22.30: Maholnap. 23.30: De Falla: A bűvös szerelem – balett.

PETŐFI RÁDIÓ 8.05: Rivaldafényben. 9.05: Idősebbek hullámhosszán. 10.05: Hajszálygökörek. 10.20: Operalágerek. 10.50: Peresporos iratok. 11.05: Bioritmus. Életmód, egészség, környezet. 11.25: Gramofonsztrók. 12.10: Hallgató-nóták. 13.05: Nosztalgiahullám. 14.00: Letáló. 14.30: Miniszter papucsban. 15.05: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. 15.20: Európai Rádió Unió Rockfesztivál Újvidéken. 16.00: Játék – tizezer forintért. 17.05: A mi utcánk. A Münnich Ferenc utca. 17.30: Gordiusz. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Telefonforlat. 19.30: A Poptarisztika dalaiból. 20.20: Ha én lennék... 21.05: A csaló. 21.27: Újdonságainkból. 21.40: Kabarésütörtök. 22.06: Öllöz. 23.20: Country-világ. 24.00–0.14: Bosko Petrovic dzsesszegyüttese, valamint a Zágrábi Rádió és Televízió bigbandje játszik.

BARTÓK RÁDIÓ 9.08: Bergei Fesztivál – 1989. 10.21: Zsebrádiószínház. Ojva Isten Angliát. 10.40: Országok, tájak népzeneje. 10.48: Operettnyitányok. 11.29: Bach: 80. kantáta. 12.05: Zenekari muzsika. 13.00: Lakatos Gabriellára emlékezünk. 14.00: Angol kórusmuzsika. 14.24: Rameau: A galáns Indiák. Négyfelvonásos opera-balett, prólógussal. 17.22: Zenekari muzsika. 18.30: A Magyar Rádió román nyelvű nemzetiségi műsora Szegedről. 19.05: MIKRO-fon. 19.35: Kapcsoljuk a Zeneakadémia nagytermét. közben: Kb. 20.25: „A kultúra az iskolában születik”. Kb. 20.45: A hangversenyközvetítés folytatása. Kb. 21.40: Operakettősök. 22.13: Napjaink zenéje. 23.30: A Nemzetközi Rádiógyetem műsorából.

TV1 9.00: Képjóság. 9.05: Tévétoma nyugdíjasoknak. 9.10: Csongor és Tünde. Tévétáték. 10.35: Jean Tinguely. Angol dokumentumfilm.

RTV 1989. november 27 – december 3.

11.20: Mozgató. 11.30: Képzés. 17.05: Hírek. 17.10: Pannon Krónika. 17.20: Hírek szerbhorvát nyelven. 17.30: Az utca művészete. Francia film. 18.25: Négy nap tévéműsora. 18.35: Bébi és társai. Angol ismeretterjesztő filmsorozat. 19.00: Reklám. 19.05: Esti mese. 19.15: Lotó-sorsolás. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Szomszédok. Teleregény. 20.35: Reklám. 20.40: Hírhatár. 21.25: Képes nóták. A Voga-Tumovszky duó videoklipjeiből. 21.55: Kovbojok. Dokumentumfilm. Kb. 22.55: Híradó 3.

TV2 17.00: Képzés. 17.15: TV2. 17.45: Kérdezz! Felelek. 18.00: Telespot. 18.25: Gyerekeknek. 18.53: TV2. 19.00: Megrendelt gyilkosság. Csehszlovák filmszéria. 19.44: TV2. 20.00: Üzenetek. Dokumentumfilm. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Nézőpont. 22.00: Bellegor, avagy a Louvre fantomja. Francia tévéfilmsorozat. 22.25: TV2. Kb. 22.50: Napzárta.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Csodálatos évek. 9.30: Tájak és emberek. 10.00: Iskolatév. 10.30: Zöld tűz. Amerikai kalandfilm. ism. 12.05: Ehség. Rajzfilm. 12.15: Idősek klubja. 13.00: Hírek. 13.10: Mi. 13.40: Lomtár. A filmrajongó. Charlie Chaplin filmje. 13.55: Pasta al Italiana. 14.15: Batman. 14.40: Praxiss Bułowbogen. 15.35: Niklaas, a flandriai fiú. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: Mini sport. 16.35: Zeneci műhely. 16.55: Mini TV-híradó. 17.10: A bagoly árnyékában. 17.35: Mini lexikon. 17.55: Mackóék. 18.00: Mi. 18.30: Jack Clementi. Krimisorozat. 19.30: TV-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Teringettél. 21.15: Di-di-show. 21.45: Oldalpillantások. 22.00: Vidotéka. 23.00: Tisztelges Gregory Peck előtt. 0.15: Hírek. 2. műsor: 17.05: Művészlexikon. 17.15: A múltba vezető nyomok. 18.00: Csodálatos évek. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: TV-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Belpolitikai magazin. 21.05: Spektrum. 21.50: Ausztria értékei. 22.00: TV-híradó 2. 22.25: Klub 2, majd: Hírek.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Hírek. 8.20: TV-naptár. 8.30: Szemlék. Gyermekműsor. 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek. 15.15: Éjszakai program. ism. 16.30: Magyar hírek. 17.15: TV-napló I. 17.35: Gyermekműsor. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Garibaldi. Filmsorozat. 19.10: Időjárás. 19.30: TV-napló II. 20.00: Szórakoztató program. 21.05: Vetélkedő. 22.20: TV-napló III. 22.40: Angol nyelvű hírek. 22.45: Éjszakai program. 0.45: Hírek. 0.50: A péntek műsor ismertetése. 2. műsor: 19.30: TV-napló. 20.00: Alkalmi műsor. Hírek. A péntek műsor ismertetése.

Péntek

KOSSUTH RÁDIO 8.20: Tudomány és gyakorlat. 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00–11.00: Napközben. 11.05: Népdalok, néptáncok. Az Állami Népi Együttes zenekara játszik. 11.39: Esti játék. 12.45: Van új a Nap alatt. Tudomány híradó. 13.00: Klasszikusok délidőben. Zenekari muzsika. 14.05–14.35: A Magyar Rádió közveti stúdióinak műsora. 14.05: Tehetségszűrés Szolnok megyében. 14.20: Dugócxport. 14.35: Mese-zene gyerekeknek. Csin-Bumm Cirkusz. 14.56: Rólunk van szó! 15.00: Magyar Írás. A Rádió irodalmi hetilapja. 15.50: Csoki-csoki-csokoládé. Esterházy Péter novellája. 16.00: Tizenhat óra – Hírmagazin. 16.15: Hangoló. 17.00: Orvosi tanácsok. 17.05: Közhasznú-e a közhasznú munka? 17.35: Újdonságainkból. „Dallamok szöveg nélkül”. 18.05: Látuk, hallottuk, olvastuk – az irodalomról. 18.20: Levelekre röviden. 19.40: Balázs Árpád népdalkórusaiból. 19.50: Gong. 20.00: Szociáldemokrácia – magyar szemmel. 20.29: Bach: 80. kantáta. 21.00: Kilitó. A Rádió világ-irodalmi hetilapja. 21.45: Hajszálygörek. 22.00: Hírvilág. 22.30: Bagoly.

PETŐFI RÁDIO 8.05: Rivaldafényben. 9.05: Egy óra Barabás Sával. 10.00: Kerbarátok műsora. 10.05: Operettparádé. 11.05: Neveletlenek. 12.10: Nóták. 12.53: Edes anyanyelvünk. 13.05: Pophullám. 14.00–16.55: Péntek-ét-péntekig. 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Pop-regisztr. 19.05: Garázs. 19.35: Reggeli csúcs – esti lista. 21.05: Nóták. 21.30: Cigányféléra. 22.00: Lemezek a rock aranykorából. 23.20: Micsoda éjszaka lesz!

BARTÓK RÁDIO 9.08: A Lausanne-i Kamarazenekar hangversenye a lausanne-i Beau-lieu Színházban. 10.26: A puding. 11.00: Magyar művészek operafelvételeiből. 12.05: A Magyar Néphadsereg Művészegyüttesének ének- és zenekari Vásmányi Zoltán és Görgői György vezénlyi. 12.43: Régi muzsika fűvös hangszereken. 13.00: Hallgassuk újra! 14.00: Zenetörténeti értéktár. 14.50: Donizetti: Robert Devereux. 16.05: Újraolvassa. 16.15: Az operaközvetítés folytatása. közben: 16.43: Ki versben őriz. 16.55: Az operaközvetítés folytatása. 17.40: A No-Spa dzsesszegyüttes játszik. 18.00: Zenekari muzsika. 18.30: A Gordiusz-tól kérdezzék... 19.05: A szovjet heggedűskola. 19.35: Vladimir Horovitzra emlékezünk. 20.30: Rádióhangversenyekről. 21.00: Csajkowskij: Manfred szimfónia. 22.00: Mintha álmodtam volna. Szemelvények Mari Del Monaco önéletrajzi kötetéből. 23.03: Évszázadok muzsikájából.

TV1 9.00: Képzés. 9.05: Tévétoma. 9.10: Mihail Lomonosov. Szovjet film. 9.35: Pintér József: Egy óra múlva itt vagyok. Tévéfilmsorozat. 11.15: Képzés. 16.50: Hírek. 17.00–19.00: Péntek délután. 17.00: Évgyűrűk. Kb. 17.30: Teka. Kb. 17.40: Riportfilm. 17.55: Reklám. Kb. 18.00: Ablak. 19.00: Reklám. 19.05: Olvasatok mindennap! 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Szeszélyes évszakok. 21.15: Reklám. 21.20: A hónap verseiből. 21.40: Aki nekiszaladt a demokráciának. Dokumentumfilm. 23.15: Híradó 3.

TV2 17.00: Képzés. 17.15: TV2. 17.45: Kérdezz! Felelek. 18.00: Telespot. 18.25: Gyerekeknek! 18.46: TV2. 19.00: Egy mutatványok halála. NSZK tévéfilm. 20.39: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Napzárta. 22.15: Ahol a bűn lakik. Francia film. Kb. 23.45: TV2.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Csodálatos évek. 9.30: Orosz nyelvtanfolyam. 10.00: Iskolatév. 10.30: Dr. Jekyll és Mr. Hyde. Amerikai horrorfilm. ism. 12.05: Akkoriban. 12.10: Belpolitikai magazin. 13.00: Hírek. 13.10: Mi. 13.40: Az állatok Paradicsomai. 14.06: A rézpalack. Amerikai film. 15.35: Gadget felügyelő. 16.00: An-tan-ténusz. 16.35: Slágerok és ületetek. 16.55: Mini TV-híradó. 17.10: Tudományos magazin gyermekeknek. 17.35: Mini kvíz. 17.55: Kérek meg egy történetet! 18.00: Mi. 18.30: Jack Clementi. Krimisorozat. 19.30: TV-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Kék fény. 21.20: Dinasztia. 22.05: Oldalpillantások. 22.15: Trailer. Ajánló-műsor filmbarátoknak. 22.45: Max Headroom. Sci-fi sorozat. 23.35: Hírek. 23.40: Kék fény. 23.45: Az utolsó lélegzetig. Amerikai western. 1.25: Hírek. 2. műsor: 14.50: Művészlexikon. 15.00: Sport. 16.45: Telespot. 17.15: Hotel. Filmsorozat. 18.00: Az idegőrlő albről. Filmsorozat. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: TV-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Look. 21.20: Apropos film. 21.50: Kabaréújdonságok. 22.00: TV-híradó 2. 22.25: Sport. 22.50: O-márkiné. TV-film. 2.35: Hírek.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.15: Műsorismertetés. 8.20: TV-naptár. 8.30: Gyermekműsor. 9.00: Iskolatév. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatév. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották – nézzék! 15.15: Éjszakai program. ism. 16.00: Magyar hírek. 16.12: Számok és betűk. 17.15: TV-napló I. 17.35: Gyermekműsor. 18.05: Rajzfilm. 18.30: Népzenei műsor. 19.10: Rajzfilm. 19.17: Időjárás. 19.30: TV-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: A Los Angeles-i törvény. Filmsorozat. 21.00: Szórakoztató műsor. 21.30: TV-napló III. 21.50: Egyedül mindenkivel. 22.50: Angol nyelvű hírek. 22.55: Éjszakai program. 0.55: Hírek. 1.00: A szombati műsor ismertetése. 2. műsor: 17.10: Műsorismertetés. 17.15: Hírek. 17.20: TV-napló. 17.30: A tudomány világából. 17.45: Kriktus pont. 18.15: Zágrabi panoráma. 18.30: Panoráma 15. Olasz nyelvű krónika. 19.30: TV-napló. 20.00: A hét műsora. 20.45: Hírek. 20.55: Parlamenti krónika. 21.15: Egy szerző, egy film: D. Vunak: A csepp, majd Maja Cucak: Téli. 21.35: Raoul Walsh filmciklusából. 23.05: A szombati műsor ismertetése.

Szombat

KOSSUTH RÁDIO 8.30: Családi tükör. 9.05: Színes népi muzsika. 10.05: Ismét – a javából! 12.30: Szavaz a tagság. 13.00: Klasszikusok délidőben. 13.49: Énekeljük együtt! 14.10: Ipargazdák. 14.20: Mindennapi irodalmunk. 14.50: A Malufi Énekegyüttes Schubert-kórusokat énekel. 15.00: A világlíra győztesei. 15.05: Mi történt? 15.10: Új Zenei Újság. 15.56: A Rádió Kabarészínházának hangmúzeuma. 16.00: 168 óra. 17.30: A szülőföld muzsikája. 18.45: Szemle. 19.10: Rólunk van szó! 19.15: Tárjakot ajtókat. 19.16: Újdonságainkból. 20.15: Mi a túka? John Barbirolli karmester művészete. 21.10: Nóták. 21.45: Hajszálygörek. 22.00: Hírvilág. 22.20: Sporthíradó. 22.35: Európa hangversenytermeiből.

PETŐFI RÁDIO 8.08: Népszerű muzsika – pihenődőben. 8.40: Ór kontinens hét napja. 9.05: Tövis és virágok. 10.00–12.00: Szombat délelőti. 12.10: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Daráló. 13.35: Hangok és visszhangok. 14.00–16.55: Magunkat ajánljuk. 14.00: Hallotta? 14.45: Hetet egy csapásra. 15.05: A Rádió Kabarészínházának Hangmúzeuma. 17.05: Lip-top parádé. 17.30: 4x4 – Játék. 18.30: Slágerlista. 19.05: A francia szanzen ismeretlen arcai. 19.45: Gulyás László: Este a fonóban. 19.56: A Rádió Dalszínháza. 22.03: Nordring Gála. 23.15–0.14: Éjszakai klub.

BARTÓK RÁDIO 8.19: Thomas Trotter opera-hangversenye a Bécsi Orgononapon. 9.07: Opera-művészlemez. 10.00: Hangfelvételek felsőfokon. 11.45: Kamarazenek. 12.30: Follow me! Angol társalgás kezdőknek. 12.45: Kommt mit! Alapfokú német társalgás. 13.00: Kívánság-műsor szombatban. 14.00: Gluck: Orfeusz – szvit. 14.30: Hí-Figyelő. 15.05: Lemezbörze helyett. 16.05: Új kompakt lemezeinkből. 16.49: Baletzene és közjáték – operákból. 17.20: Aranyalbum. 18.38: Hűz ária, harminchat énekes. 19.05: Nicolaus Hamoncourt vezénlyi a bécsi Concentus Musicus Kamarazenekart és a amszterdami Concertgebouw zenekart. 20.18:

Mindennapi irodalmunk. 20.48: Bemutatjuk új felvételeinket. 21.18: Zenekari muzsika. 22.08: Országok, tájak népzeneje. 22.20: Hang és a téboly. 23.20: Kódexek zenéje.

TV1 8.45: Képzés. 8.50: Tévétoma gyerekeknek. 8.55: Az élővilág egysége. Amerikai ismeretterjesztő filmsorozat. 9.10: Van másik!? – Nincs másik!? Ötvös Gábor, a bohóc. 9.40: A korona ékköve. Angol tévéfilmsorozat. 10.30: A pécsi közveti stúdió német nyelvű nemzetiségi magazinja. 11.00: Szomszédok. Teleregény. 11.30: A Laoszi Népi Demokratikus Köztársaság nemzeti ünnepén. 11.50: Képzés. SPORTSZOMBAT 11.55: Műsorismertetés. 12.00: Ki mit tud-mást. 12.55: Reklám. 13.00: Nemzetközi Sportlövő csapatverseny. 13.25: Reklám. 13.30: Emlékezz... 14.25: Reklám. 14.30: Telespot '89. 15.30: A legkisebb fehér labda legnagyobbjai... 15.50: Reklám. 15.55: „Voltál-e boldog már Pesten...?” Vigadó Show '89. 16.25: Reklám. 16.30: Úszópárbaj. 17.45: Képzés. 17.50: Reklám. 18.00: Telespot. 18.25: Reklám. 18.30: Nemzetközi Teremcross verseny. 19.10: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: „Voltál-e boldog már Pesten...?” Vigadó Show '89. 20.50: Reklám + Játék. 21.10: Érints meg és menj! Amerikai film. 22.45: Reklám. 22.55: Tokaj Expressz párbajtörverseny. 23.45: Reklám. 23.50: Híradó 3.

TV2 14.00: Képzés. 14.15: TV2. 15.00: A sárkány szíve. Angol dokumentumfilm-sorozat. 15.51: TV2. 16.00: Kölyökidő. 16.25: TV2. 17.25: My Fair Lady Amerikai film. 18.25: Gyerekeknek! 18.48: TV2. 19.00: Linda. 19.50: TV2. 20.00: Cél koncert az Erdélyből áttelepült fiatalok megsegítéséért. 20.31: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Fred Zinnemann – sorozat. Napfia Angol-ausztrál film. Kb. 23.40: TV2. Napzárta.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Az idegőrlő albről. 9.30: Angol nyelvtanfolyam kezdőknek. 10.00: Francia nyelvtanfolyam. 10.30: Orosz nyelvtanfolyam. 11.00: A Guldenburgok öröksége. 11.45: Spektrum. A világ nagy szállodái. 12.30: Jour fixe. Beszélgetés Andrizej Szczipiorski lengyel íróval. 13.30: Hírek. 13.40: Mi. 14.10: Zenedoboz. 14.25: A szerelem kamevája. Német zenés vígjáték. 15.55: Ha akarod, jó Isten az ajándék. 16.00: Gyermekwurlitzer. 16.55: Mini TV-híradó. 17.05: Erich Kästner okoz. 18.00: Pan-Optikum. 18.30: Labdarúgás. 19.00: 2 x 7. 19.30: TV-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Rudi Carrell-show. 21.00: Francia kapcsolat II. Amerikai bűnügyi film. 23.35: Hírek. 23.40: A sziget demónja. Francia horrorfilm. 1.15: Hírek. 1.20: Ex libris. 2. műsor: 12.50: Művészlexikon, majd: Akkoriban. 13.00: Sport. 15.30: Adventi énekek. 16.00: Tisztelt Ház! 17.00: A kedves család. 17.45: Kinek keltek? 18.00: Az idegőrlő albről. 18.30: Osztrák képek. 19.00: Ausztria mai napja. 19.30: TV-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Megölni egy csúfolódó rigót. Amerikai film. 22.20: Hírek. 22.25: Szívcsékmű. Rudi Carrel showmúsora. 22.50: Sportudósítás. 2.00: Hírek.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.45: Műsorismertetés. 8.50: TV-naptár. 9.00: Válogatás az iskolatév. 10.30: Hírek. 10.35: Elmulasztották – nézzék! 14.30: A furcsa ember. Játékfilm fiataloknak. 16.45: TV-napló I. 17.00: Népzenei műsor. 17.30: Drámasorozat. 18.30: Szívélyesen az Önökéi. 19.15: Időjárás. 19.30: TV-napló II. 20.05: A mai sport. 20.15: A pozitív nulla. Humoros sorozat. 21.05: Formula. Amerikai játékfilm. 22.35: TV-napló III. 22.50: Angol nyelvű hírek. 22.55: Éjszakai program. 0.55: Hírek. 1.00: A vasárnapi műsor ismertetése. 2. műsor: 7.35: Műsorismertetés. 7.40: TV-naptár. 7.45: Jugoszlávia, jó napot! – szórakoztató-informatív műsor. 10.00: Éjszakai program. ism. 13.00: Színházi közvetítés gyermekeknek. Sportprogram. 19.30: TV-napló. 20.15: Zeneci est. 21.45: Hírek. 21.50: A kultúra berkeiből. 22.20: Sportszombat. 22.40: Az idő képei. Heti kulturális magazin. 23.25: A vasárnapi műsor ismertetése.

Vasárnap

KOSSUTH RÁDIO 8.30: Történet az emberről. Tökés László. 9.00: Embermesék. 10.05: Örökzöld dallamok. 10.44: Az élő népdal. 10.54: Edes anyanyelvünk. 11.00: Gondolat-jel. 12.20: Harminc perc alatt a Föld körül. 12.50: „Mi lesz veled, emberke?...” 13.00: Radioton korongok. 13.20: Mit üzen a Rádió? 14.10: Művészlemez. 15.00: Téli könyvvásár. 16.05: Komolyzenei lemezlövés. 17.00: Választás. 18.00: Két dal az Eper és vér című filmből. 18.40: Remekírók hangszalagon. 18.43: Charles Dickens regénye rádióra alkalmazva. 20.20: Sugár Miklós: Szivarvány havasán. 20.38: Verdi: Macbeth. Négyfelvonásos opera. 22.00: Hírvilág. 22.25: Az operaközvetítés folytatása. 23.40: Sétálnak, kiülnek a parkba.

PETŐFI RÁDIO 7.05: A római katolikus

egyház felőrája. 7.35: Vasárnapi orgonamuzsika. 8.05: A Gyermekrádió bemutatója. 8.35: Együtt olvastuk... 9.05: Bemutatjuk Demjén Ferenc új nagylemezét. 9.50: Arckép emlékek. 11.10: Vasárnapi kóktél. 12.03: Jó ebédhez szól a nóta. 13.05: Mikrofon-próba. 14.00: A Gyermekek szigete. 15.05: Táskarádió. 16.00–21.00: Poptarisznya. 21.05: A csatlós. 21.24: Társalgó. 22.19: Dzsessz a 80-as években. 23.15–0.14: Nordring Gála.

BARTÓK RÁDIO 8.13: Dzsokotéka. 9.12: Farsangi lakodalom. 10.05: Új Zenei Újság. 10.50: Észperanti híradó. 11.00: Arturo Benedetti Michelangeli hangverseny-felvételeiből. 12.10: Zenekari muzsika. 13.00: Kis magyar néprajz. 13.05: Szemle. 13.30: A Magyar Rádió és Televízió énekkara énekel. 14.07: Rockújság. 15.02: Massenet operáiból. 16.05: Rádiójáték-Szín. Az utolsó pohár. 17.00: Budapesti Régi Zenei Fórum 1989. 18.30: A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.05: A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora Pécsről. 19.35: Új lemezeinkből. 20.30: Purcell Dido és Aeneasnak hátere: Az angol zenés színház krónikája. 21.00: Hi-Fi varieté. 22.00: Yo-Yo Ma gondolkodik. 22.17: Nyelvrokonaink zenéje. Lappok. 22.39: Hangjátékok eredeti nyelven.

TV1 9.00: Családi torna. 9.05: Kéménymesék. 9.30: Thomas és Thomas bácsi. Holland kisfilmsorozat. 10.00: Kerek világ. Óvodások műsora. 10.15: Koroll korra. Angol ismeretterjesztő filmsorozat. 10.35: Hangvilla. 11.05: A csók. Norvég kisfilm. 11.35: Mi-tu-ház. 11.45: A holnap cirkusza. Francia cirkuszfilm. 12.45: Képzés. 15.00: Képzés. 15.05: RTV. Közösségszolgálat. 15.35: Betűreklám. 15.40: Van benne valami. 16.25: A kölesönkapott föld. 16.45: A Panoráma különkiadása. 17.40: Reklám. 17.50: Telis-tele videó. 18.00: Olvasatok mindennap! 18.05: Reklám. 18.10: Delta. 18.40: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: A HÉT. 20.00: Híradó. 20.15: Vers mindenkin. 20.20: Életfogytiglan. Ausztrál kalandfilm-sorozat. 21.55: Reklám. 22.00: Telespot. 23.05: Képzés.

TV2 9.00–12.00: Tévémagiszter. 14.00: Képzés. 14.15: TV2. 14.45: Alljünk meg egy szóra! A Forsyte Saga. Angol családregény. 15.50: TV2. 16.50: Ifj. Magyar MAVAD rali. 17.05: Közékvánatra. 18.25: Gyerekeknek! 18.48: TV2. 19.00: TV2. 19.00: Premier. Kb. 22.30: TV2. Napzárta.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Ausztria mai napja. 9.05: A II. Osztrák Köztársaság. 10.35: Heti körkép. 11.00: Sajtószemle. 12.00: Hello Austria, Hello Vienna. 12.30: Tájékozódás. 13.00: Pan-Optikum. 13.25: Az idegőrlő albről. 13.50: A kicsi kocsi Monte Carlóba megy. Amerikai film. 15.35: Gyermekek közlekedési klubja. 15.40: Bravissimo. 16.25: Mini TV-híradó. 16.35: A nap, amelyen Anton az óráshoz ment. 17.00: Ifjúsági magazin. 18.30: Jack Clementi. Krimisorozat. 19.30: TV-híradó. 19.48: Sporthírek. 20.15: Vasárnapi boldogság. Film. 21.40: Vízikő. 21.45: Az álmalmas kertész-lány. TV-opera. 23.50: Hírek. 23.55: Mike Hammer. Krimisorozat. 0.40: Hírek. 2. műsor: 9.00: Hírek. 9.05: Kulturális körkép. 9.25: A negyedik parancsot. TV-film. 11.00: Az ORF sztereóhangversenye. 12.30: Csillagok tévéje. 13.00: Vendégmunkásoknak. 13.20: Ezer mestermű. 13.30: Sportdélután. 17.15: Idősek klubja. 18.00: Az idegőrlő albről. 18.25: Akkoriban. 18.30: Osztrák képek. 18.55: Krisztus ma. 19.00: Ausztria mai napja. 19.30: TV-híradó. 19.48: Jogi esetek. 20.15: Teutheily. Krimisorozat. 21.50: Hírek. 21.55: Hagy táncolni a bikákat! Amerikai filmvígjáték. 23.25: Sport + jégkorong. 2.00: Hírek.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.30: Barázdák. 9.15: Műsorismertetés. 9.20: Hírek. 9.30: Vasárnapi délelőti gyermekeknek. 11.00: Barázdák. 12.00: Oktatóműsor. 13.00: A csavargó kutyá. Filmsorozat. 13.50: Vasárnapi délelőti. 16.30: A tenger, az emberek és partok. Útleírás. 17.05: Játékfilm. 18.45: Droidok. Rajzfilmsorozat. 19.10: TV-fortuna. 19.30: TV-napló. 20.00: Balkán expressz. Drámasorozat. 21.00: A kocsi, mely megejtette Párizst. Ausztrál játékfilm. 22.30: TV-napló. 22.50: Angol nyelvű hírek. 22.55: Éjszakai program. 0.55: Hírek. 1.00: A hétfői műsor ismertetése. 2. műsor: 7.50: Műsorismertetés. 7.55: Hírek. 8.00: Éjszakai program. ism. 10.00: Ma a holnapért: Műsor a JNH tagjai részére. Játékfilm. 13.15: Sportdélután. 19.30: TV-napló. 20.00: Tudományos ismeretterjesztő film. 20.45: Tegnap, ma, holnap. 21.00: Költészet. 21.35: Sportszemle. 22.35: A hétfői műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5, SAT1 és SZABAD EURÓPA RÁDIO műsorát naponta közöljük
Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold

A Magyar Rádió Pécsi Stúdiójának műsora 1989. november 27-től december 3-ig

Hétfőtől-péntekig: állandó műsorok 6.00 és 7.00 órákor Krónika (Kosuth)

Hétfő

5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika - Tallózás Zala, Somogy, Tolna és Baranya megyei lapokból - Dél-Dunántúl újtáiról - 7.15: Dél-dunántúli krónika - Időjárás - Ügyelet hírei 7.55: Eseményösszefoglaló); Szerkesztő: Kovács Imre

16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Kedd

5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika - Lapszemle - Jelentés az utakról - 7.15: Dél-dunántúli krónika - Időjárás - Lapszemle a múltból - 7.55: Programajánlat) Szerkesztő: Felső Pál.

16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Szerda

5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika - Útinform - Tegnap történt - 6.50: Top-lista. 7.15: Dél-dunántúli krónika - Körzeti időjárás - Sport - 7.55: A nap eseményei); Szerkesztő: Balogh Zoltán.

16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Csütörtök

5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika - Lapszemle - Ügyelet hírei - 7.15: Dél-dunántúli krónika - Lapszemle - Időjárás - Hétvége sportja - 7.55: Programajánlat); Szerkesztő: Dán Tibor.

nika - Lapszemle - Ügyelet hírei - Körzeti időjárás - 7.15: Dél-dunántúli krónika - Csütörtököt mondott - 7.55: Eseményösszefoglaló); Szerkesztő: Somogyvári Valéria.

16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Péntek

5.55-8.00: Hajnaltól reggelig Dél-Dunántúlon (6.15: Dél-dunántúli krónika - Útinform - Ügyelet hírei - 7.15: Dél-dunántúli krónika - Lapszemle - Időjárás - Hétvége sportja - 7.55: Programajánlat); Szerkesztő: Dán Tibor.

16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Szombat

8.00-10.00: Jó pihenést! A Pécsi Stúdió információs, szórakoztató magazinja; Szerkesztő: Kovács Zoltán.

16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05-19.35: Német nemzetiségi műsor.

Vasárnap

9.00-11.00: Vasárnapi magazin Szerkesztő: László Lajos.

16.30: A Pécsi Stúdió kereskedelmi adása. 18.30: Szerbhorvát nemzetiségi műsor. 19.00: Magyar nyelvű hírek. 19.05: Német nemzetiségi műsor. 19.35: Esti zene, sport, információk; Szerkesztő: Kovács Zoltán. 20.00-21.30: „Gruss und Kuss” Radio Budapest zenés riport-, üzenet és kívánság-műsora külföldi és hazai németek számára; Szerkesztő: Helga Hartmann.

A pécsi rádió nemzetiségi műsora

Programmplan 27. Nov. - 3. Dec.

27. Nov. Nachrichten Montagmagazin (Red. W. Graf)
28. Nov. In der Muttersprache (Red. Z. Weisenfeld) Nachrichten - Neue-Zeitung-Vorschau - Landschaften, Gemeinschaften, Leute: Deutschütten/Németbánya (Freund E. riportösszeállítás)
29. Nov. Jugendfunk (Red. Freund E.) Nachrichten.
30. Nov. Nachrichten (Red. W. Graf) Aktualitäten aus der Landwirtschaft - Wunschkonzert.
1. Dez. Kulturmagazin (Red. Ferund)
2. Dez. Sie wünschen, wir spielen Red. W. Graf.
3. Dez. In der Muttersprache Red. Graf - Neue Partnerstädte Graz-Fünfkirchen.

Plan emisija od 27. 11. do 03. 12. 1989.

27. 11. ponedjeljak: Vijesti. Glazbenoinformativna emisija.
28. 11. utorak: „Na maternjem jeziku” Vijesti, izvjetaji. Radioskola. Urednik: Andrija Pavlekov.
29. 11. srijeda: Vijesti. Na valu mladih.
30. 11. četvrtak: Vijesti. Privredni magazin. Zimske radinosti kod poljoprivrednih zadruga.
01. 12. petak: Vijesti. Dom i obitelj. Lijecnicki savjeti.
02. 12. subota: Emisija po zeljama slusalaca.
03. 12. nedjelja: „Na maternjem jeziku” Nedjeljom navecer. Magazin sa puno muzike. Urednik: A. Pavlekov.

Interjú Jean-Paul Belmondóval,

új filmjének, az Ászok ászá-nak bemutatója kapcsán

Ászok ászá - színes, szinkronizált francia film - 1982. Rendezte: Gérard Oury. Zene: Vladimir Cosma. Szereplők: Jean-Paul Belmondo (Jo Cavalier); Marie-France Pisier (Gabrielle Belcourt); Günther von Beckman (Frank Hoffman).

A Nagy Háború már csak emlék. A film 1936-ban játszódik, főhőse (Jo) egy francia boxcsapat edzője, aki „fiával” Németországba utazik az olimpiára. A vonaton összeismerkedik egy kislánnyal, aki franciaországi vakációjáról utazik haza. Mikor a vonat befut, kiderül, hogy senki sem jött Simon, a kislány élé. Rengeteg kérdés merül föl, és Belmondo segít, nem hagyja magára kis barátját. Miközben Berlinben zajlanak az Olimpiai Játékok versenyei, a komikus és szatirikus események egyre nagyobb sebességgel követik egymást Bajorország és Frankon csodás tájain...

- Ezzel a filmjével visszatér a komikus műfajhoz. Ez fordulópont az olyan filmekhez viszonyítva, mint a

Professionista, vagy a Félelem a város felett, miket legutóbb lehetett látni a mozikban?

- Nem, ez nem fordulópont mondja Belmondo. - Jőmagam mindig megpróbáltam váltogatni a komikus és a drámai műfajt; sőt ugyanazon filmen belül is megpróbáltam egyikből a másikba át lépni, úgy ahogy az életben is van, vagy ahogy az Ászok ászá-ban is, mert Gérard Oury filmje mindenekelőtt akciófilm és szórakoztató kalandfilm, gyakran furcsa, de hangsúlyozottan érzelmmel teli. Gérard úgy dolgozza ki és alakítja filmjeit - folytatja a művész -, mint a precíziós műszerek, de nála a komikus sohasem mechanikus, vagy hideg. Van mozgatórugója a történetnek, de mikor a szereplők mozognak, mindez nem csikorog. Emberi hátrányra nem játszik szerepet az erőszak, a bohóság házasságra lép az érzelmmel, nemeslelkűséggel. Egy színésznek mindez hallatlanul érdekes, így hamar fölfigyeltem én is a forgatókönyvre és a filmtervre. Mivel jó volt a script, nem mentem el mellette.

- A film tehát az Ön számára első sorban forgatókönyv kérdése?

- Feltétlenül. Számomra nincs törvény: komikus vagy drámai, csak jó film létezik. Jobban szeretek mulattatni, mint megrikatni, és remélem, hogy még sokáig fogok mulattatni.

- Azzal vádolják, hogy kizárólag kommersz filmeket készít, minden nagyobb intellektuális látókör nélkül. Mi erről a véleménye?

- Hogy ez az ítélet sommás és karikatúraszerű. A velem használatos kifejezések mindig mosolyra ingerelnek, mert mintha olyan könnyű lenne a mozikat megöltetni; ha sok ember töltene meg, a francia filmgyártás sokkal jobban érezné magát.

Összeállította Fejes Imre

Nemzetközi kórusverseny a Vigadóban

Hollerung Gábor az újdonságok embere

Véget ért a II. Nemzetközi Kórusverseny. A pesti Vigadóban megtartott háromnapos rangos eseményről Hollerung Gábor karnagy, a rendezvény egyik művészeti vezetője nyilatkozik:

- Mi változott idén a tavalyi versenyhez képest?

- Először is csaknem kétszer annyi kórus nevezett be, mint tavaly. A 84 jelentkezőből 60 indulót fogadott el a bizottság. Közülük 52-en vettek részt a versenyben. Másodszor is örövendetesen nőtt a kevésbé rangos kórusok, az úgynevezett B kategóriások részvételi aránya, s ez feltétlenül az amatőr kórusmozgalom erősödését, érdeklődésének feltámadását jelzi. Idén már fele-fele arányban indultak B kategóriás, kevésbé képzett és A kategóriás, képzettebb kórusok. A versenyen minden együttes a saját pénzén vett részt. Nőtt a külföldi kórusok aránya is: idén Európa kilenc országából érkeztek.

- Mi a verseny célja?

- Hogy ösztönözzük az amatőr kórusmozgalmat, ugyanis az elmúlt években erősödött a profizmus veszélye, ezért az amatőr kórusok egyre inkább kiszorultak a pálya szélére, fokozódott a kudarcélményük. Hogy ezt ellensúlyozzuk, idén nem egy, hanem két nehézségi fokban - A és B kategóriában - hirdettük meg a versenyt. Így a gyengébbek is bátran indulhattak. Másrészt az értékelésnél is több arany, ezüst és bronz fokozatot igyekeztünk kiadni. A sok díj is ösztönzőleg hat.

- Az idei tapasztalatok alapján hogyan rendezik meg a III. Nemzetközi Kórusversenyt?

- Mivel most a tengerentúlról és Ázsiából arra hivatkozva nem vettek részt a kórusok, hogy tanulási, szorgalmi időszakban tartottuk, a következőt 1991 áprilisára, húsvét tájára tervezzük és nem három-, hanem négynapos lesz.

- káká -

RTV

KOSSUTH RÁDIÓ 8.20: Ez aktuális. 8.50: Külpolitikai figyélő. 9.00-11.00: Napközben. 11.05: MNNH Párosítók és lakodalmások - hagyományörzők felvételeiről. 11.25: A Szabó család. 12.45: Válaszolunk hallgatóinknak. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: A külpolitikai rovat műsora. 14.32: Dzsesszmelódiák. 15.00: Szórol szóra. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Neked szól! 17.00: Mi közünk hozzá? 17.30: Népdalok, néptáncok. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. 19.40: Részletek Bartók Gyermeknek című sorozatából. 19.50: Király István. Utkeresések. 20.00: Háló. 21.00: MNNH Találkozásom a népzenevel. 21.45: Delibes: Coppélia - részletek a balettzenéből. 22.00: Hírvilág. 22.30: Liberalizmus a magyar politikai gondolkodásban. 23.00: Vásárhelyi Zoltán vezényel. 23.25: Sztravinszkij: Orfeusz - balett.

PETŐFI RÁDIÓ 8.05: Rivaldafényben. 9.05: Idősebbek hullámhossza. 10.05: Hajszálgökök. 10.20: Operaláger. 10.50: Peres, poros iratok. 11.05: A mi korunkban... 11.25: Fényes Szabolcs szerzeményeiből. 12.10: Muzsikánál nincs jobb barát. 13.05: Nostalgiahullám. 14.00: Lelátó. 14.30: Miniszter papucsbán. 15.05: Kapcsoljuk a 22-es stúdiót. Hosmann Erzsébet csempalózik. 15.20: Európai Rádió Unió Rockfeszivál Újvidéken. 16.15: Magyar operatársulatok könnyűzenei felvételeiből. 17.05: A mi utunk... A Gábor Áron utca. 17.30: Gordiusz. 18.30: Pop-regiszer. 19.05: Jut eszünkbe... 19.30: A Poptarisznia dalaiból. 20.20: Drót. 21.05: A csatlós. Veres Péter novellafüzérének rádióváltozata. 21.27: Webber-est a Madách Színházban. 21.50: Az MR Karinthy Színpada. 23.20-0.14: Törzsszavak.

BARTÓK RÁDIÓ 9.08: A zeneirodalom remekműveiből. 10.20: Séta a kertben. Mándy Iván novellája. 10.45: Évszázadok zenekari muzsikája. 11.52: Emlékmű. 12.05: Odüsszeusz hazatérése. Részletek Monteverdi operájából. 13.00: Hallgassuk újra! 14.00: Énekeljenek a népek. 14.44: Spanyol gitárdallamok. 15.10: MNNH Lakodalmak zenéje. 15.30: Zenei Tükör. 16.05: Zenekari muzsika. 17.00: Kapcsoljuk a 22-es stúdiót. Kb. 18.00: Szimfonikus táncok. 18.30: A Magyar Rádió román nyelvű nemzetiségi műsora Szegedről. 19.05: Oriások válnak. 19.35: Opera-művészletek. 20.30: Bergeni Fesztivál. 21.45: Purcell Dido és Aeneasnak hátere: Az angol zenés színház krónikája. 22.15: Szimfonikus zene. Kb. 23.04: Rádiójáték-Szín. Pinter: A hegylakók nyelve - Az utolsó pohár.

SZABAD EURÓPA RÁDIÓ 8.00: Hírek. 8.10: Forgószínpad. 8.45: Nemzetközi sajtószemle. 9.00: Hírek. 9.10: Rádióegyetem. 9.30: Hölgyválasz. 10.00: Hírek. 10.10: Kommentár nélkül. 10.40: Könyvszemle. 11.00: Hírek. 11.10: Forgószínpad. 11.45: Nemzetközi sajtószemle. 12.00: Déli harangszó. 12.10: Autórádió. 12.40: Hobby. 12.50: Párizsi magyar figyélő. 13.00: A mai nap és műsorismertetés. 13.30: A politikai gondolkodás története. 13.40: Tallózás magyar folyóiratokban. 13.50: Mérlegen. 14.00: Hírek. 14.10: Kommentár nélkül. 14.40: Könyvszemle. 15.00: Hírek, műsorismertetés. 16.00: Hírek. 16.10: Rádióegyetem. 16.30: Hölgyválasz. 17.00: Hírek, műsorismertetés. 17.10: Forgószínpad. 17.45: Nemzetközi sajtószemle. 18.00: Hírek. 18.40: A politikai gondolkodás története. 18.50: Mérlegen. 19.00: Hírek. 19.10: Szerkesztők fóruma. 19.40: Figyélő. 20.00: Hírek. 20.40: Kelet-európai szemle. 20.50: Keresni és találni. 21.00: Hírek, műsorismertetés. 21.10: Forgószínpad. 21.45: Nemzetközi sajtószemle. 22.00: A mai nap késő esti kiadása. 22.30: Hölgyválasz. 23.00: Hírek. 23.10: Szerkesztők fóruma. 23.40: Figyélő. 24.00: Hírek. 0.10: Nemzetközi sajtószemle. 0.25: Kelet-európai szemle. 0.35: Keresni és találni. 0.45: Műsorzárás.

TV1 8.15: Tévétoma nyugdíjasoknak. 8.20: Zoom - Your English Magazin. 8.50: Képzés. 8.55: Az Országházról jelentjük... 16.35: Hírek. 16.40: Pannon Krónika. 16.50: Vjesti - Hírek szerbhorvát nyelven. 16.55: Népzene zenekarra. 17.00: A rövidfilmstúdiók műhelyéből. 17.35: Bébi és társai. 18.00: Négy nap tévéműsora. 18.10: Hármaskötet. 19.00: Reklám. 19.05: Esti mese. 19.15: Lotósorsolás. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Egy óra - három arc. 21.15: Reklám. 21.20: Az Országházról jelentjük... 22.00: Nagy Ernő. Portréfilm. 22.45: Híradó 3.

TV2 17.00: Képzés. 17.15: TV2. 17.45: Mozaik. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.53: TV2. 19.00: Miss World. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Belforgó, avagy a Louvre fantómia. Francia tévéfilmsorozat. 21.56: TV2. 22.00: Napzárt. 22.45: Régi holland mesterségek. 23.00: Nézőpont. Kb. 23.30: TV2.

RTL PLUS: 6.00: Halló Európa - Jó reggelt Németországnak! 9.10: A Springfieldek története. 10.05: Játékshow. 10.35: Telebutik. 11.00: A

munka öbötűs sző. 12.30: Komolyzene délidőben. 13.00: A mai nap műsora. 13.05: Telebutik. 13.30: Kaliforniai klán. Családsorozat. 14.15: A Springfieldek története. Családsorozat. 15.00: Színészkedések. NDK filmsorozat. 15.45: Üzleti hírek. 15.55: Hírek. 16.00: Alfred Hitchcock bemutatja. Amerikai krimisorozat. 16.30: Hulk. Akciófilm-sorozat. 17.10: Játékshow. 17.45: Pronto Salvatore. 17.55: Hírek. 18.00: New York őrangyala. Krimisorozat. 18.45: Híradó. 19.05: Időjárás-jelentés. 19.15: A hútmillió dolláros nő. Akciófilm-sorozat. 20.15: A 214-es repülőszázad. Kalandfilmsorozat. 21.10: A csendő New Yorkban. Francia-olasz filmvígjáték. 22.55: Hírek. 23.05: Egy pisztoly száz koporsóért. Olasz western. 0.35: A 214-es repülőszázad. 1.20: Aerobic. 1.25: Műsorzárás.

SUPER CHANNEL: 7.00: Napkezd. 8.00: Egyveleg. 9.55 és 12.55-kor Europalia. 14.30: Forró drót. 15.30: Profil. 16.30: Hullámhosszon. 18.30: Nino Firetto. Zenés műsor. 19.30: Időlánc. 20.00: Klasszikus filmek. Vidám válás. 22.00: Hírek, időjárás. 22.15: Gazfickó folyója. Amerikai westernkomédia. 0.10: Hírek, időjárás. 0.20: Egyveleg. 1.20: Időlánc. 1.50: Egyveleg. 2.00: Műsorzárás.

TV5: 16.05: Hírek. 16.13: Jelenidő. 17.10: Esély a daloknak. 17.30: Konyhatitkok. 18.00: Számok és betűk. 18.20: Pihenőidő. 19.00: Teleturisztika. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillógó papiros. 20.00: Ríportok. 21.00: Észak-Dél. 21.40: Találkozás. Hírmagazin. 22.00: Tv-híradó. 22.25: Időjárás-jelentés. 22.30: Hiányjelek. 23.45: Oceaniques. Kulturális magazin. 0.00: Frankofon területek. 0.50: Műsorzárás.

SATI: 6.30: Jó reggelt, a SATI-gyel! 8.30: Hírek. Időjárás. 8.35: Közkórház. Családsorozat. 9.20: Egészségvédelem. Horoszkóp. 9.30: Műsorelőzetes. 9.35: Szomszédok. Családsorozat. 10.00: Hírek. Időjárás. 10.05: Tévéből. 10.30: A svájci csinosok. Svájci filmsorozat. 12.15: Piaci ötletek. 12.30: Szerencsekerék. 13.00: Tévétörszde. 14.00: Műsorelőzetes. 14.05: Perrine. Rajzfilmsorozat. 14.30: Ötletek konyhatündéreknek. 14.40: Közkórház. Családsorozat. 15.30: Tévéből. 15.55: Az arany lövés. 16.05: Füstölő coltok. Westernsorozat. 17.00: Hírek. Időjárás. 17.10: Szomszédok. Családsorozat. 17.35: Utazási ötletek. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Berregerék. Családsorozat. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Törveto John, az orvosdoktor. Kórházi sorozat. 20.25: Időjárás. 20.30: Cagney és Lacey. Krimisorozat. 21.25: Hírek. 21.30: Erény és pirula. Amerikai játékfilm. 23.10: Hírek. Sport. Időjárás. 23.10: Hírek. Sport. Időjárás. 23.10: Témák. A sebességkorlátozás. 23.30: Vihamadarak. Amerikai háborús film.

OSZTRÁK TELEVÍZIÓ 1. műsor: 9.00: Hírek. 9.01: Csodálatos évek. 9.30: Tájak és emberek. 10.00: Iskolatévé. 10.30: Monte Christo grófia - Francia kalandfilm. 12.55: Hírek. 13.00: Idősekk klubja. 13.45: Mi. 14.15: Praxis Bülowbogen. 15.35: Niklaas, a flandriai fiú. 16.00: An-tan-ténusz. 16.20: Mini trailer. 16.35: Mini műterem. 16.55: Mini tv-híradó. 17.10: Molly furcsa babája. 17.35: Mini lexikon. 17.55: Liliput-put. 18.00: Mi. 18.30: Wicherték a szomszédokból. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Sporthírek. 20.15: Showmix. 21.40: Az ORF negyed-órása. 22.00: Oldalpillantások. 22.10: Ha az apa a fiával. 23.10: A függetlenség napja - Amerikai film. 0.55: Hírek. 2. műsor: 16.05: Művészlexikon. 16.15: Sport. 17.15: Találkozás állatokkal és emberekkel. 18.00: Csodálatos évek. 18.30: Wurlitzer. 19.00: A tartományok mai napja. 19.30: Tv-híradó. 20.00: Kulturális hírek. 20.15: Belpolitikai magazin. 21.05: Sport. 22.00: Tv-híradó 2. 22.25: Klub 2, majd: Hírek.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ 1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Hírek. 8.20: Tv-naptár. 8.30: Szmosgokos - sorozat gyermekeknek. 9.00: Iskolatelevízió. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolatelevízió. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották - nézzék! 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Éjszakai program. 16.30: Magyar híradó. 17.15: Tv-napló I. 17.35: Sorozat gyermekeknek. 18.05: Számok és betűk - vetélkedő. 18.25: Garibaldi - filmsorozat. 19.10: Időjárás. 19.13: Nagy konyhamesteretek apró titkai. 19.30: Tv-napló II. 19.53: A mai sport. 20.00: Panoráma - Politikai magazin. 21.05: Vetélkedő. 22.20: Tv-napló III. 22.40: Angol nyelvű hírek. 22.45: Éjszakai program. 0.45: Hírek. 0.50: A pénteki műsor ismertetése.

2. műsor: 16.55: Műsorismertetés. 17.00: Hírek. 17.05: Tv-naptár. 17.15: Iskolatelevízió. 18.15: Zágrábi panoráma. 18.30: Dalmáciai körzeti program. 19.30: Tv-napló. 20.00: Szórakoztató program. 20.45: Hírek. 20.52: Időjárás. 20.55: Zsarnokok - dokumentumműsor. 21.25: Művészeti est. 22.55: A pénteki műsor ismertetése.

Az RTL PLUS, Super Channel, TV5 és a SATI műsorát részletesen közli a Telehold

Folytatásos dokumentumnovella III.

Kovács József: A POZSÁR-ÜGY

avagy gyilkosság a vörös laktanyában?

Időmlás és lőporszemcse

Milász Ferencné: A család úgy tudta, hogy 11 órakor lőtték le Janikát. Mert a tragédia napján ezt az időpon- tot közölték velük. Koncz ügyész nekünk az időpontról nem mondott semmit. Az anyakönyvi hivatal szerint a halál időpontja 1987. október 12-e 11 óra 12 perc. Tizenkét perccel az ember nem cirkusozott volna. Ez elmúlt. A tárgyaláson azt mondták, hogy 11 óra 45

perckor dördült el a lövés. Ez már nagyon sok volt. A tanúk össze-vissza beszéltek, az egyik azt mondta, hogy szándékos volt a lövés, a másik meg azt, hogy nem volt az. Az egész tárgyalás egy katasztrófa volt. A második foku tárgyaláson azt hittük, hogy el- ajulunk, mert ott már 11 óra 58 perc- kor állt be a halál. Azonnal meghalt Ja- nika.

Az összes kiindulási alapunk az volt, hogy néhány percig láttam a helyszíni fényképeket. Megérettük, hogy ez az ügy egy nagy maloré, tudni- illik az orvosszakértői vélemény sze- rint lőporszemcse beékelődések van- nak Janika arcán. Miután közel har- minc percet álltunk a halott gyerek feje fölött, és hófehér volt az arca, azon semmiféle lőporszemcse beéke- lődés, vagy égési seb nem volt. Kec- már százados fegyverszakértő elkérte tőlünk Janika szemüvegét azzal, hogy szeretné megvizsgálni. Azt mondta, hogy ezen nem kell lennie lőporszem- cse beékelődésnek. Szerintünk pedig kellett volna, hogy legyen. Az orvos- szakértői vélemény szerint, a baloldali halántékon ment be a lövedék, és a tar- kótájon jött ki. Megkérdeztem Kec- már századostól, hogy a lőporszem- cskéket milyen módszerrel lehet eltűn- tetni. Lesikálják, vagy tüvel kiszedik? Azt mondta: „Semmiel nem lehet el- tüntetni.” Ez érdekes dolog, mert a ha-

lott gyereken nem volt lőporszemcse beékelődés. Tudniillik arról szól a me- se, hogy 30-60 cm távolságból fejbe- lőtték Janikát.

A halántékon volt egy seb, kimet- szést végeztek a sebből szövettani vizsgálatra. Nem láttunk lyukat. Egy összevarrt seb volt. Olyan, mint egy műtét nyoma. Az nem lőtt seb.

Káosz, idegesség, (fénykép/játszmák)

Pozsár Jánosné: Elmentünk segít- séget kérni az MSZMP pártközpontjá- ba, mivel azt tapasztaltuk, hogy a tár- gyalásokon nem történt semmi. Egy férfi - nem tudom a nevét -, moso- lyogva meghallgatta tragédiánkat, és kérdőre vonta barátainkat, hogy mi- lyen jogon avatkozik az én dolgomba. Jó lesz, ha kiszáll az ügyből, mert en- nek súlyos börtön lesz a vége. Ez volt az első fenyegetés az MSZMP-ben.

Levelet kaptam az Igazság- ügyminisztériumtól, hogy fogad a Kun miniszterhelyettes. Tőle tudtam meg, hogy minden anyagot megnézhetek, a nyomozati anyagokat is. Ekkor - most már tudom -, késő volt ahhoz, hogy megvédjem a kisfiam becsületét. Lé- nyegében az időt húzták csak. Nem úgy halt meg a gyerekm, ahogyan ne- kem több változatban is elmondták. Ennyiféleképpen nem lehet meghalni. Csak egyféleképpen, egy időpontban, egy helyszínen. Nincs meg a lövedék, nincs meg a hüvely. Semmi nem volt érdekes csak az, amit nekem elmon- dtak, nekem ezt kellett volna elfogadni. Természetesen nem fogadtam el.

A helyszínen egymás előtt hallgat- ták ki azokat a tanúkat, akik előző nap nem jelentek meg a tárgyaláson. Sz. Szilárd, aki állítólag lelőtte a gyere- kemet, két koronatanúra - akik látták, hogy a fegyvert vissza akarta biztosí- tani -, ráordított: „Mit beszéltek? Itt sem álltatok, legfeljebb, ha egyikőtök ott vizelt a bódénál.” Már a helyszínen kértem a bíróságot, hogy ezt a kijelen- tését azonnal vegyék jegyzőkönyvbe. Nem vették, és másnap a bíróságon sem. Csináltam a kisfiamnak egy kos- szorút, amit kivittem az öröronyhoz. Akkor még hittem abban a véres folt- ban, amit a kövön láttam. De összees- tem, térdre rogytam, és akkor röhögve eltávoztak onnan az emberek. Meg- jegyzéseket tettek rám, mert nem tud- tam felállni. Végül, egy katonatiszt se- gített rajtam.

Milász Ferencné: Rájöttünk, hogy itt káosz van. A második tárgyaláson megpróbálták helyrehozni a dolgokat. Amikor kimentünk az öröronyhoz, ott végérvényesen megbizonyosodtam er- ről. Rózsika kijelentette, nem hiszi el, hogy a fia a lépcsőn állt. Megszólalt Sz. Szilárd ügyvédje: „Ugyan asszo- nyom, még ott van a fia agyvelőma- radványa a kövön.” Valóban, azon a második kockakövön ott volt ugyanaz a folt, amit én is láttam. Majdnem el- ajultam. Októberben lelőttek egy em- bert, és vére meg az agyveleje márci- usban még látható.

(folytatjuk)

Pénz és atlétika az NDK-ban

Először elvonták, aztán működött a „fekete csatorna”

Az NDK-ban történő változások természetesen a sportéletre is kihatással vannak, így egyre-másra jelennek meg olyan nyilatkozatok, amelyek a múlt visszasságairól rántják le a leplet. A legutóbbi ilyen nyilatkozatot Silke Möller, a keletnémetek háromszoros világbajnok vágtázónője adta a Der Morgen című lapnak.

Möller – akit sokan inkább leánykori nevén, Gladischként ismernek – azt követeli, hogy maguk az atléták is részesüljenek valamennyire az általuk a különböző nyugati meghívásos versenyeken megkeresett pénzből.

– Eddig ez nem így volt, az atléták semennyit sem kaptak – jelentette ki Möller. – A küldöttség vezetője vette fel az összes pénzt, és azt mi nem láttuk többé.

Itt elsősorban a nagy nemzetközi versenyeken kapott félhivatalos rajtpénzekről, illetve bónuszpénzekről van szó, amelyeket a rendezők a nagy sztárok rajthoz állásáért, illetve jó szerepléséért fizetnek. Ezen összegek az eddigi keletnémet gyakorlat szerint „egy az egyben” az államkasszába vándoroltak.

– Úgy vélem, hogy ezeket az állam, az atléták és az edzők között fel kellene osztani – fejtette ki véleményét, követelését a világklasszis atléta.

Möller tehát többet követel, illetve részt követel a sportolók által megkeresett pénzből. Ugyanakkor a Junge Welt című lap szintén az atlétika, illetve a pénz témájával foglalkozik, de más előjellel. Megállapításai akár

visszaélések leleplezésének is tekinthetők.

Az újság szerint egy NDK-beli sportoló számára egy olimpiai aranyérem 35 000 keletnémet márkát ért. A bökkenő csupán az, hogy a prémium hivatalosan csak 10 000 márka, ám ezt már évek óta jócskán túllépi. És ez még nem minden. A felemelt jutalom mellett egyéb juttatásokban is részesítették a bajnok atlétákat.

A Junge Welt értesülése szerint például Christian Schenk, a szülői olimpián a tízpróbában aranyérmert nyert atléta a 35 000 keletnémet márka mellé 6000 nyugatnémet márkát is kapott, illetve utóbbit nem készpénzben. Kuponokat kapott, amelyek azokba a nyugati holmikat árusító „exkluzív” boltokba érvényesek, ahová „egyszerű keletnémet halandók” nem juthatnak be.

A visszasságok nyilvánosságra hozatala természetesen éles, kritikus visszhangot váltott ki. Főleg azt bírálták, hogy bár a pletykákban mindenki tudott a prémiumokról, a hivatalos sportvezetők mindvégig titokként kezelték e témát.

– Hiba volt az élsportolók keresetét titokban tartani – jelentette ki Jochen Gründwald, az ismert sportvezető.

A Berliner Zeitung a nyilatkozatok kapcsán megjegyzi, hogy a keletnémet élsportolókat szabad választás elé kellene állítani, és engedni kellene, hogy ha akarnak, profik legyenek. „Ezzel csak több pénz áramolna az ország sportéletébe” – írja az újság.

Százötvenféle feladat – negyvenezer önkéntes

Ötkarikás biztonság

Legalább 150féle feladat vár a barcelonai olimpiai játékokon közreműködő önkéntesekre – jelentette be murciai sajtókonferenciáján Francisco Segura, az olimpia „társadalmi munkásait” összefogó bizottság elnöke. Elmondta, hogy százezernél több jelentkezőre számítanak, közülük azonban 40 ezernél több szolgálatát nem kívánják igénybe venni. Elvük az, hogy elsősorban azokat állítsák csatasorba, akik már 1986-ban jelentkeztek, tehát még azelőtt, hogy a NOB Barcelonát bízta meg az 1992. évi nyári játékok megrendezésével.

Segura adatai szerint a mintegy 40 ezer önkéntes egyharmada a barcelo-

nai fiatalok, egyetemisták, sportolók közül kerül ki, akik számára hamarosan megkezdődnek a felkészítő tanfolyamok.

A nem barcelonai lakosok közül a közeljövőben 1500-at meghívhatnak az olimpiai városba, hogy már most megismerkedjenek a helyi adottságokkal, s visszatérve lakóhelyükre társaikat is tájékoztassák a látottakról. A bizottság vezetője kifejezte azt a reményét, hogy fiatal honfitársai épp oly felkészülten és kellő udvariassággal fogadják majd az olimpiára érkezetteket, mint azt a korábbi ötkarikás játékosok önkéntesei tették.

Triatlon Szekszárdon, világbajnokokkal

Világbajnok öttusázók részvételével Triatlon Show-t rendeznek szombaton Szekszárdon. A látványosnak ígérkező program 14 órakor kezdődik a Városi Sportcsarnokban, illetve a fedett uszodában. Az eredményhirdetés után közös beszélgetés lesz Mizsér Attilákkal. A sportcsarnok galériájában egy hétig tartó kiállítás nyílik az öttusa történetéből.

Ugyanezen a napon délelőtt 10 órától a már hagyományos „sportolna” versenyeket rendezik úszásban és futásban – a kerékpározás most elmarad – diákok és felnőttek részére. Jelentkezni a városi fedett uszodában lehet, közvetlenül a versenyek előtt.

Ötszázmillióan figyelik majd a közvetítést

Julius Caesar futball-labdával?

Közeledik december 9-e, a labdarúgó világbajnoki döntő sorsolásának az időpontja, és a kulisszák mögötti sportdiplomáciai csatározások máris megkezdődtek a vélt vagy valós előnyökért. Lezárták a selejtezőket, kialakult a 24-es mezőny, így most már a kiemelésekről vitatkoznak a nemzetközi szövetség különböző érdekeket képviselő vezetői.

A kiemeléseket és a sorsolás lebonyolítását csak a jövő hónap elején hozzák nyilvánosságra, pletykaszinten viszont máris elterjedtek különböző variációk. Az AP hírügynökség például tudni véli, hogy máris eldöntötték a csoportbeosztásokat: eszerint Belgium kerül az egyik négyes élére, s mérkőzéseit a szicíliai Palermóban és a szardíniai Cagliariában rendezik, a házigazda olaszok természetesen a fővárost kapták, a címvédő Argentínok Diego Maradona második hazájában, Nápolyban lépnek pályára, a nyugatnémetek Veronában, a brazilok Milánóban játszanak, s végül a nyolcadik kiemelt spanyolok Torinóban kezdenek.

Az elterjedt hírek szerint az ibériaiak kiemelése ellen tiltakoztak, mégpedig az angolok. A szigetországiak egyrészt sportszempontról, másrészt pedig biztonsági okokból kérik az irányított sorsolást. Az angol kormány is támogatja azt az elképzelést, hogy a

csapat Szardínia szigetén játssza le mérkőzéseit, mivel így az olasz rendezők könnyebben kiszűrhetik a huligán elemeket. A kiemelésnél azonban az eddigi yb-eredményeket veszik számításba. Allítólag az dönt a spanyolok javára, hogy 1986-ban Mexikóban mindössze 11-esekkel kaptak ki a negyeddöntőben, míg az angolok Maradona emlékeztető kezességével ugyan, de mégis a rendes játékidőben szenvedtek vereséget...

Visszatérve a sorsolásra, a világbajnoki trófeát repülőgéppel szállítják Buenos Airesből az olasz fővárosba, s azt Julio Grondona, az argentin szövetség elnöke adja át a rendezőknek. Rómába várják a vendégek sorába Sophia Loren és Ornella Muti színésznőket, valamint Luciano Pavarotti operaténest. December 9-én 500 millió televíziónéző láthat egyenes közvetítést az ünnepi eseményről.

Rómába utazik Sebastiao Lazroni brazil szövetségi kapitány is. A végső győzelemre is esélyesnek tartott együttes szakvezetője jobban örülne a latin stílusú ellenfeleknek, mivel játékosai szerinte még mindig nehezen bírnak az erőfutball képviselőivel...

A Mondiale közeledtét az olaszok hangulata is jelzi: a kereskedők szövetsége például javasolta, hogy a híres Via Venetón állítsák fel Julius Caesar római császár szobrát, amely az uralkodót egy labdával ábrázolja...

Biciklicross profiknak és amatőröknek

Sikeres a Mountain Bike

Vasárnap utolsó fordulójához érkezik a Magyarországon első ízben megrendezett Mountain Bike hegyi terepkerékpáros versenysorozat. A kerékpározást népszerűsítő viadal eddigi tapasztalatairól Sipos János, a Magyar Kerékpár Szövetség szakfelügyelője nyilatkozott.

– Hányan vettek részt az eddigi két találkozón?

– Összesen 220-an szálltak nyeregbe a két fordulóban – válaszolta a szakfelügyelő.

– Számítottak ennyi résztvevőre?

– Összintén megvallva nem, mert e szakág különösen nehéz erőpróba elé állítja a sportolókat. Legnagyobb meglepetésünkre azonban, és hozzáteszem örömmünkre, például az előző versenyen négy előfutamat is kellett tartanunk, annyi volt a jelentkező.

– A „profik” mellett az amatőrök milyen arányban képviseltették magukat?

– Az indulók nagyobb része mindkét esetben az igazi amatőrökből állt,

és valójában ez is volt a célunk. E rendezvénysorozattal is népszerűsíteni szeretnénk a sportágat. Ezért bocsátunk speciális terepkerékpárokat az indulók rendelkezésére.

– Összességében tehát sikeresnek ítéli a sorozatot?

– Igen, feltétlenül.

– A harmadik találkozó után összetett győztest is hirdetnek?

– Igen, méghozzá mind az amatőrök, mind az igazoltak versenyében. Sőt, mindkét kategória éllovasai pénzdíjazásban részesülnek. A „profiknál” egyébként két forduló után Somogyi Miklós, a Ferencváros kitűnő kerekese vezet.

– Hol lesz a forduló?

– Szokás szerint a Kamaraerdei Ifjúsági Parkba várjuk a kerékpározni szándékozókat. A rajt 10 órakor lesz, de már 9-től lehet jelentkezni. És amit már szintén megszokhattak, akik ott voltak az előző két forduló valamelyikén: ismét mód nyílik speciális kerékpárok kölcsönzésére.

Teremfoci – pénzért

A tavalyi siker után idén is megrendezik a „Mohai Mama Kupa” országos teremlabdarúgó tornát. A december elején kezdődő mérkőzésorozatba jelentkezhet minden csapat (öt plusz egy fő és tíz tartalék), amely november 28-ig elküldi nevezését az illetékes területi központba. Az együttesek tagja lehet minden 16. életévét betöltött játékos, igazolt sportoló is. A nevezési díj – csapatonként – 2500 forint. A viadal legjobbjai pénzdíjban részesülnek, a február 25-i országos döntő győztese 100 ezer, míg a területi bajnok tízezer forinttal lesz gazdagabb.

Jelölőbizottság feloszlatva – pofon a szakmának

Hajókirándulás súlyemelés címén

Azért pályázik, hogy pénzt adhasson?!...

Mondjuk, írjuk, halljuk naponta: egy-egy sportági kérdésben majd a hamarosan demokratikus úton megválasztandó szakszövetség, annak vezetése dönt. Am hogy valóban a népakarat, jelen esetben a sportági akarat érvényesül-e az új testület megválasztásakor, az az előkészítő munka milyenségétől, mélységétől is függ. Súlyemelő berkekben is így gondolkodtak, és a héttagú jelölőbizottság lázas tevékenységgel látott munkához. Amolyan „eljött a mi időnk” jellegével, vagyis olyan embereket kívántak fölvenni a listára, akik – úgy mond – a sportágból valók, akik hosszú éveken át tettek is ezért és tesznek a jövőben is, így élvezhetik a súlyemelő társadalom többségének támogatását.

Ha pedig így van, akkor ez olyan „vezéllyel jár”, hogy a régi vezetésnek esetleg szednie kell a sátorfáját. Na de hát a de-

mokráciában ez is benne van. A súlyemelőknél azonban felettebb gyanúsá vált ez a bizonyos decemberi közgyűlést előkészítő munka. A múlt csütörtöki elnökségi ülésen a jelenlegi vezérkar – nem kis meglepetést okozva – bejelentette, hogy változik a menetrend a decemberi közgyűlésig. Ennek lényege: a héttagú jelölőbizottságnak nem kell tovább munkálkodnia, mert kizárni, vagyis pályázni kell majd az elnöki, főtítkári, sőt még az elnökségi tagsági (ez utóbbira eddig még nem volt példa) funkciókra.

– „Törvénytörő” módon félre állítottak bennünket – mondja nem kis letargiával Horváth Ferenc, a Szekszárdi Húsipari SE ügyvezető elnöke, aki egyben a jelölőbizottság oszlopos tagja is volt.

– A mostani vezetés ugyanis nem egyszer áldását adta az alapszabály-tervezetre,

a szövetségi átalakulás mikéntjére, aztán hirtelen visszavont mindent, úgy is mondhatnám, diktatúrába váltott át. Amit egy óriási nagy látszatdemokratizmussal palástol, hiszen a pályázati rendszerrel elméletben a segéd munkástól a vezérigazgatóig mindenki lehet a majdani Súlyemelő Szövetség elnöke, főtítkára, elnökségi tagja. Hogy ez utóbbi funkcióra is pályázni kell – tekintettel arra, hogy a sportágban enyhén szólva nincs valami nagy nyüzsgés –, egyenesen megmosolyogtató. Ezek szerint a szponzornak is majd pályázni kell azért, hogy adhasson a mindig anyagi gondokkal küszködő szövetségnek?

– De a kandidálás, a pályázat nem a zöldasztal mellett fog eldőlni, hanem a közgyűlésen, nyilvánosan, érzem a helyzet fontosságát, ám végül is a súlyemelő társadalom mondja ki a végső szót.

– Igen, de ebben az esetben megmarad a sanszuk a további ténykedésre, pontosabban a semmittevésre azoknak az embereknek, akiknek eddig sem volt sok közük a súlyemeléshez. Jelölőbizottságunk ugyanis már eleve szelektált, olyan, a sportághoz értő, és azt szerető, azért tenni képes embereket kértünk fel a vezetői funkcióra, akiket nagy valószínűséggel elfogadott volna a közgyűlés és a peccenyéjüket sütögetők-

nek, a súlyemeléshez tulajdonképpen közömbösen viszonyuló elnökségi tagoknak menniük kellett volna.

– Egyébként gyanús a szövetség csütörtöki bejelentése, hiszen szerdán az edző szakemberek egy titkos tanácskozást tartottak, ahol megfogadták, hogy szakembert kívánnak látni a főtítkári székben, mert a szövetség csak így lehet majd az egyesületek, a klubok szövetsége. Jelöltjük nevét (Szalai Györgyöt, az egykori olimpiai bronzérmes és világkupa győztes versenyzőről van szó, aki jelenleg a Szekszárdi Húsipari SE-nél vezető edző) nyilvánosságra is hozták.

– Igen, ezt a bejelentést, változtatást mindenképpen a szakma, a szakmai szempontok érvényesülése elleni orvátmadásnak veszem. Valaki vagy valakik serényen munkálkodhatnak a háttérben azon, hogy valamilyen úton-módon a jelenlegi funkcionáriusok hatalmát átmentsék. Bajban lévő sportágunknak éppen ezektől az emberektől – akik kiutaznak egy-egy világversenyre, de a verseny ideje alatt éppen hajókiránduláson vesznek részt – kell megszabadulni. Háttérbe állítottak, de azért így is bírom benne, hogy a közgyűlésen a szakma győzedelmeskedik, és végre a súlyemelőké lesz a súlyemelő szövetség.

Bálint Gy.

Labdarúgó Magyar Kupa

A kicsik skalpjai: Békéscsaba, Tatabánya, Csepel

Dorog–Veszprém 2–3 (1–2) Dorog, 1200 néző, gólszerzők: Mózner (36., 63. p.) illetve Horváth I. (34.), Gazsó (41.), Kelemen (87.) A rendkívül sokat, olykor látványosan támadó hazai csapat későn döbönt rá arra, hogy valóban vannak győzelmi esélyei. Borsodi Építők Volán–Ú. Dózsa 0–1 (0–1) Miskolc, 7000 néző, gólszerző: Rác (6. – öngól). Bátoron kombinált az NB III-as együttes, az NB I-ben listavezető újpestiek viszont szinte semmit sem mutattak. Olefin SC–DVSC 0–2 (0–2) Leninváros, 1000 néző, gólszerzők: Adorján (16.), Rostás (32.). A hazaiak nem tudták kétségessé tenni a debreceni győzelmet. Szegedi Dózsa–Rába ETO 1–2 (1–2) Szeged, 1500 néző, gólszerzők: Apró (35.), illetve Hajszán (4.), Mörten (36.). Nem tündökölt a győri csapat, bár meg kell jegyezni, Hajszán a 42. percben 11-est is hibázott. Kecskeméti TE–Bp. Honvéd 0–1 (0–0) Kecskemét, 3000 néző, gólszerző: Borgulya (49.). A kecskeméti diktálták a tempót, de balszerencsésükre azt nem bírták végig a kupavédők ellen. Ajka Hungalu–Siófok 0–1 (0–0) Ajka, 600 néző, gólszerző: Borostyán (67.). A csereként beállt Borostyán gólja döntött. A siófokiak közül Czigányt az 53. percben kiállították. Dunaujváros–Békéscsaba 3–0 (0–0). Dunaujváros, 500 néző, gólszerzők:

Szauer (58.), Lengyel (64.), Rész (75.). Szünet után nem volt kétséges, melyik a jobb csapat. Pécsi Postás–Videoton 0–5 (0–1). Pécs, 1500 néző, gólszerzők: Jónás (56., 66., 86.), Csucsánszky (36.), Máriási (84.). Az első félidőben derekasan harcolt a Postás. MOTIM TE–Vác 0–2 (0–1) Mosonmagyaróvár, 2000 néző, gólszerzők: Oroszki (13.), Víg (50. 11-esből). Az NB I-es csapat zökkenőmentesen jutott tovább. Mádi Bányász–Tatabányai Bányász 1–1 (1–0, 1–1, 1–1) 11-esekkel: 9–8. Mád, 2500 néző, gólszerzők: Csányi (15.), illetve Szekeres (80.) Az NB I-es gárda csak szünet után nyújtott viszonylag elfogadható teljesítményt.

A hosszabbításban a mádiak két óriási helyzetet is elhibáztak. A 11-es rúgásoknál 8–8-ig együtt haladtak, ekkor Dobesch hibázott, Fodor viszont betalált, így az NB III-as csapat jutott tovább. Mohács–Csepel 1–0 (1–0) Mohács, 1000 néző, gólszerző: Hrotkó (12.) A második félidőben nyomasztó volt a Csepel főlénye, de ez sem volt elegendő a továbbjutáshoz. Pénzügyőr–MTK-VM 1–2 (1–2) Pasaréti út, 600 néző, gólszerzők: Petrák (23.p.), illetve Lőrincz (14.p. – 11-esből), Horváth (26. p.). A harmadosztályú Pénzügyőr végig egyenrangú ellenfélnek bizonyult.

Ferrari – négy millió márkáért

A teniszpályák egyik királya, a nyugatnémet Boris Becker ezúttal nem bombaerős adogatásairól ismert játékaival, hanem szenzációs autószereléssel hívta fel magára a figyelmet. A teniszszállag a közelmúltban menedzserével részlett Monacóban egy aukción, amelyen többek között három Ferrari ritkaságot is eladásra kínáltak. A legolcsóbb 600 ezer, a legdrágább 4 millió márkáért kelt el. Utóbbi – természetesen – Becker és menedzsere vásárolta meg, közösen. Az 1961-es évjáratú Ferrariból mindössze néhány van a világon, így valóban különleges vétel volt. Kérdés, hogy kik lehetnek azok a különleges emberek, akik beülhetnek majd a teniszszállag és menedzsere mellé a szuper Ferrariba? Gyanítjuk, hogy a szerencsések első sorban a szebbik nem képviselői közül kerülnek ki...

– m –

Sikeres tornászok elismerése

Kellems kötelességének tett eleget a Magyar Torna Szövetség vezetése, amikor a második félévi világversenyek legsikeresebb magyar szereplőit jutalmazási ünnepségre invitálta a Hotel Stadionba. Az élsportolók körében már igen jól ismert külteremben dr. Mezei Gyula elnök és Forgács Róbert főtítkárral köszöntötte a rigai sportakrobatikai Európa-bajnokság és Világ Kupa legjobbjait, a békéscsabai IBV legkiválóbb magyar szereplőit, nem utolsósorban pedig a stuttgarti tornász vb-n jártakat, pontosabban azokat, akik a legelőbbre vitték a torna 25., jubileumi viágbajnokságán. A bensőséges ünnepségen megjelent dr. Domonkos Anna, az Országos Sporthivatal elnökhelyettese is, aki rövid beszédében igen nagyra értékelte a magyar torna 1989. évi eredményeit, s nemcsak az élvonal, hanem az utánpótlás produkcióját. Örömmel állapította meg, hogy a tornászok a sikeres szülői olimpia után 1989-ben is jó esztendőt zárhatnak, végül erőt, egészséget kívánt a folytatáshoz. Csaknem 60 sportolót és edzőt jutalmaztak meg ezután, köztük Ónódi Henriettát, Fajkusz Csabát, Tóth Balázst, távollétében Takács Gyulát és Kovács Krisztinát, továbbá Péter Zsoltot, Pánczél Miklóst, a ceglédiéki sportakrobatikai négyesét, s az ugyancsak sportakrobatikázó Dragoner Ildikót.

Könyv Maradonáról

A sportkönyvkiadás egy újabb művel gazdagodott: napvilágot látott Szabó Sándor Maradona című munkája. A szerző a Magyar Távirati Iroda Sportszerkesztőségének újságírója, aki tíz évi gyűjtés, hazai és külföldi lapok, megannyi hírtügynekéji jelentés, különböző foci kiadványok tanulmányozása, elemzése nyomán tárta a labadarúgás iránt fogékony, a világsztárokra kíváncsi olvasók elé mindazt, amit Deigo Armando Maradonáról tudni lehet és érdemes.

A csaknem kétszáz oldalas mű naprakész adatokkal, izgalmas sztorikkal, a focista-pályafutás minden fontos epizódját felelevenítve, valóságosan adja vissza az „isteni Diego” eddigi életét, vigyázva arra ugyanakkor, hogy ne pusztá életrajzot vegyen a kezébe a könyv forogatója.

A világ jelenlegi talán legjobb futballistájáról, a nyolcgyermekes családban született Maradonáról színes

fűzérbe kötött fejezetek szólnak, s aki végigolvassa a kötetet, joggal vallhatja majd magát Maradona-szakértőnek.

A szerző egészen ez év augusztusáig követte nyomon a labdarúgás „fehér Peléjének” mondott, az 1986-ban az esztendőben a világ legjobbjának választott játékos mindennapjait, aki 1982-től tette át „működésének” színhelyét Dél-Amerikából Európába, hogy az FC Napolinál bontakoztassa ki teljes mértékben futballtalentumát.

Az olykor viharos karrier legfőbb állomásai közül egyetlen egy maradt ki, de erről nem a szerző tehet: a kézirattal nyári lezárása után szánta rá magát Maradona, hogy megnövelje. De eme, egyébként kétségtelenül szórakoztató epizód hiányában is állítható: haszonnal forgatható, valóságos Maradona-monográfia született Szabó Sándor és a Hungaria Sport Reklám és Marketing Vállalat példás gyorsasága jóvoltából.

Köszöntjük
KELEMEN
nevű olvasóinkat.

Kelemen a latin Clemens név rövidülése. Jelentése: jámbor, szelíd, kegyes. Az egyháztörténetben az I. században élt Szent Kelemen pápa Péternek, Jézus apostolának volt a tanítványa s harmadik utóda a pápai trónusban. A bányászok egykor védőszentjüket tisztelték benne: a rozsnyói Kálvária XVIII. századi kápolnájában ott látható ma is a képe, úgyszintén Kőrömbánya Szentháromság-szobrának egyik kődomborművén. Hogy hogyan válhatott a bányászok védőszentjévé, azt az Erdy-kódexben följegyzett legendája mondja el. Eszerint hitéért a Fekete-tenger partjára, egy márványbányába száműzték rab-szolgamunkára, ahol a munkások a szomjúságtól is sokat szenvedtek: „Mondának őnéki az népek, hogy hat mélyföldről hordanak vizet hátokon. Azt hallván, mondá: imádkozjatok. Ő es imádságra adván magát. Ime látá távol egy szép fejrő bárányt, az jobb lábával vermőt vájván. Azt jelentvén, hogy ott megásná és Uristen vizet ada őnékik. És mikoron megásták volna, ime nagy szép kútfő fakada fel, kin nagy ervendetes hálát adának az Uristennek.”

A Nap kél: 7.00 óraker
nyugszik: 16.01 óraker
A Hold kél: 1.57 óraker
nyugszik: 13.28 óraker

Eleinte eső, majd hó

Egyre több helyen várható jelentős mennyiségű csapadék, eleinte esővel, majd havazással, a felhőátvonulásokból elszórtan hózáporral. Az északi, északnyugati szél megerősödik, viharossá fokozódik, ezzel egyre hidegebb levegő árasztja el hazánkat. A hőmérséklet hajnalban 0 és 5 fok között várható, napközben már nem emelkedik a hőmérséklet és kora délután is csak kevéssel fagyponthoz közel lesz.

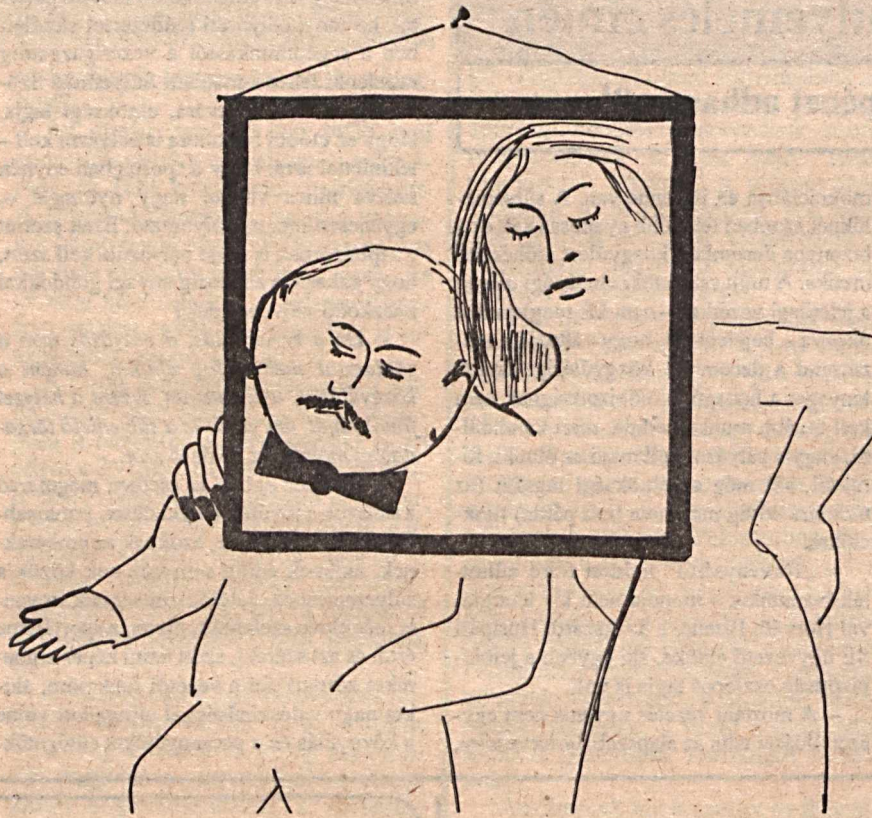
Orvoskongresszus Tatabányán

A tatabányai Közművelődés Háza ad otthont XI. 23-24-25-én a „Környezeti ártalmak és a légzőrendszer” című tudományos ülésnek. Résztvevők a Korányi Frigyes TBC és tüdőgyógyász Társaság, a Magyar Fül- Orr- Gégeorvosok Egyesülete, a Magyar Munkahigiénikusok Társasága, a Magyar Üzemegészségügyi Tudományos Társaság és az Országos Egészségvédelmi Tanács. A tudományos ülés fővédnöke: Dr. Perczel György, környezetvédelmi és vízgazdálkodási miniszterhelyettes. A konferencián az ipari, ökológiai, környezetkárosító tényezők, gyermekkori betegségekkel és funkcionális érzékekkel foglalkozó szekciókban folytatnak tudományos munkát a résztvevők. A plenáris ülés elnökei: professzor dr. Schweiger Ottó és dr. Mándi András. A konferencia megnyitását Sárközy Géza, Tatabánya tanácselnöke mond köszöntőt, a tudományos ülést pedig dr. Birtalan Iván, a Komárom megye kórház főigazgató főorvosa nyitja meg.

Berg Endre

SZÁVAI | KALENDÁRIUM

Géza | November 23: Kelemen

Legénykérő

Kelemen,
fogld el helyed a jobbik
felemen!

Tamás Ádám Úrnak, a Tolna Megyei Tanács Elnökének, Szekszárd

Tisztelt Elnök Úr! Az MDF Szekszárdi Szervezete azzal a kéréssel fordul Önhöz, hogy a Tolna Megyei Tanács tulajdonában lévő tengelici Oktatói Központ – mely véleményünk szerint egy letűnt, rossz emlékű korszak egyik szimbóluma – egészségügyi hasznosításra kerüljön.

Elképzelésünk szerint az épület, a létesítmények, a környezet kiválóan alkalmas a megye – esetleg nagyobb régió – megromlott egészségű polgárainak rehabilitálására, szanatóriumi gyógykezelésére, dominálón szív- és keringési megbetegedésekben szenvedők megsegítésére. A szív- és keringési megbetegedésekből származó munkaképesség-csökkenés, rokkantság, halálozás egyenként is riasztóan magas. Az ilyen betegek rehabilitálásában Tolna megye az országos utolsó közé tartozik. Betegeink szanatóriumi gyógykezelése az országos intézetekben messzemenően nem megoldott; hosszú várakozási listák vannak, sokszor indokolt esetek elutasítása is megtörténik, a korszerű, európai színvonalról fényévnyi távolságok választanak el. A rehabilitáció pedig mindentől jól kifizetődő tevékenység. Maga az épület kis átalakításokkal, relatíve mérsékelt összegű műszerezéssel ideális (európai) körülményeket teremthet ebben a törekvésben. Az így megszülető létesítményben folyó testi és lelki gondozás kérdéseiben is határozott elképzeléseink vannak szervezetünknek.

Elnök Úr! E nemes cél megvalósításában kérjük tevéleges támogatását, jó egészséget kívánva:

az MDF Szekszárdi Szervezete

Szekszárd, 1989. november 22.

Aczél nem tekintik képviselőnek

A Magyar Demokrata Fórum Pécsi Szervezetének vezetősége áttekintette az Országos Választási Elnökség elnöke 1989. október 31-én kelt levelében foglaltakat, amely szerint: „A hatályba lépett új választási törvény nem teszi lehetővé a visszahívást. Aczél György Baranya megye 1. számú választókörzete országgyűlési képviselőjének visszahívásával kapcsolatos indítványt és mellékleteit megküldte az Országgyűlés elnökének”. Az MDF Pécsi Szervezetének vezetősége ugyan elismeri a visszahívási indítvány megszüntetésének jogszerűségét – mivel az új, október 30-án hatályba lépett választási törvény a már folyamatban lévő, esetleg szavazásra kiírt ügyekre is vonatkozik – erkölcsi kötelességének érzi az alábbiak közzétételét: – Ismerve a választókerület választásra jogosult polgárainak véleményét – ezt az eddig megkérdezettek 70-80%-ának egyetértő véleménye is alátámasztja – Aczél Györgyöt nem tekintik a továbbiakban a választókerület képviselőjének. – Egyúttal nyomatékkal felhívja Aczél György figyelmét arra – aki többszöri felszólítás ellenére sem tudja elfogadni a lemondás tisztességét –, hogy a visszalévő parlamenti időszakok alatt továbbra is tartózkodjon az ülészekokon való részvételtől.

Pécs, 1989. november 21.

Az MDF Pécsi Szervezetének
vezetősége

Kutyadolgok (Készt riport)

Részt vehettem egy alkalommal az Eb-Dingó Kutyaszövetkezet Főkolomp Egyesületének Kutya-szoptatási szekció vidéki szimpóziumán. A Főcsaholó Csamok csoportinterziás Diszóljában az alábbi meghívottak voltak jelen: Utca-Terek Lovagrend, Kóbor Ebek, Felsőtűzezer Pedigrés-Tömörülés, Láncos Kutyák Szakszövetsége, Vonító Társulat, Ejjeli Holdugatók, Csendháborítók, Korcsok Keresztelői Allomása, Koncosztánci Operatív Központ, Konclesők Periférikus Centruma, Bolhások, Nyugtalan Vakarózók, Kutyafolklor Vonítók Kara, Harapd-ahol-éred felekezet és más – kevésbé ismert „személy” és társulat.

A Kiskutya, nagy kutya kezdetű himnusz-oda elugatása után a megjelentek elnyűszítették – a szokásos bemutatkozást. Majd közösen vakkantották el a Gyere Bodri kutya kezdetű indulót. Ezt követően a Fővakkantó ismertette a napirendet: 1. Az eb vagy kutya dilemma lezárása. 2. Az idomítási rendszer feladatlapos megoldása. 3. A Kutyahűség plakett rendszeresítése. 4. A kutyaőr vegyi elemzése. 5. A kutyaőr minőségellenőrzése. 6. A kutyaőr tetvenlítésének kötelezővé tétele. 7. A kutyaőr-kikészítők szabadalmának védelme. 8. A szájkosár korszerűsítése. 9. A konclesztási rendszer racionalizálása. 10. A nagykutya magas nyugdíjának preferálása. 11. Egyéb.

Heves ugatások, vakkantások, morgások és visítások közepette folyt a vita. Legnagyobb, úgy mond csaholás akkor kezdődött, amikor a konclesztás rendszerére került sor. A pedigresek tüntetőleg elhagyták a temet, a korcsok hamar ellenzékbe vonultak, a konclesztásiak a vészkiáraton tűntek el, miközben a konclesők feltörték a Csontraktárt, belepocskoltak a reprezentációs készletbe. Osztokodtak kutyamódon.

Réval Gyula

Feloszlás és felhívás

A Pénzügyi és Számviteli Főiskola Salgótarján Intézetének MDF-csoportja kimondja feloszlását, tiltakozásul az MDF Országos Vezetőségének politikája miatt. Tiltakozunk a vidéki szervezetek véleményét figyelmen kívül hagyó, mindenáron a hatalomba jutás politikája miatt, beleértve a hatalom képviselőivel való lepakálást is, aminek egyik legdicsebb mozzanata a népszavazás elleni bojkottfelhívás. A mi politikai ellenfelünk nem az SZDSZ, hanem az MSZ(M)P. Felhívással fordulunk a többi MDF-taghoz, hogy kövesse példánkat!

A népszavazással kapcsolatban az MRT felügyelőbizottsága szerint fontos, hogy szigorúan betartsák az előírásokat: 25-én 0 órától 26-án 20 óráig a televízióban és a rádióban a népszavazással kapcsolatos bármiféle politikai befolyásolás tilos. Ugyanakkor szükséges, hogy az esélyegyenlőség jegyében, a tilalmat megelőző időszakban és 24-én, pénteken a népszavazással kapcsolatos vélemények nyilvánosságra kerüljenek.

Magyar dráma grúz világpremierén

Befejeződött kedden a 3. szovjetunióbeli magyar drámaszemle, amelynek keretében az 1988-89-es színházi évadban a 41 színházban 18 magyar szerző 28 darabját játszották. Különösen nagy sikert aratott Spiró György több szovjet köztársaságban is bemutatott „Csirkefej” és „A kert” című darabjaival. Az egyik érdekesség az volt, hogy Csiatura városban grúz nyelven bemutatott Háy Gyula „Varró Gáspár igazsága” című alkotását. Ez volt a mű világpremierje.

Képes diálexikon

Korszerűség, tudományosság és érthetőség – foglalta össze D. Major Klára, a Képes diálexikon sorozat szerkesztője a kiadvány létrehozásában résztvevők vezérével. A sorozat első darabja, a Technika című kötet, amelynek 1300 szócikke mintegy 70 szerző közös munkája. A szerzők javarészt a Budapesti Műszaki Egyetem tanáraiból, az ELTE Technika és más tanszékeinek tudományos dolgozóiból, illetve technikai profilú műzemok munkatársaiból kerültek ki.

A TÖRÖKBÁLINTI CSODA

A környezetet kísértetek szennyezik

Furcsa jelek

Az Állami Gazdaság törökbálinti üze-
me mellett fekvő Károly Mihály utca la-
kói az évek során megszokták, hogy lan-
gyos nyári estéken enyhe bűzben üldö-
géljenek kertjeikben. Már-már el is
feledkeztek az otthonossá váló szagról,
csak a messziről jött vendégek fintorai
emlékeztették őket, hogy megvan még.

Idén augusztusban aztán ijesztő jelek
társultak a megszokott bűzhez. A laká-
sokban lévő réztárgyak megfeketedtek, a
lámpabúrák festése megfakult, és ezüstös
bevonat képződött rajtuk, frissen lerakott
csiszolt mészpadlólapok felülete hab-
zani kezdett. Egyre többen panaszkodtak
fejfájásra, hányingerre, rosszulra és ar-
ra, hogy kapar a torkuk. Néhány ember-
nek a szokásosnál erősebben kezdett hul-
lani a haja, és több gyerek fejére pikke-
lyessé vált.

A lakók megijedtek és értesítették a
Pest megyei meg a Buda környéki
KÖJÁL-t. Augusztus 30-án megérkeztek
a szakértők, vízmintát vettek a közeli pa-
tákból, a kutakból, levegőszennyezést
mérő műszereket helyeztek ki és elvonul-
tak. Aztán teltek a napok, múltak a hetek,
de eredmények nem születtek. A KÖJÁL
az érdeklődőket türelemre intette, nyug-
tatgatta. Ahogy az ilyenkor lenni szokott,
az emberek egyre türelmetlenebbek és
egyre nyugtalanabbak lettek, érlelődni
kezdett bennük a meggyőződés, hogy itt
valakik valamit el akarnak kenni.

Társadalmi Bizottság

Szeptember végén a Törökbálinti Fa-
luszépítő Egyesület, a helyi MDF-szerve-
zet és az utcában lakók képviselőiből
Társadalmi Bizottság jött létre. A további
fejleményekről Zimányi Zoltánt, e bizott-
ság egyik tagját kérdezem.

– Mivel a lakók addig mindent telefo-
non és szóban intéztek, először is levelet
írtunk a Közép-Duna-völgyi Környezet-
védelmi és Vízügyi Igazgatóság (KÖVI-
ZIG) Környezetvédelmi Osztályának.
Azért nem a KÖJÁL-nak, mert abban a
lakók már nem bíztak. Egyben értesítet-
tük a tanácsot, amely – talán megérezve a
jövő öngazgatási szellemét – rögtön
mellénk állt.

– A nyilvánosságához nem próbálták
fordulni?

– Ebben a szakaszban még nem akar-
tunk, hiszen a vizsgálatok megindultak,
az első eredményeket meg kellett várni.
Viszont ezt megelőzően ötvenkét lakó
aláírásával levél ment a tévéhez. Ki is jött
még szeptemberben Darab Gyula, vala-
mit forgatott, de adásba azóta sem került
semmi. Ez csak megerősítette az embe-
rek gyanakvását, és már akkora összees-
kűvést vizionáltak, amelyben a Törökbá-
linti Állami Gazdaságtól és a KÖJÁL-tól
kezdve a tévéig, a fél ország benne van.
De azt hiszem, ilyen negyven év után
nem lehet csodálkozni azon, ha elszaba-
dul a fantázia.

– Volt valami eredménye annak, hogy
most már nem egyes lakók, hanem a bi-
zottság a tanáccsal karöltve lépett föl?

– Határozottan. A dolgok felgyorsul-
tak. Október 16-án megkaptuk a KÖJÁL
vizsgálati eredményeit. Ebből a levélből
persze az is kiderült, hogy az eredmé-
nyek már tíz napja megvoltak, mert a je-
lentés dátuma október 6 volt. Bizonyítást
nyert, amit a lakók a bőrükön éreztek,
hogy a környezetszennyezés igen nagy.
A levegő kénhidrogén tartalma a megenged-
tettnél tíz-hússzorosa, ólomtartalma a
megengedett kétszerese, és a patakvizben
is kétszer annyi szulfid van, mint ami
megengedett.

– Mit tettek, miután hivatalosan is
igazolódott, hogy van szennyezés?

– A tanácselnök értekezletet hívott
össze, amelyen ott volt a Társadalmi Bi-
zottság, a Törökbálinti Állami Gazda-
ság igazgatója és a KÖVIZIG képvisel-
ője is. Megállapodtunk abban, hogy a
KÖVIZIG nagyobb területre kiterjesztve
további vizsgálatokat végez, feltárja a
környezetszennyezés forrásait és azt,
hogy ki a felelős mindezt. Ezenkívül el-
határoztuk, hogy tervezési pályázatot
írunk ki a terület rehabilitációjára. Úgy
tűnt, hogy egyenesben vagyunk.
A szennyezés igazolt, nemsokára meg-
lesznek a tettesek is, és akkor meg lehet
szüntetni ezt a borzalmat.

A boldog vég

– Szavaiból azt veszem ki, hogy még-
sem következett be ez a boldog végkifej-
let.

– Hát nem. November 8-án megérke-
zett a KÖVIZIG vizsgálati eredménye.
Ebben az eddigiekén kívül további
szennyezéseket mutattak ki. A csatorná-
ból gyűjtött esővízben cinket és ozmiumot,
a kerti növényekben a megengedett-
nél több kobaltot, rezet, nikkelt, ólmot,
cinket. A talajban kiugróan sok kadmiu-
mot, rezet, magnéziumot, nátriumot és
ként. A szálló porban a megengedett ha-
tárértéket többszörösen meghaladó kad-
miumot és ólmot. A baj csak az, hogy
amíg a jelentés jócskán tartalmaz szeny-
nyezést, egyáltalán nem tartalmaz
szennyezőket. Mintha valami különleges
természeti tüneményrel állnánk szem-
ben. Engedje meg, hogy idézzek egy
mondatot a KÖVIZIG jelentéséből:

„A Törökbálinton bekövetkező kör-
nyezetszennyezés látható következmé-
nyeit véleményünk szerint főleg a mo-
csárban lezajló, megélelő mikrobiális
folyamatok okozták.”

Tudja, lassan félni kezdek. Lehet,
hogy Törökbálinton a múlt kísért?

Andor Mihály

Megjegyzés: Az interjú elkészülte
után két nappal, november 17-én a televí-
zió Ablak című műsorában levetíteték a
másfél hónappal ezelőtt készült riportot.

APRÓHIRDETÉS

Lada 1500 S, KJ-s 63 000 km-rel és
Lada 2107, 0 km-es, eladó. Telefon: nap-
közben 74/36-011, 18 órától 74/40-456.

0 km-es Opel Kadett 43-as, 5 ajtós, 5
sebességes, sürgősen eladó. Érdeklődni le-
het a 06.74/40-317-es telefonon 16 órától.

Szekszárdon 3 szoba összkomfortos
kertes csaádi ház melléképületekkel eladó.
Erdélyi József Szekszárd, Béketelep u. 14.
17 óra után.

Eladó 1990. évvégi beköltözéssel
Szekszárd, Béri B. u. 67. III/10. sz. alatti 2
szobás összkomfortos lakás. Érdeklődni a
fenti címen, vagy a 74/11-712-es telefo-
non, 18 óra után.

Nyolc éves AVIA új motorral eladó.
Szekszárd, Tartsay út, Halbolt. Telefon:
74/11-600.

Kiadó 25 m²-es helyiség, raktár, vagy
műhely céljára. Hideg-meleg víz van, fűtés

megoldható. Érdeklődni: Szekszárd, Ot-
thon u. 1.

Zastava, 4,5 éves, jó állapotban eladó.
Érdeklődni: Tolna, Damjanich u. 1. Tele-
fon: 74/40-789.

Nemescsincillák felszereléssel, táp,
homok biztosítással, legelőnyösebb
kedvezménytel tenyésztőnél eladók,
előjegyezhetők. Élő állat vagy prém visz-
szavásárlás megoldott. Ugyanott többszö-
rös győztes szülőktől doberman és hasky
(szibériai szánhúzó) kiskutyák. Érdeklő-
dni: Várfy, Szálka, Kossuth u. 71/a, vagy
74/16-382-es telefonon.

Szálkán kb. 60-80 m²-es helyiség
víz, villany (3 fázis) és fűtési lehetőség-
gel hasznosításra kiadó. Érdeklődni:
Várfy, Szálka, Kossuth u. 71/a, vagy
74/16-382-es telefonon.

Törpeharcsa folyamatosan kapható a
Czikk Halas üzletben.

Tájékoztató

a Dunántúli-Kapaszkodó című újság megjelenéséről

A Dunántúli-Kapaszkodó első
próbaszáma november 17-én jelent
meg 16 oldalon Baranyában, So-
mogyban és Tolna megyében – egye-
lőre 5000 példányban. Az újság célja
segíteni a dolgozókat, munkavállalókat
képzését, átképzését, információkat ad-
ni a munkaerőpiacról és koordinálni
az újrakezdési, vállalkozási lehetősé-
geket.

Tájékoztatja az olvasókat a meg-
jelenő munkaügyi, bérügyi és egyéb,
a vállalkozással kapcsolatos jogszabá-
lyokról, rendeletekről – magyaráz-
za, értékeli azokat. Jogi viták ismer-
tetésével próbálja segíteni a munka-
vállalók eligazodását a gyakorlati
élet útvesztőiben. Tanácsadó rovatá-
ban az olvasóktól érkező munkajogi,

vállalkozói és egyéb, a dolgozókat
érintő kérdésekre válaszol. Ugyanak-
kor lehetőséget ad arra, hogy az olva-
sók véleményét mondjanak, és javas-
latokkal, információkkal segítsék a
lap céljának megvalósítását.

Továbbá riportokat, tudósításokat,
elemző írásokat közöl a három me-
gye gazdasági életének eseményei-
ről, változásairól, a megélhetési lehe-
tőségek ellentmondásairól, s általá-
ban a rétegek életszínvonalának ala-
kulásáról

Az újság tulajdonosa a SZTAV-
Szakstudium Szakmai Oktatási és
Átképzési Kft. Megjelenés: 1990. ja-
nuár 1-től kéthetenként. A lap ára:
9,50 Ft.

„Gondolatok a könyvtárban”

„És itt a törvény – véres lázadók,
Hamis bírák és zsarnokok mezéből
Fehérre mosdott könyvek lapjain.”
(Vörösmarty)

Néha úgy van az ember, hogy azt hiszi: nem nagyon érheti meglepetés. Látott,
tapasztalt bizonyos dolgokat, s ha vannak is apró, nem várt élmények, eltérések
a megszokottól, igyekszik azokat megmagyarázni, feldolgozni, helyükre tenni.
Magam is így próbálok egy kicsiny, kellemetlen felfedezésemet tudomásul venni.

Az Országgyűlési Könyvtár dohányszórájában szerény üvegvitrinben állították
ki az intézmény legújabb szerzeményeit. Nézegetem, s már tovább is lépnek – jogi,
közgazdasági szakkönyvek, sokat úgysem értenék belőlük –, amikor azt ta-
pasztalom, hogy rosszul látok, bizonyára elkápráztat a neonfény. De nem, ennek
a bizonyos könyvsorozatnak a borítóját éppen eleget láthatam nap mint nap,
hogy akár a terem túlsó sarkából is felismerhessem. Külföldi szerző munkája,
eredeti kiadásban, nem magyar fordítás. Szocializmusról szól, demokráciáról, no
meg a munkásosztályról. A lehető hazafiak legnagyobbika írta, igen, jól tippelt a
kedves olvasó: Nicolae Ceausescu.

De vajon mitől olyan fene büszke erre a könyvtár? Arra, hogy sikerült meg-
szerezni? Ki adott rá pénzt? Ajándékba kapták? Akkor már egyszerűbb, ha vala-
ki átruccan Erdélybe, hasonlókból vehet bármelyik könyvesboltban két-három
méternyit is. Akár magyarul, ha úgy tartja szűtsza. Akik éppen arra járnak, be-
szerezhetnek talán néhány remekművet az elnök családtagjaitól is. Lehet olyan
szerencsésük, hogy egyikben-másikban még a magyar Parlamenteiről, kormányról
is találhatnak bölcs megállapításokat. Elolvashatják, kicsoda nagy horthyzmus,
fasizmus, irredentizmus dül jobb sorsra érdemes Pannóniánkban.

Immár csak egy félelem gyötör: nem lesz elég az a magányos üvegvitrin. Se-
baj, szól a kisördög, behozunk még néhányat a népi Koreából. Legalább nem lesz
olyan sok a kereskedelmi aktívumunk. A rubelelszámolású...

DÁTUM

Bánt tán a bán?

Tudniillik Jellasics, akinek a szobrát Márkus Gyula tudósítása szerint ismét felállítják Zágrábban, mivel az a vélemény ott, hogy Marx és Engels tévesen ítélte meg a magyar '48-as forradalomra támadók, s így köztük a bán szerepét. „Abban a helyzetben a kevésbé rosszat választotta” – mondják komoly történészek. Igaz, ami igaz. Erről az érvelésről jut eszembe, hogy Ferenc József osztrák császár is helyesen döntött ezek szerint, amikor ugyanennek a forradalomnak vezető tábornokait felakasztatta és főbelövette – például keréketörés vagy máglyahalál helyett. Szintén ilyen érveléssel el lehet nézni, hogy a bán csapatai több falut porig égettek, számtalan magyart megöltek, s amúgy mellékesen odaadón szolgálták a mindkettőjüket elnyomó hatalmat.

Nem tudom, miért van az, hogyha nálunk kiadnak ma, 1989-ben egy Petőfi versgyűjteményt, abból mindig kimarad az az egy-két vers, amely „sérti a szomszéd népek nemzeti érzületét.” Talán azért, mert – ha tudjuk is, hogy igaza volt a maga idejében – nem vagyunk biztosak abban, ezt mindenki így fogja értelmezni. Elvégre is – más példát hozva – a Dózsa-féle jobbágyfelkelés van, ahol román nemzeti mozgalomként szerepel a tankönyvekben. Az persze szintén nem meglepő, hogy tegnap ugyanott minket egy (nevében) magyar „új-horthystáknak” meg mindennek elmondott, csupán szép embernek és elvtársnak nem. Hát isten! Félek attól, ha annak mond. Akkor inkább már a bán! Még úgy is, ha bánt, még úgy is, ha beletapos nemzeti önrzetiünkbe. De találgatás hallgat...

Töttös Gábor

Az MSZP elnöksége a múlt héten kezdeményezte a Fővárosi Bíróságnál a Magyar Szocialista Párt bejegyzését, s így remélhető, hogy hamarosan jogilag is rendeződik a pártkongresszus után kialakult helyzet – közölte Vastagh Pál, az MSZP elnökségének tagja.

Gorbacsov olasz útja

Gorbacsov november 29-én kezdődő olaszországi látogatása során csaknem húsz kétoldalú megállapodást írnak alá. Ezek közül kiemelkedik az, amelynek értelmében a Fiat közreműködik a jelbugai autógyár építésében.

Fokozott közúti ellenőrzés – pénteken

A BM Országos Rendőr-Főkapitányság a közúti forgalom segítése, a közlekedés biztonságának növelése, a balesetek megelőzése érdekében november 24-én, pénteken fokozott közúti ellenőrzést rendelt el a fővárosban és az ország valamennyi megyéjében. Az akciót a közlekedésbiztonság kritikus helyzete indokolja. Az év első tíz hónapjában a balesetek száma jelentősen emelkedett, az 1440 halálos kimenetelű baleset helyszínén 1578 ember vesztette életét. Növekedett az ittas vezetés, a közúti közlekedési bűncselekmények és az olyan balesetek száma is, amelyek helyszínéről a kötelező segítségnyújtás elmulasztásával továbbhajtának a járművezetők. A balesetek többsége lakott területen belül, valamint autópályákon, autóutakon és főközlekedési utakon történik. Többiségüket a kiemelt közlekedési szabályok megszegése okozza. A szabálytalanságok mind gyakrabban párosulnak durvasággal, agresszivitással.

– A Zrínyi Könyvkiadó idén megjelent kötetek közül Nívódíjat kapott Ágh Attila: Konfliktusok, háborúk; Romsics Ignác, Bethlen Béla: Észak-Erdély kormánybiztosa voltam és Bólya Péter: Székési kísérlet című munkája. A Nívódíjakat szerdán adták át.

Terménytőzsde

Szabadárra spekulálva

Csaknem ezer tonna áru sorsáról kötöttek egyezséget az eladni és a vásárolni szándékozók szerdán a Terménytőzsde Kft. által szervezett harmadik tőzsdei napon. Kétféle termékről folyt az egyezség, csaknem 40 résztvevő között. Ezt a tőzsdei napot a kis árukínálat és az igen aktív vásárlói érdeklődés jellemezte. Az előbbinek valószínűleg az az oka, hogy az 1990. január 1-jétől szabadárrá váló árak miatt a terménnyel rendelkezők csak később kinnak fel többet a piacon.

A tőzsdei irodában hat kötetet jegyeztek fel. (Mint ismeretes: a tőzsdén áru nem je-

lenik meg, pusztán az egyezség jön létre, a termény árát kifizetik, viszont szállításáról a felek egy későbbi időpontban állapodnak meg.) A résztvevők az 1990 márciusában szállítandó egy-egy tétel kukoricánál 5850, illetve 5890 forint tonnánkénti árban egyeztek meg; a májusi átadású kukoricáért viszont ennél többet, 5990 forintot fizettek. Megindult a takarmánybúza tőzsdei forgalma is: a jövő év májusáig átadandó egyik búzatételért 5250, a másikért 5450 forintot adtak. A hatodik tétel szeptemberi szállítású kukorica.

(MTI)

Nagy testvér – nagy adósság?!

A Szovjetunióknak jelenleg 200 milliárd rubel értékű áruhátraléka van Magyarországgal szemben, s ezen csak a konvertibilis elszámolásra való áttéréssel lehet segíteni. Enélkül nincs remény változásra – hangsúlyozta szerdán Miskolcon Koszobuko, a Szovjetunió magyarországi kereskedelmi képviselőjének helyettese.

A Magyar Radikális Párt köztársaságielnök-jelöltje az a 35–45 év közötti személy, aki értelmes, intelligens, politikailag jól felkészült, jó kiállású, tárgyalóképes, művelt és soha nem volt kommunista mozgalom tagja. Mivel ezt az embert az eddigi jelöltek között nem találták meg, várják felbukkanását...

A nehézségek okai

A politikai reform előreszaladt, a gazdasági lemaradt a Szovjetunióban – jelentette ki Jakovlev. A KB titkára ebben látja a rossz gazdálkodás, a nacionalista forrongás és a növekvő bűnözés okát. Az ok nem a sajtó, mert az csak tükrö a szovjet élet kedvezőtlen folyamatainak. A kibontakozás egyik lényeges előfeltételeként az értelmiségellenes légkör megszüntetését említette.

Kiadja a Dátum Rt. magánkiadásban. Főszerkesztő: Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czákó Sándor és dr. Töttös Gábor (külpolitika). Olvasószerkesztő: Kis Pál István (belpolitika). Rovatvezetők: Bálint György (sport), Szávai Géza (kultúra), Takács Zsuzsa (szociálpolitika). Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs), dr. Vezényi Pál (Zürich), Vigh József (Toronto). Felelős vezető és kiadó: dr. Károly István. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 74/16-277. Fax: 74/15-275. A budapesti iroda címe: 1023 Bp. Harcsa u. 2. Tel.: 11-52-744. Nyomja az Athenaeum Nyomda Budapest VII., Lenin krt. 7. Felelős vezető: Szlávik András vezérigazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Elfizethető bármelyik hírlapkiadópostahivatalnál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelfizetési és Lappellátási Irodánál (HELIR) 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A. közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Elfizetési díj: egy hónapra 200 Ft, negyedévre 600 Ft, félévre 1200 Ft, egy évre 2400 Ft. Indexszám: B/PNL/31/TO/1989. ISSN-szám: 0864-9170.

Tolna megye nem tartozik a műemlékekben gazdag területek közé. Annyi mégis van, hogy renoválásuk, karbantartásuk országos gondot jelentsen. Tegnap a megye vezetői és az Országos Műemléki Felügyelőség képviselői feladategyeztető megbeszélést tartottak. Képünkön a megye egyik nemrég restaurált, Európa hírépülete, a grábóci görögkeleti templom.

(Foto: czs)

Egyház és nemzetiség

Találkozóra került sor szerdán a magyarországi egyházak vezetői, valamint Tabajdi Csaba miniszterhelyettes, a nemzeti és etnikai kisebbségi kollégium vezetője között.

A résztvevők kiemelték az egyházak szerepét a nemzeti önazonosság megőrzésében, s hangsúlyozták az egyházak és a kormányzat együttműködésének szükségességét a hazai

nemzeti és etnikai kisebbségeket, valamint a határokon túl élő magyarságot illetően. Tabajdi Csaba tájékoztatta az egyházak vezetőit a nemzeti, etnikai és nyelvi kisebbségi törvény tervezetéről, alapelveiről. Szóba került Tőkés László és Doina Cornea együttes jelölése az 1990. évi Béke Nobel-díjra, s felvetődött annak konkrét támogatása is.

Lengyel világszépe

Huszonegy éves lengyel lányt választottak meg világszépének szerdán Hongkongban. A 171 centiméter magas, szőke, kék szemű idegenvezető Aneta Kreglicka – a cím első szocialista országbeli tulajdonosa – a koronával együtt megkapta a győztesnek járó 47435 amerikai dollárt, sőt elnyerte az idei Miss Európa címet is. Kedvenc hobbija a torna és a jazz-ballet. Két udvarhölgye egy kanadai tanítónő és egy kolumbiai fotomodellel lett. Thaiföldi lányt választottak meg Ázsia szépévé, Belgium szépségkirálynője pedig a Miss Personality (Miss Személyiség) díjat kapta meg. (Képtünk nincs a hölgyekről, de bízunk olvasóink dús képzeletében... A szerk.)

Holnapi számunkban olvashatják, hogy a csehek is lőnek